

ÜMUMTƏHSİL HAQQINDA GÜRCÜSTAN QANUNU

I-cİ hissə.

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Ümumi təhsil haqqında Gürcüstan qanunvericiliyi və qanunun fəaliyyət sahəsi

1. Ümumi təhsil sahəsi Gürcüstan qanunvericiliyi, Gürcüstan konstitusiyası, konstitusiyada təsbit edilmiş şərtlərlə, beynəlxalq müqavilələr və razılaşdırmalarla, bu və digər qanunlarla və qanunvericilik aktları ilə tənzimlənir.

2. Bu qanun Gürcüstanda ümumtəhsil fəaliyyətinin gerçəkləşdirilməsi şərtlərini, ümumi təhsilin idarə edilməsi və maliyyələşdirmə prinsiplərini, qaydalarını, bütün ümumtəhsil müəssisələrinin statusunu (təşkilatı-hüquqi formaya əsasən), onların təsis edilməsini, fəaliyyətini, yenidən qurulmasını və ləğv edilməsini, lisenziyalaşmasını və akkreditasiya qaydasını müəyyən edir.

Maddə 2. Terminlərdən istifadə

Bu qanunda işlədilən terminlərin sonrakı mənası var:

a) Akreditasiya-ümumtəhsil müəssisələrində cari təhsil prosesi ümum təhsilin milli məqsədləri sənədlərlə, milli təhsil planı və Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş ümumtəhsil müəssisələrinin normativlərinə müvafiq gəlməsini təsdiq edir. Əgər ümumtəhsil müəssisəsini mövcud akkreditasiya şərtləri tam qane etmirsə, müəyyən dövr ərzində akkreditasiyanın şərtləri tam onu qane edənə qədər şərti akkreditasiya götürür;

b) Əlavə fərdi iş aparmaq-milli və məktəb təhsil planı ilə müəyyən edilmiş dərslərdən (saatlardan) başqa, müəllimlərin milli təhsil planının məqsədlərini yüksəltməsi;

q) Fənlərin yerləşdirilməsi-ümumtəhsil müəssisəsini daxili qaydalarla müəyyən edilmiş qaydalarının ləğvi;

d) Fənlərin tərtib edilməsi-ümumtəhsil müəssisələri tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərdə vahidiyini təmin etmək, burada məqsəd sagird və ya müəllimlər tərəfindən

fənnlərin necə müəyyənləşdirilməsini aşkara çıxarmaqdır.

e) Fənlərin saxlanması-ümumtəhsil müəssisəsinin daxili qaydası ilə müəyyən edilmiş fənlərin müəyyənləşdirilməsi yerləşdirilməsi üçün təsir ölçüsüdür;

v) Milli təhsil planı – ümumtəhsilin bütün mərhələlərində saatların bölüşdürülməsi, təhsil mühitinin təşkili şərtlərini və tövsiyələri, şagirdlərin vacib və maksimal yüklənməsini, məqsədlərə çatmaq (qabiliyyət-vərdis və bilik) da daxil olmaqla, şagirdin bütün mərhələni başa vurmağı bacarması və qabiliyyət-vərdis və bilik alması imkanlarını əldə etməsi haqqında sənədidir.

z) Milli təhsil planında nəzərdə tutulan əlavə təhsil xidməti-ictimai məktəblər tərəfindən təhsil planında müəyyən olunmuş, milli təhsil planında nəzərdə tutulan fənlərin saatlarının maksimal sayı çərçivəsində göstərilən xidmətdir;

t) Milli təhsil planı ilə nəzərdə tutulan əlavə təhsil və təlim xidməti-ümumtəhsil məktəbləri tərəfindən məktəb təhsil planı ilə müəyyən olunan, tərbiyə və milli təhsil planı ilə nəzərdə tutulan fənnləri seçməklə təhsil və tərbiyə xidmətidir;

i) Milli qiymətləndirmə sistemi-dövlət tərəfindən şagirdin inkişafına milli təhsil planları ilə qarşıya qoyulmuş səviyyə və bu səviyyəyə çatmağın nə dərəcədə real olub-olmamasını müəyyən edən sistemdir.

k) Ekstern- müstəqil olaraq ümumtəhsil proqramını mənimsəyən və ümumtəhsil müəssisəsində attestasiyadan keçmək imkanına malik olan şəxslər tərəfindən ümum təhsil almanı təsdiq edən dövlət sənədini almaq qaydasıdır;

1) Vauçer-dövlət tərəfindən şagird üçün verilən maliyyə kartıdır, bu maddi baxımdan, eləcə də qeyri-maddi forma ilə şagirin ümumi təhsil almasına imkan verən maliyyələşmədir;

m) Ümumitəhsil-Gürcüstan vətəndaşını tərbiyə etmək, hazırlamaq, ümumitəhsilin sonrakı peşə və cəmiyyətdə yaşamasını təmin etmək məqsədi daşıyan təhsildir. Gürcüstanda tam ümum təhsil 12 il müddətində verilir;

n) Ümumtəhsilin milli məqsədləri sənədi-bu qanuna müvafiq müəyyən edilən ölkədə mövcud olan ümumitəhsil sisteminin məqsədni özündə əks etdirən sənəddir.

Ümumtəhsilin milli məqsədi sənədi milli təhsil planını və ümumitəhsil sisteminin fəaliyyətinin əsas göstəricisidir. Ümumtəhsilin milli məqsədi sənədini Gürcüstan Elm və Təhsil nazirinin simasında Gürcüstan hökuməti öz üzərinə götürür və təsdiq üçün parlamentə təqdim edir.

o) Ümumtəhsil mərhələsi-Gürcüstanda tam ümumi təhsilin üç mərhələsi var: ibtidai (6 il), baza (3 il) və orta (3 il);

p) Ümumtəhsil sistemi-milli və məktəb təhsili planlarının, onları gerçəkləşdirəcək ümumtəhsil müəssisələrinin, dövlət orqanlarının və mülki məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxslərin ümumtəhsil vermək üçün birgə səyləridir;

j) Ümumtəhsil müəssisələri/məktəbləri-ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsin və ya istehsalla məşğul olan xüsusi hüquqi şəxsin, ümumtəhsil fəaliyyəti ilə milli təhsil planına müvafiq və tam ümumitəhsilin bir mərhələsini gerçəkləşdirməsidir;

r) Ümumtəhsil müəssisəsinin inzibati və maliyyə muxtariyyəti - bu cür mövcudluğu halında ümumtəhsil müəssisəsinin özünüidarəsini nəzərdə tutur ki, onun subyektləri qəyyumlar şurası, direksiya, pedaqoji şura, şagirdlərin özünüidarəetməsi, nizam-intizam komitəsi, apeliyasiya komitəsidir;

S) Ümumtəhsil fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması-dövlət tərəfindən verilən sənəddir və bu sənəd xüsusi məktəbin maddi-texniki, proqram və insan resurslarınının Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş ümumtəhsil müəssisələrinin normativləri ilə bir-birinə uyğun gəlməsini təsdiq edən sənəddir;

t) Özünü qiymətləndirmə-məktəb tərəfindən cari təhsil prosesinin ümumitəhsilin milli məqsədləri sənədi ilə, milli təhsil planı ilə və Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunan ümumtəhsil müəssisəsinin normativlərinə uyğun gəlib-gəlməməsini araşdırmaqdır. Özünü qiymətləndirmə prosesində məktəbin müəllimləri, şagirdlər və valideynlər iştirak edir;

u) İnkülziv təhsil-məhdud imkanlı şagirdlərin başqa şagirdlərlə birgə ümumtəhsil prosesinə qoşulmasıdır.

p) Kapital xərclər-keçiddir və məqsədi kapital aktivlərini strateji və xüsusi markanın, malın, torpağın, qeyri-material aktivlərin tapılması, tikinti-artırmalarının, maşın, nəqliyyat və başqa əsas vasitələrin tapılması, kapital təmini, inşaat aparmaq və təmiridir;

k) Xüsusi məktəb-xüsusi məhkəmənin təsdiq etdiyi şəxs qismində təsis olunmuş ümumtəhsil müəssisəsidir;

g) Sınıf-ümumtəhsil müəssisəsi şagirlərinin müvəqqət olaraq, milli təhsil proqramında verilən tövsiyələrə uyğun təşkil edilməsi və həmin müəssisənin nizamnaməsi əsasında bir yerdə birləşən şagirdlərin ümumtəhsil proqramını cəmi bir təhsil ili müddətində almasıdır;

ğ) Modifikasiyalı təhsil planı-Milli təhsil planının tərkib hissəsidir, bu xüsusən fərqli təhsil planına müvafiq təhsil alması vacib olan şagirdlər üçündür;

ş) Valideyn-şagirdin valideyni və ya onun qanuni nümayəndəsi;

ç) Az kontingentli məktəb-yerli şəraitə görə az şagirdi olan məktəbdir. Az şagirdli məktəbin normativlərini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi hazırlayır.

ts) Pedaqoq-ali təhsili olan və qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada serfikatı olan şəxsdir;

Dz) Pedaqoji fəaliyyət-müəllimlərin şagirlər üçün verdiyi dərs və onunla əlavə fərdi işləməsidir.

c) Pilotlaşdırma-milli təhsil planında nəzərdə tutulan məqsədlərə çatmaq üçün məktəblərin seçilməsidir;

C) Məktəb vaxtı - milli təhsil planı ilə müəyyən edilmiş proseslərin, habelə məktəb tərəfindən yaradılan, təşkil edilən maliyyələşdirilən, habelə onların sponsorları tərəfindən həyata keçirilən hər hansı tədbirin keçirilmə vaxtıdır;

x) Məktəb təhsil planı-konkret ümumtəhsil müəssisəsinin milli təhsil planında verilən yükün vacib maksimum yükləmə çərçivəsində dəqiqləşdirməsi; milli təhsil planında nəzərdə tutulan əlavə ümumtəhsil xidmətini və tərbiyə xidmətini, habelə məktəbdə cari təhsil tədbirlərini gerçəkləşdirən təhsil planıdır;

c) İctimai məktəb - ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs qismində təsis etdiyi ümumtəhsil müəssisəsidir;

h) Məktəb direksiyası-məktəbin direktoru, onun müavini, müavinləri və mühasibatdır;

h¹) Məktəbin Pedaqoji Şurası - məktəb müəllimlərindən ibarət bərabərhüquqlu orqanıdır;

h²) Məktəbin Qəyyumlar Şurası-məktəbin özünüidarəetməsinin ali orqanıdır;

h³) Axtarış-fənlərin yerləşdirilməsi məqsədi ilə - fənlərin müəyyənləşdirilməsi qaydası ilə ardıcılığın qopmamasını, maddi və mənəvi dəyərlərə çatmaq üçün lazımı fənlərin müəyyənləşdirilməsini tələb edən və onları nizamlayan fəaliyyətdir.

Maddə 3. Ümumtəhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas məqsədləri

1. Gürcüstanda ümumtəhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas məqsədləri:

a) Şagirdə mövcud milli və ümumtəhsil dəyərlərini mənimsəmək, azad şəxsiyyət kimi formalaşdırmaq üçün lazımı şərait yaratmaq;

b) Şagirlərin əqli və fiziki qabiliyyətinin inkişafı, lazımı biliyin alınmasına qayğı göstərmək, həyatını sağlam qaydada qurmaq, dəyərləri-demokratik dəyərlərlə birgə vətəndaş yetkinliyini formalaşdırmaq, şagird tərəfindən mədəni dəyərlərə hörmət, ailənin, cəmiyyətin, dövlətin və ətrafındakılara qarşı vəzifə və hüquqlarını bilmək və bunları gerçəkləşdirmək.

2. Bu maddənin birinci bəndində nəzərdə tutulan məqsədə çatmaq üçün dövlət aşağıdakıları təmin edir:

a) Ümumtəhsilin şəffaflığını və təhsilin həyatı boyu hamı tərəfindən bərabər şəkildə almasının mümkünlüyünü;

b) Gürcüstan ümumtəhsil sisteminin beynəlxalq təhsil məkanına qoşulmasını;

q) İctimai məktəbin dini və siyasi birliklərin təsiri altına düşməsinin qarşısını almaqla onun müstəqilliyini təmin etmək, habelə xüsusi məktəblərin siyasi birliklərə münasibətinin müstəqilliyini təmin etmək;

d) Milli dəyərlərin milli təhsil planına müvafiq gəlməsini və akkreditasiya

sistemini formalaşdırmaq, burada təhsilin keyfiyyəti və qiymətləndirmə vasitəsi ilə ümumtəhsil prosesini planlaşdırma və idarəetmə nəzərdə tutulur;

e) Ümumtəhsil müəssisəsinin funksiyasını yerinə yetirməsi üçün lazımı maddi - texniki, proqram və insani resursların normativlərini müəyyən etmək və onlardan ayrı xüsusi məktəblərin lisenziyalaşma sistemini işləyib hazırlamaq;

v) Ümumtəhsil müəssisəsinin inzibati və maliyyə muxtariyyətini;

z) Ümumtəhsil müəssisələrində zorakılığın qarşısını almaq;

t) İnküziv təhsilə əsaslanmaq

Maddə 4. Təhsil dili

1. Ümumtəhsil müəssisələrində təhsil dili gürcü dili, habelə Abxaziya Muxtar Respublikasında gürcü, ya da abxaz dilidir.

2. Abxaziya Muxtar Respublikasının ümumtəhsil müəssisələrinin birində tədris hər iki dövlət dilindən birində aparılırsa, onda burada ikinci dövlət dilini öyrənmək məcburidir.

3. Ana dili gürcü dili olmayan Gürcüstan vətəndaşları milli təhsil planına müvafiq, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada öz ana dillərində tam təhsil almaq hüququna malikdirlər. Bu cür təhsil müəssisələrində dövlət dilini, Abxaziya Muxtar Respublikasında isə hər iki dövlət dilini öyrənmək məcburidir.

4. Gürcüstanda beynəlxalq müqavilələr və razılaşmalarla nəzərdə tutulan hallarda bəzi ümumtəhsil müəssisələrində təhsil xarici dildə keçirilə bilər. Bu cür ümumtəhsil müəssisələrində dövlət dilinin, Abxaziya Muxtar Respublikasında isə hər iki dövlət dilinin tədrisi məcburudur.

Maddə 5. Milli tədris planı

1. Bu qanunun 3-cü maddəsində nəzərdə tutulan məqsədlərə çatmaq üçün dövlət özündə ümumtəhsilin mərhələlərinə görə lazımı fənnləri, predmetli qrupları, fənnlərə görə saatları, onların bölünməsinə, bərabər səviyyəliyini və vacibliyini və maksimal yüklənmənin sayını, predmetləri və predmetli qrupların təhsil alması üçün lazımı minimal saatların sayını, təhsil şəraitinin təşkilini və tövsiyələri özündə əks etdirən

milli tədris planını işləyib hazırlayır.

2. Milli təhsil planı ilə müəyyənləşdirilmiş bu məqsədə çatmaq (vərdiş, qabiliyyət və bilik) üçün şagird bütün fənnlər üzrə, əgər fənlər üzrə müəyyənləşdirilmiş qrup sinifi varsa o da daxil olmaqla, ya da bir mərhələni bitirdiyi təqdirdə, ya da sinifi qurtaranadək hər bir fənni mənimsəməklə milli təhsil planını bitirmiş sayılır. Habelə milli təhsil proqramında modifikasiyalı təhsil planları ilə lazım gələn şagirdlərə xüsusi təhsil də nəzərdə tutulur.

3. Milli təhsil planı sonrakı predmetləri və problemli qrupları nəzərdə tutur:

a) Gürcü dili və ədəbiyyatını (Abxaziya Muxtar Respublikasında abxaz və gürcü dilini);

b) Gürcüstan tarixi, Gürcüstan coğrafiyası və digər ictimai elmləri;

q) Riyaziyyat;

d) Təbiətşünaslıq elmləri;

e) Xarici dillər;

v) Fiziki əmək və estetik tərbiyə

4. Bu maddənin 3-cü bəndinin "A" və "B" yarımbəndləri ilə nəzərdə tutulan fənnlər və problemli qruplar bu qanunun 4-cü maddəsinin 3-ci bəndinə uyğun olaraq gürcü dili və ədəbiyyatı, Gürcüstan tarixi, Gürcüstan coğrafiyası və ictimai elmləri gürcü dilində, ancaq Abxaziya Muxtar Respublikasında -gürcü dilində ya da abxaz dilində dərs keçilən ümumtəhsil müəssisələrində təhsil alırlar.

5. Milli Təhsil planını tamamlamaq hər bir ümumtəhsil müəssisəsi üçün məcburidir.

6. Milli və məktəb təhsil planları ilə nəzərdə tutulan fənnlərin öyrənilməsi akademik, obyektiv, neytral və plüar olmalıdır.

Maddə 6. Ümumtəhsil

1. Tam ümumi təhsil almaq ümumtəhsilin hər üç mərhələsinin milli təhsil planı ilə müəyyən edilmiş səviyyəsinə çatmaq və onlara görə veriləcək müfəviq sənədlərin dövlət tərəfindən təsdiqlənməsinin nəzərdə tutulması deməkdir. Dövlət sənədlərinin

nümunələri və onların verilmə qaydaları Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir.

2. Ümumtəhsil proqramını sürətlə keçmə yalnız xüsusi hallarda, şagirdin fərdi imkanlarını nəzərə almaqla, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada gerçəkləşdirilir.

3. Şagirdin və ya onun valideyninin xahişi olduğu təqdirdə müəssisə şagirdin fənləri keçməsinə təsdiq edən arayışı Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən işlənilib hazırlanmış forma əsasında verməyə borcludur.

4. Şagirdin baza təhsil mərhələsini keçmədən ümumtəhsil sisteminin sonrakı mərhələsinə keçməsi yol verilməzdir.

5. Ümumtəhsilin hər hansı mərhələsini keçməni təsdiq edən sənədi olan hər bir şəxsin Gürcüstanın bütün ərazisində sonrakı mərhələdə təhsilini davam etdirmək hüququ var.

6. Ümumtəhsilin ibtidai mərhələsində təhsil almaq üçün minimal hədd 6 yaşdır. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi bu hədd çatmadığı təqdirdə onu artırma bilər.

Maddə 7. Ümumtəhsil almaq

1. Dövlət hər bir şagirdin yaşadığı yerə görə və maksimal yaxınlıqdakı yerdə dövlət və ya ana dilində ümumtəhsil almağı təmin edir.

2. Əgər bu maddənin birinci bəndində verilən hüquqların standart vauçərə uyğunlaşdırılması mümkün deyilsə, dövlət bu cür şagirdləri maliyyə baxımından yüksək vauçerlə təmin edir.

3. Bu maddənin birinci bəndi ilə verilən hüquqlar az kontingentli ictimai məktəblərdə, xüsusi, korrektə olunmuş və ya linqivist azlığı olan məktəbdə və ya sinif çərçivəsində gerçəkləşdirilərsə və əgər ibtidai mərhələdə 3, baza mərhələsində 6 və orta mərhələdə 21 şagird olarsa, onda həmin müəssisənin şagirdləri atırılmış vauçerlə təmin edilməlidir.

II FƏSİL

ŞAGİRDİN, VALİDEYNİN VƏ MÜƏLLİMLƏRİN ƏSAS HÜQUQ VƏ AZADLIQLARI

Maddə 8. Əsas zəmanətlər

1. Şagirdlərin, valideynlərin və müəllimlərin, habelə onların birliklərinin bərabər şəraitdə, diskriminasiyaya məruz qalmadan, müəyyən olunmuş qaydada, məktəb vaxtında və ya məktəb ərazisində, məktəb tərəfindən qəbul edilən hüquq və azadlıqlardan, habelə məktəbin bütün resurslarından istifadə etmək hüququ var.

2. Məktəbin dərs vaxtı və ya məktəb ərazisindən kənar şəxsləri diskriminasiya etmədən onların məktəb ərazisinə daxil olmasını məhdudlaşdırmaq hüququ var.

3. Bu qanunla nəzərdə tutulan nizamnaməyə müvafiq olaraq, dərs vaxtı və ya məktəb ərazisində şagirdin, valideynin və müəllimin və onları özündə birləşdirən birliklərin səlahiyyətlərini və azadlıqlarını diskriminasiya etmədən və neytral məhdudlaşdırma qaydası ilə, onlara irəlicədən xəbərdarlıq etməklə hüquqları aşağıdakı kimi məhdudlaşdırıla bilər:

a) Sağlamlığın, yaşamağın və mülkiyyətin təhdidi baş verdikdə;

b) Narkotik, alkoqol və tənəkədən istifadə etdikdə, ya da qanunsuz hərəkət etdikdə;

q) Xoşagəlməz hallara və ya güc tətbiqinə, etnik, ya da dini zəmində dava salmağa, cinayətə, ya zorakılığa yol verildikdə;

d) Tədris prosesini pozduqda, məktəbin fəaliyyətinə, ya da məktəbin ərazisində azad hərəkətə mane olduqda;

4. Şagirdin, valideynin və müəllimlərin hüquq və azadlıqlarının istənilən məhdudluğu, məntiqli, proporsional, minimal və müəyyən olunmuş qaydalar əsasında, etik normalara tam riayət etməklə, yazılı və ədalətli prosedura çərçivəsində gerçəkləşdirilməlidir.

5. Şagirdin, valideynin və müəllimin hüquqlarının və azadlıqlarının eyni dərəcədə bərabərləşdirilməsi və məhdudlaşdırılması yol verilməzdir. Hər hansı qadağa və ya buna bənzər hallar, onların hüquq və azadlıqlarının gerçəkləşmə yerindən,

vaxtından və formasından asılıdır. Bu cür qadağa geniş informasiya vermək və ya informasiya yaymaqla yox, daha effektiv və alternativ yollarla gerçəkləşdirilməlidir.

6. Bu qanunu qəbul edən şagird, valideyn və müəllimlərin hüquqlarından və azadlıqlarından istifadə onların qanunu səlahiyyətidir. Onlar haqqında qaldırılan hər hansı iddia zamanı onların hüquq və azadlıqlarından istifadə etməsinin qanuna zidd olması barədə iddia qadağanı irəli sürən təşəbbüskardan asılıdır.

7. Məktəb tərəfindən qanunun məqsədləri ilə ziddiyyət təşkil edən tədbirin maliyyələşdirilməsi yol verilməzdir.

8. Bu qanun burada izah edilməyən və hamı tərəfindən qəbul edilmiş hüquqları və azadlıqları inkar etmir, ancaq bu halda hər şey Gürcüstan qanunvericiliyindən çıxış edərək gerçəkləşdirilir.

Maddə 9. Təhsil almaq hüququ

1. Hər bir kəsin şəxsi və ictimai həyatda uğur qazanması, öz şəxsiyyətini, bacarıq-qabiliyyətini, biliyini göstərməsi üçün bərabər səviyyədə ümumtəhsil almaq hüququ var, ibtidai və baza təhsili almaq məcburidir.

2. Dövlət ümumtəhsil sistemi və müvafiq sosial-iqtisadi baza yaratmaqla ümumi təhsil almaq təminatını öz üzərinə götürür.

3. Təhsil sistemini idarədən orqanlar məhdud imkanlı, habelə uzunmüddətli müalicəyə ehtiyacı olan şagirdlər üçün xüsusi və korreksiyaçı xarakter daşıyan təhsil müəssisələri, proqramları yaratmaqla belə uşaqların tərbiyəsi, təhsili, müalicəsi və ictimai həyata adaptasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyasını gerçəkləşdirir və bu cür şagirdlərin maliyyələşməsi qayğısına qalır.

4. Ekstern formada ümum təhsil almaq mümkündür. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ekstern formada təhsil almaq qaydalannı və şərtlərini müəyyən edir.

5. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya müvafiq olaraq şagirdin yaş xüsusiyyətini, əmək və ailə şəraitini nəzərə alaraq ümumtəhsilin alternativ formada alınması təmin edilə bilər.

6. Dövlət ümumtəhsili seçməkdə şagirdə və valideynə müstəqillik verir.

Valideynin ümumtəhsil seçiminin azadlığına şamil deyil:

- a) Məcburi təhsili özünün müəyyən etməsi hüququ;
- b) Bu qanunun məqsədlərinə çatmağa mane olan təhsil.

7. Məktəb şagirdin biliyini qiymətləndirməyi təmin etmək üçün bütün lazımi tələbləri tətbiq etməyə borcludur. Şagirdin nizam-intizamına görə akademik qiymətləndirilməsi yol verilməzdir.

8. Şagirdin qeyri-müvafiq rəftardan, qeyri-qənaətbəxş münasibətdən və təhqirdən müdafiə olunmaq hüququ var.

9. Məktəb məktəb vaxtı, eləcə də məktəbin həyatında və həndəvərində sağlamlığa, həyata və mülkiyyətə təhlükəsiz şərait yaratmağa borcludur.

10. Məktəb dərslər vaxtı bütün ölçüləri götürməklə, habelə məktəbin, ya da onun həndəvərindəki ərazidə şagirdin, valideynin və müəllimlərin hüquq və azadlıqlarını yazılı müdafiə etməyə, qanunsuzluqları bəri başdan aradan qaldırmağa borcludur.

11. Məktəbdən qovulmuş şagirdin başqa məktəbdə təhsilini davam etdirmək hüququ var.

12. Şagirdin Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya müvafiq olaraq bir məktəbdən digər məktəbin ümumtəhsil mərhələsinə keçmə hüququ var.

Maddə 10. Öz hüquqları və azadlıqları haqqında məlumat almaq hüququ.

1. Şagirdin, valideynin və müəllimlərin bütün hüquqları və azadlıqları barədə, habelə, onlar barədə seçilən məhdudiyyətlər barədə məlumat almaq hüququ var.

2. Məktəb hər yeni şagirdə, valideynə, müəllimə onların hüquq və azadlıqlarını başa salmağa borcludur.

3. Məktəb hüquq və azadlığını məhdudlaşdırdığı şagirdə, valideynə və müəllimə bu qadağanın hansı səbəbdən seçilməsi barədə təcili məlumat verməyə borcludur.

Maddə 11. Məktəbin idarə edilməsində iştirak etmək hüququ

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin şəxsən və seçilmək yolu ilə məktəbin

idarə edilməsində iştirak etmək hüququ var.

2. Şagirdin, valideynin və müəllimin şəxsi sirdən başqa, məktəbdə mövcud olan hər hansı informasiyanı almaq hüququ var.

3. Şagirdin, valideynin və müəllimin məktəblə əlaqədar və məsələlərin həlli barədə çıxarılan qərarları məktəbdən tələb etmək, bu məsələlərin müzakirəsi vaxtı onların fikrini dinləməyi tələb, müzakirə də adi qaydada və nümayəndəlik qismində iştirak etmək hüququ var.

4. Şagirdə qarşı seçilən hər hansı ölçü onun marağı müdafiə olunmaqla gerçəkləşdirilməlidir.

Maddə 12. Şikayət hüququ

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin öz hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsi üçün müəllimlərin və məktəbin qeyri-qanuni və başqa, bəraəti mümkün olmayan hərəkətlərdən, həmçinin, dəyən zərəri ödətmək tələbi ilə şikayət etmək hüququ var.

2. Məktəb şikayəti müstəqil şəkildə və müzakirəsi qadağan olunmayan effektiv vasitələrlə seçməyə borcludur.

Maddə 13. Neytrallıq və diskriminasiyaya məruz qalmaq

1. Ümumtəhsil müəssisələrində təhsil prosesinin siyasiləşməsi yolverilməzdir.

A) İctimai məktəbin təhsil prosesində dini indektrina, prozelitizm və ya məcburi assimilyasiya yolverilməzdir. Bu norma kütləvi məktəbdə dövlət bayramlarının və tarixi günlərin qeyd edilməsini, habelə milli və ümumbəşəri dəyərlərə yiyələnməyi istisna etmir.

2. Məktəbdə hər hansı diskriminasiyanın tətbiqi yolverilməzdir. Bu norma müsabiqələrdə, peşə sənəti və idman hazırlığı və təhsili verən təhsil müəssisələrinə şamil edilir.

3. Məktəbin öz səlahiyyətləri və resurslarından birbaşa və ya dolayısı ilə istifadə etməklə şagird, valideyn və müəllimi, habelə, onlann birliyini diskriminasiya etməsi yolverilməzdir.

4. Hər hansı ədalətsiz və bilərəkdən hər bir şəxsin və qrupun azad inkişafı və

bərabər imkanlarını müəyyənləşdirmək və ya çatışmazlıq üzündən diskriminasiya yolverilməzdir.

5. Məktəb şagird, valideyn və müəllimlər arasında onların sosial, dini, linqvistik və haralı olmasına görə sıxışdırılmasının qarşısını almağa və onların hüququnu qorumağa borcludur.

6. Məktəb bərabər səviyyəlilik əsasında azlıqda qalan üzvlərinin fərdi və kollektiv hüququnu, ana dilindən müstəqil istifadəsini, mədəni mənsubiyyətini müdafiə edir.

Maddə 14. Özünüifadə azadlığı

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin qanunla müəyyən olunmuş qaydada məktəb vaxtı və ya məktəb ərazisindən bəyəndiyi, gördüyü, yenisini yaratmaqla, saxlamaqla, onun üzərində işləməklə və ya informasiyanı yaymaq, yeni ideyalar axtarmaq, qəbul etmək, habelə məktəb resursundan istifadə ilə informasiyaları Gürcüstan qanunvericiliyi ilə, habelə bu qanunla müəyyən edilmiş məhdudiyyətləri nəzərə alaraq əldə etmək, istifadə etmək, yaratmaq, saxlamaq, üzərində işləmək və ya yaymaq hüququ var.

2. Şagirdin öz fikrini ifadə etmək və ona qarşı hörmətlə yanaşılmasını tələb etmək hüququ var.

3. Məktəb nəşrlərinin redaksiya müstəqilliyinə və məktəb kitabxanasındakı kitablara senzura tətbiq etmək yol verilməzdir. Bu norma azyaşlı şagirdlərin yaşlarına görə ədəbiyyat seçməsindəki bəzi qadağalara görə onların diskriminasiyaya məruz qalması deyil və bu yaşa görə ədəbiyyatın əks təsirinin qarşısını almaq üçün nəzərdə tutulan neytral məhdudlaşdırmaadır.

4. Şagirdin, valideynin və müəllimin müəyyən edilmiş qaydada məktəbin fəaliyyətini öz istəyi ilə yoxlama hüququ var.

5. Şagirdin və müəllimin təhsilin və tədqiqatların milli təhsil məqsədləri ilə ziddiyyət təşkil etdiyi təqdirdə, ondan imtina edərək, müəyyən olunmuş məqsədlərə çatmaq üçün akademik təhsil alma azadlığı var.

6. Məktəbin hər hansı qadağadan kənar, şagirdin və müəllimlərin azadlığını ifadə etməsinə şərait yaratmaq hüququ var. Şagirdin və müəllimin əsaslandırılmış şəkildə məktəbin formasının seçilməsini imtina etinə hüququ var.

7. Məktəbin formasının təsis edilməsində məktəb şagirdin maliyyə imkanlarını nəzərə almalıdır və əgər onlar formanı tapa bilmirlərsə, məktəb bu formanın tapılmasını təmin etməlidir.

Maddə 15. Toplaşmaq azadlığı

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin ilkin razılaşma ilə, qanula müəyyən edilmiş qaydada məktəbin ərazisində toplaşmaq azadlığı var.

2. Məktəbin şagirdin və müəllimlərin arzusuna zidd olaraq, onların icazəsi olmadan toplaşmasını qadağan etməsi və ona nəzarət etməsi, qulaq asması yol verilməzdir. Məktəb vacib bildiyi təqdirdə şagirlərin, valideynlərin, müəllimlərin toplantısında iştirak etmək hüququ var.

3. Kənar şəxslərin şagirdlərin toplantısında onlann dəvəti ilə iştirak etmə hüququ var.

Maddə 16. Birləşmə azadlığı

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin qanunla müəyyən edilmiş qaydada birləşmək azadlığı var.

2. Məktəbin şagirdin, valideynin, müəllimin birliyinə qanunla nəzərdə tutulan hallardan başqa qarışması yol verilməzdir.

Maddə 17. Şəxsi həyat toxunulmazlığı

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin şəxsi həyatı toxunulmazdır. Onlardan şəxsi həyatı barədə informasiya verinəsini xahiş etmək olmaz.

1. Məktəb şagird, valideyin və müəllim haqqında şəxsi məlumatı an qanunla və Gürcüstan ümumi inzibati kodeksinə müvafiq əldə etməyə, toplamağa və saxlamağa borcludur.

2. Şagirdin dərsi akademik qavraması barədə məlumat onun intizamlılığı ilə bağlı məlumatlarından ayrı yığılıb saxlanılmalıdır.

3. Məktəbin şagirdin və müəllimin alkoqola və narkotik vasitələrə, həmçinin xəstəliyə tutulub-tutulmamasını öyrənmək üçün tibbi yoxlamadan keçirmək hüququ var.

4. Şagirdin və müəllimin şəxsi həyatına, şəxsi istifadəsinə verilən xüsusi kommunikasiya vasitələrinə, habelə məktəbin mülkiyyətində olan vasitələrə öz başına toxunması yol verilməzdir.

Maddə 18. Dini azadlıq.

1. Şagirdin, valideynin və müəllimin qanunla müəyyən olmuş qaydada dini, ibadət və vicdan azadlığı var, onlar hər hansı dini dünyagörüşü öz istəyi ilə seçmə və dəyişmə hüququna malikdirlər.

2. Şagirdin, valideynin və müəllimin onların dini ilə ziddiyyət təşkil edən ibadət və vicdan azadlığına əks olan öhdəlikləri üzərlərinə götürürsə, xüsusən bu başqasının hüquqlarını pozursa və milli təhsil planında nəzərdə tutulan səviyyəyə mane olursa, belə hallar yol verilməzdir.

3. İctimai məktəbin ərazisində dini simvolların yerləşdirilməsi qeyri-akademik məqsədlərə xidmət etməməlidir.

4. Əgər bunlar dini təhsil almağa xidmət etmirsə, ictimai məktəbin şagirdlərinin məktəb vaxtından azad vaxtlarında öz istəkləri ilə dini öyrənmək, ya da dini ritualları icra etmək hüququ var.

Maddə 19. Nizam-İntizam.

1. Məktəb nizam-intizamı şagirdin və müəllimin azadlıq və ləyaqət hissinə hörmət aşılaman metodlarla təşkil olunmalıdır.

2. Məktəbin daxili qaydaları ilə müəyyən olunmuş tələblər, nizam-intizam tərтіbi və onun icrası mütanasib olmalıdır.

3. Şagirdin dərindən buraxılması, məktəbi tərk etməsi və başqa nizam-intizam tətbiqi məktəbin daxili qaydalarına uyğun olmalıdır.

4. Nizam-intizamın yoxlanılması yalnız məktəbin daxili qaydaları ilə və müəyyən edilmiş qaydalarla, yazılı və ədalətli prosedura ilə gerçəkləşdirilə bilər.

5. Müəllim tərəfindən şagirdə nizam-intizamı pozması ilə bağlı irad tutulduqda və o nizam-intizama riayət etmədiyi təqdirdə məktəb şagirdə bunun mahiyyəti ilə bağlı izahat xarakterli müraciət etməyə borcludur.

6. Şagirdə qarşı nizam-intizam tətbiq etməklə bağlı seçilən tədbiri, habelə onun nizam-intizama riayət etmədiyi valideyninə təxirə salmadan bildirmək lazımdır.

7. Məktəb nizam-intizama görə şagirdə tətbiq edilən elə tələblər seçməyə borcludur ki, bunlar şagirdin tədris prosesinin mahiyyətini pozmasın.

8. Şəxsiyyətin hörmətini və ləyaqətini aşağı salan sərt və ya buna bənzər nizam-intizam tədbirinin seçilməsi yol verilməzdir.

9. Şagirdin şikayət etməsi yol verilməzdir, yalnız konkret şəxs haqqında təkzibedilməz faktlar və sübutların mövcud olması gümanı varsa, bununla bağlı şikayət emək məktəbin daxili qaydaları ilə nəzərdə tutulan qaydada ola bilər. Şagirdin şikayətini yalnız məktəb tərəfindən müvafiq səlahiyyətə malik şəxs gerçəkləşdirə bilər. Şagirdlərin kollektiv şikayəti yol verilməzdir.

10. Şagird və ya müəllimin məktəb vaxtında və məktəbdən kənar nizam-intizama görə izlənməsi, yalnız məktəbin təkzibedilməz sübutu olması və marağı istisna olmaqla yol verilməzdir.

11. Şagirdin və müəllimin nizam-intizam təqibinə görə dindirmədə susmaq hüququ var. Susmaq hüququ şagird və müəllimi nizam-intizam cavabdehliyindən azad etmir.

12. Müəllimin şagirdi dərstdən qovmaq qərarını qəbul etməmək hüququ var. Şagirdin 5 gün ərzində dərstdən qovulmaq səlahiyyəti direktorun qərarı ilə ola bilər, 5-10 gün ərzində dərstdən qovulmaq və ya məktəbdən qovulmaq hüququ nizam-intizam komitəsinin geniş müzakirəsindən sonra ola bilər.

13. Qanunla nəzərdə tutulan və vacib hallar istisna olmaqla, dərs vaxtı, ya məktəb ərazisində şagirdlə əlaqəyə girənə qədər polis əməkdaşları və ya xüsusi xidmət işçiləri bu əlaqəyə girmənin məqsədi, işin halları barədə məktəbi tanış etməli və onlar vasitəsi ilə şagirdlə əlaqəyə girməlidirlər. Məktəb şagirdə hüquqlarını başa

salmalı və baş verənlər barədə təxirə salmadan onun valideynlərinə xəbər verməlidir.

Maddə 20. Zorakılığın yolverilməzliyi

Məktəbdə şagirdlərə və ya hər hansı bir şəxsə qarşı zorakılıq yol verilməzdir. Fiziki və ya sözlə təhqiretmə halları baş verdikdə məktəb buna qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada reaksiya verməyə borcludur.

Maddə 21. Şagirdin başqa hüquqları.

1. Ümumtəhsil müəssisələrində şagirdin aşağıdakı hüquqları var:

- a) Müəssisənin işləməsi üçün lazımi şəraitin yaradılmasını tələb etmək;
- b) Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş normativlər əsasında işləmək;
- q) İxtisasını artırmaq;
- d) Gürcüstan qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulan digər hüquqlardan istifadə etmək;

2. Şagirdin əməklə məşğul olması tam iş həftəsi olduğu təqdirdə bu, Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş kütləvi xidmətin minimal maaşından az olmamalıdır.

3. Ümumtəhsil müəssisələrinin və şagirdin əməklə məşğul olması əmək müqaviləsi, Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş müddətə və qaydalarla uyğun olmalıdır.

4. Şagirdin əməklə məşğul olması ictimai məktəbin büdcəsinin artması ilə birgə artır.

III FƏSİL

ÜMUMİTƏHSİLİN MALİYYƏLƏŞMƏSİ

Maddə 22. Dövlət tərəfindən ümumtəhsilin maliyyələşdirilməsi

1. Dövlət tam ümumtəhsil almağı təmin edir. Şagirdin təhsil alması üçün dövlət ümumtəhsilini 12 il ərzində maliyyələşdirir.

2. Dövlət təhsilə ayrılan xərcləri ibtidai təhsil və ya baza və ya orta ümumtəhsil proqramlarına malik dövlət təhsil müəssisələri üçün ayırır. Özəl məktəbdə təhsil almaq

üçün bir şagirdə nəzərdə tutulan maliyyə normativi dövlət tərəfindən, əgər o məktəb akreditasiyaya malikdirsə müvafiq vauçerlə maliyyələşdirir.

3. Dövlət tərəfindən şagirdin təhsilinin maliyyələşməsi mərkəzi büdcədən bir şagird üçün nəzərdə tutulan vauçer əsasında və ümumtəhsil müəssisəsinin kapital xərclərinə daxil edilmədən həyata keçirilir. Standart və artırılmış vauçerin həcmi milli təhsil planı ilə nəzərdə tutulan səviyyəyə çatmaq üçün maksimal yükə görə, başqa vəziyyətdə olan şagird üçünə maliyyə imkanlarına görə, təhsil almada mütənasibliyi təmin etmək prinsipinə riayət etməklə gerçəkləşdirilir.

4. Hər bir valideynin bu maddənin 2-ci bəndində nəzərdə tutulan qaydada təhsil müəssisəsində məktəb yaşına çatmış uşağının təhsilini maliyyələşdirməsi üçün vauçer almaq hüququ var. Dövlət bu bəndlə nəzərdə tutulan qaydada, şagird başqa təhsil müəssisəsinə keçdiyi təqdirdə maliyyələşməni gücləndirir.

5. Kütləvi məktəbin kapital xərclərini dövlət və ya yerli özünüidarəetmə orqanı həyata keçirir.

6. Hər bir azkontingentli ictimai məktəb milli təhsil planını yerinə yetirmək xərclərini, bir şagird üçün nəzərdə tutulan maliyyə normativini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin qərarı əsasında mərkəzi büdcədən əlavə artırılmış vauçer şəklində almaq hüququna malikdir.

7. Bu maddə ilə nəzərdə tutulan maliyyələşmə Gürcüstan vətəndaşlarına şamil edilir. Xarici ölkə vətəndaşları və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin ümumi təhsil almaq hüququ Gürcüstanın qoşulduğu beynəlxalq müqavilələr və razılaşdırılmalar əsasında gerçəkləşdirilir. Beynəlxalq müqavilələr və ya razılaşdırmalarla ümumtəhsili almaq hüququ qaydaya salınmamış ölkələrin vətəndaşlarını Gürcüstan dövləti fərdi prinsip əsasında maliyyələşdirir. Gürcüstan dövlətinin fərdi prinsiplə maliyyələşmə əsasında ümumtəhsilini almaq istəyən hər bir xarici dövlətin vətəndaşı Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə, Gürcüstan Xarici İşlər Nazirliyinə bu barədə məlumat verməklə təhsil alırlar.

Maddə 23. Əlavə ümumtəhsil və tərbiyə xidmətinin maliyyələşdirilməsi.

1. Əgər ümumtəhsil müəssisəsində 12 illik təhsildən sonra şagird baza mərhələli milli və ya modifikasiyalı təhsil planı ilə məyyən edilən səviyyəyə çatmayıbsa, qəyyumlar şurası müvafiq yerli özünüidarəetmə orqanına bu şagirdin təhsilini davam etdirməsi üçün maliyyələşməni davam etdirməyi xahiş edə bilər. Maliyyələşmə şagird tərəfindən baza mərhələli təhsil səviyyəsinə çatana qədər davam edə bilər. Əgər şagird bu səviyyəyə çata bilmirsə, ictimai məktəb şagirdə ümumtəhsil almağın alternativ formalarını təklif etməyə borcludur.

2. Əgər şagird 3 il ərzində ümumtəhsilin orta mərhələsini bitirə bilmirsə, qəyyumlar şurası onun müraciəti əsasında yerli özünüidarəetmə orqanına şagirdin təhsil almasını davam etdirə bilməsi üçün maliyyələşdirməni davam etdirməyi xahiş edə bilər.

3. Qəyyumlar şurasının xahişi əsasında yerli özünüidarəetmə orqanı əlavə təhsil və tərbiyə xərclərini ödəyə bilər. Dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları xüsusi məqsədli təhsil proqramını maliyyələşdirə bilər.

IV FƏSİL

ÜMUMİTƏHSİLİN İDARƏETMƏ SİSTEMİ

Maddə 24. Ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan parlamentinin səlahiyyətləri

1. Ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan parlamentinin səlahiyyətləri

Gürcüstan parlamenti:

a) Ümumtəhsil sahəsində dövlət siyasətini və idarəetmənin əsas istiqamətlərini müəyyən edir, müvafiq qanunvericilik aktlarını işləyib hazırlayır;

b) Gürcüstan hökuməti tərəfindən qəbul edilmiş ümumtəhsilin milli məqsədləri sənədini 1 ay müddətinə təsdiq edir;

q) Mütəmadi olaraq ümumtəhsil sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçməsi, maliyyə məsələləri, milli və regional proqramların yerinə yetirilməsi barədə Gürcüstan Elm və Təhsil nazirinin hesabatını dinləyir.

Maddə 25. Gürcüstan hökumətinin ümumtəhsil sahəsindəki səlahiyyətləri.

1. Ümumtəhsil sahəsində dövlət siyasətini Gürcüstan hökuməti gerçəkləşdirir.

2. Gürcüstan hökuməti:

a) Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin ümumtəhsilin milli məqsədləri sənədini qəbul edir, 1 ay müddətində Gürcüstan parlamentinə təsdiq edilmək üçün göndərir;

b) Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi, Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və Gürcüstan Maliyyə Nazirliyi təqdimatla bir şagird üçün nəzərdə tutulan maliyyə normativini müvafiq standartla və artırılmış vauçer həcmində təsdiq edir;

3. Gürcüstanın baş naziri Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin təqdimatı ilə təhsil planını və Qiymətləndirmə Mərkəzinin direktorunu təsdiq edir.

Maddə 26. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin ümumtəhsil sahəsində səlahiyyətləri

1. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan qanunvericiliyi - Gürcüstan konstitusiyası, konstitusiya razılaşdırması, beynəlxalq müqavilələri və razılaşdırmaları, bu qanunla, başqa qanunlarla və qanun yaradıcılığı aktları əsasında:

a) Ümumtəhsil sahəsində vahid siyasət həyata keçirir;

b) Ümumtəhsil haqqında milli məqsədlər sənədi hazırlayır və onu Gürcüstan hökumətinə təqdim edir;

q) Təhsil sistemində indiqatorların bu cür əsas sənədlərini işləyib hazırlayır;

d) Milli təhsil planını və Qiymətləndirmə Mərkəzinin nizamnaməsini işləyib hazırlayır və qəbul edir;

e) Gürcüstan baş nazirinin təsdiq etməsi üçün milli təhsil planını və Qiymətləndirmə Mərkəzinin direktorluğuna namizədi təqdim edir;

v) Milli təhsil planlarının və Qiymətləndirmə Mərkəzinin təklifləri əsasında milli təhsil planını təsdiq edir;

z) Ümumtəhsil müəssisəsinin maddi-texniki, proqramlı və insan resurslarının normativlərini işləyib hazırlayır, habelə bunların ictimai məktəblərdə necə icra edilməsini yoxlayır, özəl məktəblər tərəfindən lisenziya şərtlərinin yerinə

yetirilməsinə nəzarət edir;

t) Özəl məktəblərin lisenziya almasını həyata keçirir və lisenziyanın şərtlərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət edir, lisenziya şərtlərinin pozulması hallarında verilmiş lisenziyanın fəaliyyətini dayandırmağa, ya da onu ləğv etməyə səlahiyyətlidir. Lisenziya verilməsinin lazımı şərtlərinin olması, müəssisənin maddi-texniki bazasının, proqramının, insan resurslarının Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilmiş normativlərə uyğun olub-olmamasını yoxlayır;

ı) Ümumtəhsil müəssisələrinin dövlət akkreditasiya xidmətinin təqdimatı ilə ümumtəhsil müəssisəsinin akkreditasiyası nizamnaməsini təsdiq edir;

k) Ümumtəhsil müəssisəsinin tikintisinin inşaat standartlarına uyğun olub-olmamasına müvafiq sahə nazirlikləri və idarələr ilə birlikdə qiymət verir;

l) Vauçerin verilməsini və verilmə qaydasını Gürcüstan Maliyyə Nazirliyi ilə birgə icra edir;

m) Xüsusi təhsil almağa məcbur olan, habelə məktəbdən kənarlaşdırılmış şagirdlərin təhsil alması daxil olmaqla hər bir şagirdlə bağlı ölçülər götürür; ekstern təhsil almağın sertifikatlaşması üçün nizamnamə işləyib hazırlayır; ümumtəhsil müəssisələrindən başqa ümumtəhsil müəssisəsinə keçməyi və ya alternativ təhsil nizamnaməsini işləyib hazırlayır;

n) Ümumtəhsil müəssisəsinə hüquqi şəxs-ictimai məktəb qismində təsis edir və onun nizamnaməsini təsdiq edir; onun yenidən qurulmasında və ləğv edilməsində iştirak etmək səlahiyyətinə malikdir. Abxaziya və ya Acarıstan muxtar respublikalarında bu bənddə nəzərdə tutulan fəaliyyətlər müvafiq muxtar respublikalarının təhsil nazirliklərinin təqdimatı əsasında gerçəkləşdirilir;

o) İctimai məktəb direktorunun seçilmə müsabiqəsini təşkil edir və qəyyumlar şurasının direktor seçilmək üçün namizədlərin üç nəfərdən artıq olmamasını təmin edir;

p) Qəyyumlar şurası tərəfindən ictimai məktəbə seçilən direktoru və qəyyumlar şurasının üzvlərini qeydiyyatda alır;

j) Əgər qəyyumlar şurası məktəb direktorunu qanunsuz olaraq işdən azad edibsə və bu məhkəmənin müvafiq qərarı ilə təsdiqini tapırsa, onun qəyyumlar şurasını buraxmaq səlahiyyəti var;

r) İctimai məktəbin dalbadal iki dəfə akreditasiyasının ləğv edildiyi və ona dalbadal iki dəfə şərti akreditasiya verildiyi təqdirdə, habelə, bu qanunun 49-cu maddəsinin 7-ci bəndi ilə nəzərdə tutulan hallarda, qəyyumlar şurasının və ya direktorun vaxtının tamam olana qədər saxlanmasını xahiş etməyə səlahiyyətlidir;

s) Xaricdə təhsil almış şəxsin ümumtəhsil almasını təsdiq edən sənədlərin tanınması qaydalarını və şərtlərini işləyib hazırlayır;

t) Milli qiymətləndirmənin keçirilməsini təsdiq edir;

u) Keyfiyyəti yoxlamaq üçün və təminat sahəsində beynəlxalq təşkilatlarla, başqa ölkələrin təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq edir;

p) Milli təhsil planları və Qiymətləndirmə təqdimatı əsasında tövsiyə edilən dərslərin Mərkəzinin tərif vermə qaydasını təsdiq edir;

k) İctimai məktəblərin dövlət nəzarətini və ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan qanunvericiliyinin yerinə yetrilməsini həyata keçirir. Bu məqsədlə qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada nazirlik bu məktəblərdə maliyyə məsələlərini yoxlamağa səlahiyyətlidir;

g) İctimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs qismində məktəbdən xaric təhsil və məktəbdən xaric tərbiyə müəssisələri təsis edir;

ğ) Məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsin-ümum təhsil müəssisələrinin, habelə ümumtəhsil müəssisələrinin akreditasiyasını aparmaq məqsədi ilə təhsil müəssisələrinin dövlət akreditasiya xidmətini yaradır;

ş) İctimai məktəbin direktorunun və müəllimlərin müsabiqə yolu ilə seçilməsi qaydasını, qəyyumlar şurası üzvlərinin seçilməsi, onların səlahiyyət qaydalarını və şərtlərini hazırlayır. Müsabiqə qaydası ilə bir neçə məktəb direktorluğuna namizədlərin eyni vaxtda seçilməsi mexanizmini hazırlayır;

ç) İctimai təşkilatların təqdimatı ilə məşvərətçi səsle ictimai məktəbin

qəyyumlar şurasına üzv təyin etmək səlahiyyəti var;

ts) İctimai məktəblərdə il ərzində təhsil günlərinin minimal və maksimal sayını, minimal və maksimal davamlılığını müəyyən edir;

dz) Ümum təhsil müəssisələrinin Dövlət Akreditasiya Xidmətinin təqdimatı ilə təhsil müəssisələrinin akreditasiyasının rüsum həddini təsdiq edir.

c) İctimai məktəbin direktorunun və seçkili orqanları üzvlərinin qeydiyyatı qaydasını hazırlayır;

ç) Müəllimlər arasında əmək bölgüsünün minimal həcmi və şərtlərini müəyyən edir.

ş) Həmkarlar İttifaqının iştirakı ilə ictimai məktəb şagirdlərinin işləməsi ilə bağlı minimal həcmi və şərtləri hazırlayır, məktəblər tərəfindən müəllimlərlə bağlanmış əmək müqaviləsinin məcburi şərtlərini hazırlayır;

x) Müəllimlərin ixtisasını artırmaq üçün peşəkar ittifaqlarla əməkdaşlığını planlaşdırır;

c) Müəllimlərin peşəkar hazırlığını, hazırlanmasını və ya ixtisasını artırmasını, onların akreditasiyasını artıran, onların akreditasiyasının şərtlərinə nəzarət, hüquqi şəxslərə akreditasiyanın verilməsi, nizamnamənin, akreditasiya şərtlərinin pozulması təqdirdə ləğv edəndən sonra akreditasiya verilənə qədər şərti akreditasiya verilməsi və ya bu məqsədlərin onlar tərəfindən təsis edilməsi, ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsin vasitəsi ilə gerçəkləşdirilir;

H) Ümumtəhsil almağı təsdiq edən dövlət sənədinin formasını təsdiq edir;

H¹) İctimai məktəblərin nömrələrini və onlara ad verilməsi qaydasını hazırlayır;

H²) Zəmanətlər və xüsusi istedadı olan şagirdləri həvəsləndirmək məqsədi ilə təqaüd təsis etmək səlahiyyəti var;

H³) Şagirdin və müəllimin şəxsi göstəricilərini qeydiyyatı almağı və onların qeydiyyatı alma qaydalarını gerçəkləşdirir;

H⁴) Müəllimlərin məşğulluğunu uyğunlaşdırmaq mexanizmlərini işləyib hazırlayır;

H⁵) Gürcüstan qanunvericiliyi və nazirliyin qərarları ilə nəzərdə tutulan digər funksiyaları yerinə yetirir;

2. Bu maddənin birinci bəndində nəzərdə tutulan səlahiyyətlərin həyata keçməsi "Gürcüstan hökumətinin strukturu, səlahiyyətləri və fəaliyyət qaydaları haqqında" Gürcüstan qanununa müvafiq olaraq, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən Gürcüstanın bütün ərazisini əhatə edir, yenidənqurma aktı an ilə öz ərazi orqanlarını yaradır və onların nizamnaməsini təsdiq edir, vəzifələrini müəyyənləşdirir və bu orqanların rəhbərlərini və müavinlərini vəzifədən azad edir. Elm və Təhsil Nazirliyinin ərazi orqanları dövlət büdcəsindən maliyyələşir.

3. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ümumtəhsil, məktəbdənkənar təhsil və məktəbdəndənkənar tərbiyə müəssisələrinin reystrini hazırlayır, ictimai məktəblərin direktorlarını, direktorların səlahiyyətlərini yerinə yetirmələrinin mümkün olmadığı halda onların öhdəliklərini yerinə yetirən müavinlərini, bu öhdəlikləri yerinə yetirən digər şəxsləri, Qəyyumlar şurasının üzvlərini Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada, aşağıdakı şərtlərə əməl etmək şərti ilə qeydiyyatdan keçirir:

a) Məlumatlar təqdim ediləndən sonra onların 15 gün ərzində qeydiyyata götürülməsini;

b) Əgər məlumatlar bu qanuna və ümumtəhsil sahəsində qüvvədə olan qanuni aktların tələblərinə uyğun gəlmirsə, həmin sənədlər qeydiyyata alınmır;

q) Əgər Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi 15 gün ərzində təqdim olunmuş məlumatlarda qanun pozuntusu aşkar etməyibsə və qanun pozuntusu barədə məlumat verməyibsə, məlumat qeydiyyatdan keçmiş hesab olunur;

d) Əgər məlumatlar Abxaziya və Acarıstan muxtar respublikaları ərazisindəki təhsil müəssisələri ilə əlaqədirdə, Elm və Təhsil Nazirliyi muxtar respublikaların müvafiq nazirliklərinin təqdimatı əsasında qeydiyyat aparır.

Maddə 27. Gürcüstan nazirliklərinin ümumtəhsil sahəsindəki səlahiyyətləri

1. Peşəkar sənət və idman hazırlığını ümumtəhsillə birgə həyata keçirərkən ümumtəhsil müəssisələri sahə nazirliklərinin Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə müvafiq təqdimatı əsasında, ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs qismində təsis edilir. Bu müəssisələr Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada akreditasiyadan keçir. Milli təhsil planı yuxarıda qeyd edilən peşəkar sənət və idman hazırlığı və təhsili, həmçinin ibtidai və baza mərhələli təhsil verən bu cür müəssisələr sahə nazirlikləri və ya yerli özünüidarəetmə orqanları tərəfindən maliyyələşdirilir.

2. Milli təhsil planı yuxarıda göstərilən peşəkar sənət və idman ümumtəhsil proqramları sahə nazirlikləri tərəfindən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada həyata keçirilir.

Maddə 28. Milli təhsil planları və Qiymətləndirmə Mərkəzi

1. Milli təhsil planları və Qiymətləndirmə Mərkəzi ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsdir.

2. Milli təhsil planlarının və Qiymətləndirmə Mərkəzinin funksiyalarına daxildir:

- a) Milli təhsil planını hazırlamaq, pilotlaşdırma və onun tətbiqi;
- b) İctimai məktəblərdə cari təhsil prosesinin milli qiymətləndirmə sistemini işləyib hazırlamaq, seçmək, milli və başqa qiymətləndirmələri gerçəkləşdirmək;
- q) Dərsliklərin milli təhsil planı ilə uyğunluğunu təmin etmək və tövsiyə edilən dərsliklərə tərif vermək;

Maddə 29. Abxaziya və Acarıstan respublikalarının təhsil nazirliklərinin ümumtəhsil sahəsindəki səlahiyyətləri

1. Abxaziya Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi, Acarıstan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyi muxtar respublikaların müvafiq ərazilərində:

- a) Öz ərazisində ümumtəhsilin idarə edilməsi sahəsində, ümumtəhsil sahəsində vahid dövlət siyasəti aparır;
- b) Ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan qanunvericiliyinin yerinə yetirilməsini

təmin edir;

q) Milli təhsil planını tətbiq etməyi təşkil etməkdə, milli təhsil planlarına və Qiymətləndirmə Mərkəzində milli qiymətləndirməni gerçəkləşdirir;

d) Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş nizamnamələrin bütün ümumtəhsil müəssisələrində Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən etdiyi normativlərə uyğun gəlməsini təmin edir;

e) Lisenziya şərtlərinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti həyata keçirir, lisenziya şərtlərinin pozulduğu təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi həmin məktəbə xəbərdarlıq edir, verilən lisenziyanın dayandırılmasını və ləğv edilməsini təmin edir;

v) Ümumtəhsil müəssisələrinin qiymətləndirilməsini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirir;

z) Ümumtəhsil, məktəbdənkənar təhsil və tərbiyə müəssisələrinin nizamnaməsini təsdiq üçün Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə təqdim edir;

t) Ümumtəhsil, məktəbdənkənar təhsil və məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələrinin reyestrini keçirir, ümumtəhsil məktəblərinin direktorlarını qeydiyyatdan keçirir, direktor öz səlahiyyətlərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə onun vəzifəsini icra edən müavinlərin, qəyyumlar şurasının üzvünün bu qanunla və ümum təhsil sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada qeyd edilən məlumatları təkrar qeydiyyat üçün Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə göndərməyi təmin edilir. Elm və Təhsil Nazirliyi məlumatların qeydiyyatını və onların qüvvəyə minməsini təmin edir;

İ) Bu qanula nəzərdə tutulan qaydada ümumtəhsil müəssisələrinin maliyyələşdirilməsini gerçəkləşdirir;

K) İctimai məktəbin direktorunun seçilməsi müsabiqəsini keçirir və qəyyumlar şurasının direktoru seçməsi üçün üç nəfərdən az olmamaq şərti ilə namizədlərini irəli sürür;

L) Əgər qəyyumlar şurası qanunsuz şəkildə direktoru işdən azad edərsə və bu məhkəmə qərarı ilə öz təsdiqini taparsa, qəyyumlar şurasını buraxmağa

səlahiyyətlidir;

m) İctimai məktəb tərəfindən dalbadal iki dəfə akreditasiyanın ləğv edildiyi və ona dalbadal iki dəfə şərti akreditasiya verildiyi təqdirdə, qəyyumlar şurasının və ya direktorun vaxtı tamam olana qədər saxlanmasını xahiş etməyə səlahiyyətlidir;

N) Gürcüstan qanunvericiliyini və lisenziya şərtlərini yerinə yetirmək üçün, bunların yerlərdə məktəb tərəfindən öyrənilməsi üçün məsələləri və informasiyaları verməsini xahiş edib alır;

o) Məktəb tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyinin və lisenziya şərtlərinin pozulduğu təqdirdə onlara yazılı xəbərdarlıq etməyə səlahiyyətlidir;

p) Əgər məktəb deyilən vaxta qədər yazılı xəbərdarlıq alıbsa və bu pozuntunu düzəltməyibsə və ya da məktəb 1 il ərzində 2 yazılı xəbərdarlıq alıbsa, müddətinə görə səlahiyyətləri ləğv edilmiş direktoru işdən azad etməyə və qəyyumlar şurasını buraxmağa səlahiyyətlidir.

J) Gürcüstan qanunvericiliyinin necə yerinə yetirilməsi barədə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya müvafiq olaraq ictimai məktəbin ötən ilin fəaliyyəti, təhsil prosesi və maliyyə fəaliyyəti barədə hesabat verir;

r) Gürcüstan qanunvericiliyini, habelə bu qanunla nəzərdə tutulan başqa səlahiyyətləri gerçəkləşdirir.

n) Müvafiq yerli idarəetmə orqanları ilə birgə təhsilin qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada maliyyələşməsini həyata keçirir;

2. Abxaziya və ya Acarıstan muxtar respublikalarının təhsil nazirlikləri bu maddənin birinci bəndində nəzərdə tutulan səlahiyyətlərin həyata keçməsini, yenidən qurulmasını və ləğv etməsini muxtar respublikaların ərazi orqanları vasitəsi ilə öz ərazilərində gerçəkləşdirir, onların nizamnaməsini təsdiq edir, vəzifəyə təyin edir və onların rəhbərlərini və müavinlərini vəzifədən azad edir.

3. Əgər Acarıstan və Abxaziya muxtar respublikaları haqqında Gürcüstan və müvafiq muxtar respublikaların qanunvericiliyində təhsil nazirliyinin mövcudluğu

nəzərdə tutulmayıbsa, bu maddənin birinci və 2-ci bəndlərində nəzərdə tutulan səlahiyyətləri Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi bu qanunda müəyyən edildiyi qaydada həyata keçirir.

Maddə 30. Ümumtəhsil sahəsində yerli özünüidarəetmə orqanlarının səlahiyyətləri

1. Yerli özünüidarəetmə orqanı:

a) Məktəbin bu qanunla nəzərdə tutulan fəaliyyətini effektiv yerinə yetirmək üçün və ya qanunvericiliklə nəzərdə tutulan müddəaları məqsəd kimi üzərinə götürür, yerli büdcədən məktəb təhsil planının gerçəkləşdirilməsi üçün lazımi əlavə maliyyə vəsaitinin miqdarını müəyyən edir;

b) İctimai məktəblərdə, məktəb təhsil planı ilə nəzərdə tutulan milli təhsil planı ilə yuxarıda nəzərdə tutulan ümumtəhsil və tərbiyə proqramlarının gerçəkləşdirilməsinə əl qoyur;

q) Şagirdlərin sosial və tibb xidmətinin kordinasiyasının qayğısına qalır;

d) Məktəbdən xaric edilmiş şagirdlərin ümumtəhsil alması üçün tədbirlər görür;

e) Xəstəlik və ya başqa üzürlü səbəbə görə ümumtəhsil prosesində iştirak edə bilməyən şagirdlərin ümumtəhsil alması üçün tədbirlər görür;

v) Qanunvericiliklə nəzərdə tutulan hallarda şagirdin nəqliyyatla təmin olunmasının qayğısına qalır;

z) Qanunvericiliklə nəzərdə tutulan hallarda şagirdin dərəcə davamiyyətinin təmin olmasının qayğısına qalır;

t) Yerli büdcədən ayrılmış maliyyə istiqrazları barədə bütün məlumatları almaq səlahiyyətinə malikdir;

i) Bu maddənin "A" yarımbəndi nəzərdə tutulan çərçivədə maliyyə pozuntusu hallarında məktəbin qəyyumlar şurasına müraciət edib direktorun səlahiyyətlərini ləğv etmək məsələsini qaldırmağa səlahiyyətlidir, ancaq qəyyumlar şurasının fəaliyyətsizliyi təqdirdə, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə qəyyumlar şurasının buraxılması və ya direktorun səlahiyyətlərinin vaxtından əvvəl ləğv edilməsi təklifini

irəli sürmək səlahiyyətinə malikdir;

k) Ərazidə mövcud olan məktəblərdəki qəyyumlar şurasına məşvərətçi səsle üzv təyin etməyə səlahiyyətlidir;

1) Gürcüstan qanunvericiliyində, habelə bu qanunla nəzərdə tutulan başqa səlahiyyətləri gerçəkləşdirir.

V FƏSİL

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İDARƏETMƏ ƏSASINDA FƏALİYYƏTİ

Maddə 31. Ümumtəhsil müəssisəsinin təşkilati-hüquqi forması

1. Ümumtəhsil müəssisəsi/məktəb "İctimai məhkəmə tərəfindən təsdiq edilmiş hüquqi şəxs haqqında" Gürcüstan qanununun əsasında ictimai, məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs və ya xüsusi məhkəmənin təsdiq etdiyi istehsalla məşğul olan və ya da qeyri-istehsalla məşğul olmayan hüquqi şəxsdir.

2. Özəl məktəbin lisenziya almasını, ümumtəhsil müəssisəsi ibtidai təhsil mərhələsini və ya baza və ya orta mərhələsini təmin edir.

3. Özəl məktəbin lisenziya almasını Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi gerçəkləşdirir. Lisenziya verilməsi Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya və normativə müvafiq gerçəkləşdirilir.

4. Ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən gerçəkləşdirilən ibtidai və baza ümumtəhsil proqramlarının dövlət tərəfindən tanınması üçün müvafiq akreditasiyadan keçməsi vacibdir. İctimai məktəbin akreditasiya xərclərini dövlət, özəl məktəbin akreditasiya xərclərini isə bu işdə maraqlı olan şəxs çəkir. Akreditasiyanın dəyərini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi, Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və Gürcüstan Maliyyə Nazirliyi birgə müəyyənləşdirir.

5. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaya müvafiq akreditasiyadan keçmiş özəl məktəb bu qanunla müəyyən edilən qaydada dövlət tərəfindən maliyyə almaq səlahiyyətinə malikdir.

6. Bu qanunun I, II, III, IV, V və XII fəsillərindəki müvafiq qaydalar özəl

məktəblərə şamil edilir.

Maddə 32. Ümumtəhsil müəssisələrinin akreditasiyası

1. Ümumtəhsil müəssisələrinin ümumtəhsilin milli məqsədlərlə sənədinə və milli təhsil planına uyğunluğu məqsədi ilə dövlət akreditasiya təmin edir. Dövlət yalnız akreditasiyadan keçmiş ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən verilmiş sənədi tanıyır.

2. Ümumtəhsil proqramını həyata keçirən bütün ümumtəhsil müəssisələri akreditasiyadan keçməyə borcludur. Yeni təsis olunmuş ümumtəhsil müəssisəsinin birinci akreditasiyası bu müəssisənin fəaliyyətə başlaması günündən sayılır.

a) 3 il sonra-əgər o ibtidai ümumtəhsili gerçəkləşdirirsə;

b) 2 il sonra-əgər o baza və ya əgər o ibtidai proqramdan kənar orta ümumtəhsil proqramını gerçəkləşdirirsə.

3. Akreditasiyadan keçməyi təmin etmək məqsədi ilə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq edilmiş hüquqi şəxs - Təhsil Müəssisələrinin Dövlət Akreditasiya Xidmətini yaradır. (Sonradan Dövlət Akreditasiya Xidməti).

4. Dövlət Akreditasiya Xidməti öz fəaliyyətində müstəqildir və öz işini bu qanunla, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi əsasnaməyə uyğun qurur.

5. Dövlət Akreditasiya Xidməti ümumtəhsil müəssisələrinin akreditasiyasını həyata keçirir, akreditasiyanın şərtlərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət edir, akreditasiya şərtlərinə əməl edilmədiyi təqdirdə verilmiş akreditasiyanı ləğv etmək səlahiyyətinə malikdir.

6. Dövlət Akreditasiya Xidmətinə rəhbər vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etmə hüququ Gürcüstan baş nazirinin səlahiyyətinə daxildir.

7. Konkret akreditasiyanı keçirmək üçün Dövlət Akreditasiya Xidməti ekspertlər qrupunun sədrliyinə namizədi seçki yolu ilə, əksər səs çoxluğu qazandığı təqdirdə təyin edir. Razılaşma prosedurası Dövlət Akreditsaiya Xidmətinin əsasnaməsinə müvafiq gerçəkləşdirilir.

8. Ekspertlər qrupunun sədri qrupun üzvlüyünə namizədlərin adlarını açıqlayır.

9. Əgər ictimai məktəbin akreditasiya almağa iddealının istəyini təmin etmək barədə razılığı varsa, ekspertlər qrupunun sədri bu rəyi təsdiq etmək üçün Akreditasiya Xidmətinin rəhbərinə təqdim edir.

10. Akreditasiya Dövlət Akreditasiya Xidməti tərəfindən ilkin olaraq bəyənilmiş formalara görə akreditasiya almaq istəyən tərəfindən keçirilən özünüqiymətləndirmə şərtləri əsasında gerçəkləşdirilir.

11. Ekspertlər qrupu öz işini qurtarandan sonra 1 həftə ərzində Dövlət Akreditasiya Xidməti akreditasiyanın keçməsi haqqında nəticəni təqdim edir.

12. Ekspertlər qrupunun çıxardığı nəticə əsasında Akreditasiya Xidmətinin rəhbəri fərdi akt - əmr verir.

13. Ümumtəhsil müəssisəsinin akreditasiyası barədə qərar Dövlət Akreditasiya Xidmətinin rəhbərinin fərdi aktı - əmri ilə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin ümumtəhsil müəssisələrinin reystrində və qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada qeydiyyatdan keçəndən sonra dərc olunur.

14. Ümumtəhsil müəssisələrinin akreditasiyadan keçməsi haqqında qərar 4 növdə olur:

- a) Akreditasiya vermək haqqında;
- b) Akreditasiya verməkdən imtina etmək haqqında;
- q) Şərti akreditasiya vermək haqqında;
- d) Akreditasiyanı ləğv etmək haqqında.

15. Şərti akreditasiya verilməsinə razılıq olduğu təqdirdə bu əmrdə akreditasiyanın şərti verilməsi öz əksini tapmalı və akreditasiyanın şərti verilməsi qaydalarına müvafiq icra olunmalıdır.

16. Ümumtəhsil müəssisəsinə şərti akreditasiya 6 il müddətindən az olmayaraq verilir.

17. Şərti akreditasiyanın verildiyi təqdirdə sonrakı akreditasiya aradan 1 il keçməməklə gerçəkləşdirilir. Akreditsiyanın verilmə müddəti Dövlət Akreditasiya Xidmətinin rəhbərinin əmri ilə təmin edilir.

18. Əgər ictimai məktəb sahə nazirliyinin təqdimatı ilə yaradılıbsa, akreditasiya şərtləri bu sahə nazirliyi ilə razılaşdırılır; bu cür ümumtəhsil müəssisələrinin akreditasiyasında ekspertlər qrupu ümumtəhsil müəssisəsinin təhsil planı ilə nəzərdə tutulan peşəkar, ya da xüsusi sənətlər, ifaçılıq, idman hazırlığı, ya da təhsil proqramı ekspertləri iştirak edir; bu halda ekspertlər qrupunun üzvünün namizədliyi akreditasiya almaq istəyənlə razılaşdırılmalıdır; əgər akreditasiya almaq istəyən iki dəfə təklif edilən namizədi rədd edərsə, ekspertlər qrupunun sədri razılaşdırma olmadan akreditasiya almaq istəyənin rədd etmədiyi eksperti qrupun üzvünü təyin etməyə səlahiyyətlidir.

19. İctimai məktəbin akreditasiyasını keçirmək, habelə ekspertlər qrupunun əməyinin ödənilməsi xərclərini dövlət, özəl məktəbin akreditasiya xərclərini isə ümumtəhsil müəssisəsi öz üzərinə götürür.

20. Dövlət Akreditasiya Xidməti ümumtəhsil müəssisəsinə akreditasiya ilə bağlı ortaya çıxan məsələlərdə hüquqi kömək etməyə borcludur. Dövlət Akreditasiya Xidməti akreditasiya məsələləri ilə bağlı hər il tövsiyələr işləyib hazırlayır.

21. Dövlət yalnız o ümumtəhsil müəssisəsinin ümumtəhsil almasını təsdiq edən sənədini tanıyır ki, bu sənəd dövlət akreditasiyası almış ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən verilib.

22. Akreditasiyası və şərti akreditasiyası olan özəl məktəb dövlət tərəfindən maliyyə ala bilər.

23. Akreditasiyası kütləvi məktəb tərəfindən azından iki dəfə zərərsizləşdirilmiş, ya da azından iki dəfə şərti akreditasiya almış ümumtəhsil müəssisəsinin qəyyumlar şurası özünü buraxmalı və ya direktorun səlahiyyətini vaxtından tez ləğv etməli və ya ümumtəhsil müəssisəsinə yenidən qurmalı və ya ləğv etməlidir.

24. Akreditasiyası və ya şərti akreditasiyası olan özəl, habelə kütləvi məktəbi qurtarmasını təsdiq edən sənədin sahibi olan şagird vahid milli imtahanda iştirak edə bilər.

25. Bu maddənin 23-cü bəndində nəzərdə tutulanların baş verəcəyi təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil naziri müəyyən edilmiş vaxt ərzində öz nümayəndəsini təqdim etməyə səlahiyyətlidir-direktorun vəzifələrini icra edən bu şəxs müəssisənin cari fəaliyyətini əlaqələndirməli və müəssisənin sonrakı fəaliyyətinin məqsədyönlü inkişafına və bu müəssisənin şagirdlərinin başqa ümumtəhsil müəssisələrinə yerləşdirmək imkanları barədə tövsiyələr işləyib təqdim etməlidir.

26. Ümumtəhsil müəssisəsinin akreditasiyasının ləğvi, ya da akreditasiya ala bilməməsi bu maddənin 2 L-ci və 24-cü bəndində nəzərdə tutulan şərtlər ilə ümumtəhsil müəssisəsinə və o şagirdlərə şamil olunur ki, onların təhsil aldığı orta ümumtəhsil proqramına görə təhsil müəssisələrinin akreditasiyası ləğv edilib, ya da akreditasiya ala bilməyə qədər onlar burada təhsil alıblar;

27. Ümumtəhsil müəssisəsi üçün akreditasiyanın ləğvi, ya da verilməməsi təqdirində burada təhsil alanlar ümumtəhsil müəssisəsinin sinif mərhələsi nəzərə alınmaqla təhsil aldıkları vaxta qədər oranın şagirdləri hesab olunurlar;

Maddə 33. Ümumtəhsil müəssisələrinin öhdəlikləri və səlahiyyətləri

1. Ümumtəhsil müəssisəsi borcludur:

a) Sağlam həyat, demokratiya və mütənasiblik prinsiplərindən çıxış edərək şagirdlərə müasir tələblərə uyğun milli, və bəşəri dəyərlər formalaşdıran təhsil verməyə;

b) Təhsil prosesinin davam etməsi üçün lazım olan bütün şəraiti yaratmağa;

q) Ümumtəhsil müəssisələri üçün müəyyən edilmiş milli təhsil planını müdafiə etməyə;

d) Milli təhsil planlarının və Qiymətləndirmə Mərkəzi tərəfindən tövsiyə edilmiş qrif almış dərsliklərlə təhsil fəaliyyətini gerçəkləşdirməyə;

e) Gürcüstan Əmək, Səhiyyə və Sosial Müdafiə Nazirliyi və yerli özünidarəetmə orqanları ilə birgə sağlamlığı müdafi etmə tədbirlərini gerçəkləşdirməyə;

v) Şagirdin yaş xüsusiyyətlərini müvafiq, mərhələli, başqa şagirdlərdən ayrı

ümumtəhsil alması üçün alternativ formaların yaradılmasına;

z) Məhdud imkanlı şagirdləri müəyyən edib, onların təhsil və tərbiyəsi üçün lazımi şərtlərin yaradılması üçün güzəştlərin yaradılmasına;

t) Qeyri-elmi dünyagörüşün və ya nəzəriyyənin və digər faktın tətbiqi ilə təhsilin aparılmasına yol verməməyə;

i) Özünü qiymətləndirmə sisteminin olmasına;

k) Məktəb vaxtında məktəbin ərazisində olan şagirdin təhlükəsizliyini təmin etməyə;

2. Ümumtəhsil müəssisələrinin səlahiyyətidir:

a) İmkan daxilində müstəqil şəkildə dərsə gəlmək və getmək imkanı olmayan şagirdlərin nəqliyyatla təmin olunmasına;

b) Bu müəssisənin şagirlərindən, başqa əməkdaşlardan, müəllimlərdən və şagirdlərin valideynlərindən Gürcüstan qanunvericiliyinə və müəssisənin nizamnaməsindən irəli gələn tələblərə əməl olunmasını tələb etməyə;

q) İnküziv təhsil almağa şərait yaratmağa;

d) Bu qanunun məqsədlərinə çatmaq üçün başqa məktəblərlə və ictimai təşkilatlarla əməkdaşlıq etməyə;

e) Məktəb ərazisində şagirdin sağlamlığını müdafiə etmək və tibbi cəhətdən tam inkişaf etməsi üçün və habelə onlara psixoloji cəhətdən kömək etmək, qidalandırmanın mövcudluğunu təmin etməyə;

v) Fikir plüralizmini və şagirdin hərtərəfli inkişafı üçün onlar tərəfindən ölkənin özünəməxsusluğunu, milli və ümumbəşəri dəyərlərə və mədəniyyətin çoxtərəfliliyinin təmini üçün şagirdi məktəb kitabxanası ilə təmin etməyə;

3. İctimai məktəbin milli təhsil planı ilə nəzərdə tutulan əlavə ümumtəhsil xidmətini şagirdə o vaxt təklif edir ki, əgər:

a) şagird bu xidmətə görə əlavə haqq ödəmirsə;

b) bu xidmətin dərslə əlaqəsi yoxdursa;

q) bu xidmət şagirdin valideyininin razılığı ilə verilsə;

d) bu xidmət şagird üçün pulsuz verilsə.

4. İctimai məktəbin şagirdlərə milli təhsil planında nəzərdə tutulan əlavə təhsil və təlim-tərbiyə, habelə pullu xidmət təklif etmək səlahiyyəti var. Kütləvi məktəb bu cür xidmətin müəssisənin hər bir şagirdi üçün əlverişli, bərabər səviyyəli olmasını təmin etməyə borcludur.

Maddə 34. Ümumtəhsil müəssisələrinin yenidən qurulması və ləğvi

1. İctimai məktəbin yenidən qurulması, ya da ləğv edilməsi onun təsisçiləri tərəfindən gerçəkləşdirilir:

- a) Əgər müəssisənin fəaliyyəti konstitusiyaya ziddirsə;
- b) Əgər müəssisənin fiziki və ya insan resursları nikbinliyə əsas vermirsə;
- q) Əgər müəssisə bütövlükdə istehsal fəaliyyətinə keçibsə;
- d) Bu qanunun 32-ci maddəsinin 23-cü bəndində nəzərdə tutulan hallarda;
- e) Gürcüstan qanunvericiliyində nəzərdə tutulan başqa hallarda;

2. Özəl məktəbin yenidənqurulması və ləğv edilməsi Gürcüstan qanunvericiliyinə müvafiq gerçəkləşdirilir.

VI FƏSİL

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ PRİNSİPLƏRİ

Maddə 35. Cavabdehlik və struktur.

1. Ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən milli təhsil planı və ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan qanunvericiliyinin yerinə yetirilməsində, təlim-tərbiyə prosesində və maliyyənin məqsədyönlü xərclənməsində müəssisənin direktoru cavabdehlik daşıyır.

2. Ümumtəhsil müəssisəsinin strukturunu Pedaqoji şura, Qəyyunlar şurası, direktorluq, müəllimlərin özünüidarəetməsi və intizam komitəsi təşkil edir. İntizam Komitəsinin qərarlarından şikayət etmək məqsədi ilə nizamnamədə apelyasiya komitəsinin yaradılması nəzərdə tutula bilər.

3. Peşəkar sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələrinin nizamnaməsində bədii rəhbər vəzifəsinin mövcudluğu nəzərdə tutula bilər, bu

qanun və müəssisənin nizamnaməsi ilə, seçilmə və ya təyin olunmaqla gerçəkləşdirilə bilər.

4. İctimai məktəbin idarə edilməsi açıqlıq və şəffafliq prinsipləri əsasında gerçəkləşdirilir.

Maddə 36. Maraqlar kompleksi

1. İctimai məktəbdə maraqlar münaqişəsinin toqquşmasını bəri başdan aradan qaldırmaq məqsədi ilə qəyyumlar şurası valideynlər arasından özünün şəxsi namizədini seçə bilər, bu valideynin məktəbdə pedaqoji fəaliyyətlə, ya bunlarla bağlı direktorun, ya da məktəbin inzibati, ya da texniki personalının nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən müzakirələrdə iştirak etmək hüququ yoxdur.

2. Ümumtəhsil proqramını yerinə yetirən ictimai və özəl hüquqi şəxslər ali və ya ali və peşə təhsil proqramı ilə ümumtəhsili həyata keçirən digər müəssisə ilə bir binada fəaliyyət göstərə bilməz.

3. İctimai məktəb tərəfindən bağlanan sazişdə, yalnız əmək müqaviləsi istisna olmaqla, məktəbin direktoru, direksiyanın başqa üzvləri, qəyyumlar şurasının üzvü və ya bu şəxslərin yaxın qohumu ikinci tərəf ola bilməz. Bu qanunun məqsədləri üçün "yaxın qohum" kimi "İctimai Xidmətdə maraqların təmin edilməsi və korrupsiya haqqında" Gürcüstan Qanununun 4-cü maddəsinin "B" bəndində nəzərdə tutulan şəxslər ehtiva edilir.

4. İctimai məktəbin direktorunun onun yaxın qohumu ilə aralarında bağladıkları əmək müqaviləsi qəyyumlar şurasının razılığı olmadan gerçəkləşdirə bilməz. Əgər qəyyumlar şurasının üzvü saziş bağlayan tərəfinin yaxın qohumudursa, o, müzakirələrdə iştirak etmir.

5. İctimai məktəbin qəyyumlar şurası, intizam komitəsi və apellyasiya komitəsinin üzvləri bir-biri ilə yaxın qohum ola bilməz. Qanun çatışmazlığının aradan qaldırılması Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin razılığı ilə azkontingentli məktəblərdə ola bilər.

VII FƏSİL

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSISƏSİNİN QƏYYUMLAR ŞURASI

Maddə 37. Qəyyumlar şurası

1. Qəyyumlar şurası valideyn və pedaqoji şura tərəfindən hərəsi 1 nəfərdən ibarət olan özünüidarəetmə məqsədi ilə bərabər səviyyədə 3 il müddətinə seçilmiş 6, ya da 12 nümayəndədən formalaşdırılır. Yerli özünüidarəetmə orqanları qəyyumlar şurasına 1 üzv təyin etmə səlahiyyətinə malikdir. Məhdud kontingentli məktəblər üçün qəyyumlar şurası üzvlərinin sayı çatmasa, bu Gürcüstan Elm və Təhsil və Elm Nazirliyi ilə razılaşdırılır. Valideynlərdən seçilmiş üzvlərin sayı ibtidai, baza və orta pillələrdə bərabər olmalıdır. Qəyyumlar şurasının üzvü ən azı iki dəfə seçilə bilər.

2. Qəyyumlar şurasının valideynlərdən və pedaqoji şuradan seçilən üzvlərinin sayı məktəbin nizamnaməsi ilə müəyyən olunur.

3. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin qəyyumlar şurasına məşvərətçi səsle öz nümayəndəsini göndərmək hüququ var.

4. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin, yerli özünüidarəetmə orqanının istənilən vaxt öz nümayəndələrini qəyyumlar şurasından geri çağırmaq hüququ var.

5. Qəyyumlar şurasının rəhbəri şuranın sədridir, o, şuranın iclasını çağırmağa, onun gedişini yönəltməyə səlahiyyətlidir. O, məktəb direktoru ilə əlaqəni gerçəkləşdirir. Şuranın sədri dəyişmək yolu ilə şuranın tərkibini, səlahiyyət müddətlərini nəzərə almaqla valideynlərdən və pedaqoji şuradan seçilmiş üzvlərdən formalaşdırır. Qəyyumlar şurasının üzvləri şagirdlərin özünüidarəetmə təşkilatının nümayəndəsi, yerli özünüidarəetmə orqanının nümayəndəsi qəyyumlar şurasının sədri seçilə bilməz.

6. Səslər bərabər bölündüyü təqdirdə qəyyumlar şurasının sədrinin səsi həlledicidir.

7. Qəyyumlar şurası təhsil ilində heç olmasa 3 dəfə, hər dəfə ayın 13-də yığılır.

Maddə 38. Qəyyumlar şurasının funksiyaları

1. Qəyyumlar şurası:

a) Bu qanunun 42-cü maddəsində nəzərdə tutulan qaydada səs çoxluğu ilə seçilən direktorun Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyindən qeydiyyatdan keçməsi məqsədi ilə səsvermənin nəticəsini tərtib edir;

b) Məktəb direktorunun təqdimatı ilə məktəbin büdcəsi və direktor tərəfindən hazırlanmış illik hesabatı təsdiq edir və onun şəffaflığını təmin edir;

q) Məktəb direktorunun təqdimatı ilə məktəbin daxili nizamnaməsini təsdiq edir, burada nizam-intizam qaydalarının nüsxəsi, və onlar üçün nəzərdə tutulan intizam məktəbdən qovulma şərtləri öz əksini tapır;

d) Pedaqoji şura tərəfindən işlənmiş məktəb təhsil planının və milli təhsil planlarının və Qiymətləndirmə Mərkəzi tərəfindən tövsiyə edilən qrif verilən dərsliklərin pedoqoqlar tərəfindən seçilməsini, təhsil ili müddətində nəşr olunan nüsxələri barədə razılığını bildirir;

e) Məktəb direktoru tərəfindən maliyyənin xərclənməsinə və mülkiyyətdən istifadə olunmasına nəzarət edilir;

v) Əmək müqaviləsi bağlamağa, Gürcüstan qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulan tələblərin pozulması təqdirdə məktəb direktoru ilə bağlanan müqaviləni ləğv etməyə səlahiyyətlidir;

z) Qəyyumlar şurasında valideyn və pedaqoji şuraya seçilən nümayəndələrin bülletenlərini və aktlarını qeydiyyatdan keçirir və saxlayır;

t) Məktəb nizamnaməsində nəzərdə tutulan qaydada şikayətləri araşdırır və müvafiq ölçülər götürür;

i) Milli təhsil planına müvafiq olaraq milli təhsil planının necə yerinə yetrilməsi məqsədi ilə tədris ilini bitirənlərin iillik imtahanını keçirmək üçün milli imtahan mərkəzinə müraciət etmək və onlarla müvafiq müqavilə bağlamaq səlahiyyətinə malikdir;

k) Müqavilə şərtləri pozulduqda məktəb direktorundan müəllimlə bağladığı əmək müqaviləsini alıb araşdırmağa və təlim-tərbiyə fəaliyyətində nisbi iş törənərsə və qanunvericiliklə nəzərdə tutulan başqa hallar baş verərsə, müqaviləni ləğv etməyə

səlahiyyətlidir;

1) Nizam-intizamın tədbirini müzakirə etmək məqsədi ilə məktəb nizamnaməsində nəzərdə tutulan qaydalara müvafiq nizam-intizam komitəsi seçilir, onun tərkibi seçki yolu ilə bərabər sayda müəllim, valideyin, orta mərhələdə təhsil alan şagirdlərdən formalaşdırılır. Qəyyumlar şurası nizamnamədə nəzərdə tutulan qaydada nizam-intizam komitəsinin qərarı barədə şikayəti özü araşdırır, həmçinin bunları apelasiya komitəsi araşdırmağa səlahiyyətlidir, habelə qəyyumlar şurası nizam-intizamla bağlı direktor tərəfindən seçilən tətbiq etmə qərarını müzakirə edir. Nizam-intizam komitəsinin və ya apelyasiya komitəsinin tərkibini konkret hallarda araşdırmaq məqsədi ilə iclas çağırılması yol verilməzdir;

m) Məktəb direktoru tərəfindən təqdim edilən məktəb nizamnaməsinin layihəsini razılaşdırır.

3. Bu maddənin birinci bəndinin "A", "B", "Q", "D", "K", "M" yarımbəndlərində nəzərdə tutulan qərarları qəyyumlar şurası siyahıda səs çoxluğu, ancaq "Y" yarımbəndində nəzərdə tutulan qərarları siyahı ilə tərkibin üçdə ikisinin səs çoxluğu ilə qəbul edir.

Maddə 39. Qəyyumlar şurasına seçilmə qaydası

1. Qəyyumlar şurasına bərabər sayda valideynlər və pedaqoji şuranın nümayəndələri, habelə şagirdlərin özünüidarəetmə təşkilatının nümayəndəsi olan orta mərhələnin şagirdi seçilir.

2. Qəyyumlar şurasına seçilmək qaydasını Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi müəyyən edir. Seçki mütənəsiblik əsasında, açıq müzakirələrlə, şəffaf və mərhələlərə görə şagirdlərin valideynlərinin bərabər nümayəndəliyinin prinsiplərinin qorunması ilə keçirilir.

3. Bu maddənin 2-ci bəndi ilə nəzərdə tutulan qaydanın pozulması barədə qəyyumlar şurasına və ya məhkəməyə şikayət vermək olar.

4. Qəyyumlar şurasına seçkinin nəticələri Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada qeydiyyatdan keçdiyi andan qüvvəyə minir.

Maddə 40. Qəyyunlar şurası üzvlərinin və qəyyunlar şurası üçün səlahiyyətlərin dayandırılması

1. Qəyyunlar şurasının üzvünün səlahiyyəti dayandırılır:

a) Əgər pedaqoji şura öz nümayəndəsinin səlahiyyətini öz şurasında və qəyyunlar şurasında dayandırırsa;

b) Valideynlərin səs çoxluğunun sayı əsasında çıxarılan qərara əsaslanaraq Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin qəran ilə;

q) Nümayəndə sayılan şagird bu məktəbdə təhsil almırsa, ya da sonrakı mərhələyə keçibsə, ya da pedaqoji şuranın nümayəndəsi bu məktəbin müəllimi deyilsə;

2. Seçkidə iştirak edən digər namizəd şurada kifayət qədər səs almadıqda qəyyunlar şurasının üzvü olan valideyn və ya pedaqoji şuranın üzvü boş yeri tuta bilər.

3. Qəyyunlar şurası üzvünün boş qalmış yerini sonrakı müddət üçün o şəxslər, valideyn və ya pedaqoji şuranın üzvü tuta bilər ki, onlar müvafiq seçkilərdə başqa namizədlərdən daha artıq səs yığıb, ancaq bu səslər həmin vaxt şuraya seçilmək üçün yetərli olmayıb.

4. Qəyyunlar şurası üzvünün və qəyyunlar şurasının səlahiyyətlərinə son vermək qərarı Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən qeydiyyatla alınandan qüvvəyə minir.

VIII FƏSİL

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSİSƏSİNİN DİREKTORLUGU

Maddə 41. Direktorluq

1. Məktəb direksiyası məktəb direktorundan, direktorun müavinindən/müavinlərdən və mühasibdən təşkil olunur.

2. Məktəb direktoru bu qanuna müvafiq olaraq, ali təhsili olan, 3 illik əmək stajına malik, 65 yaş həddinə qədər Gürcüstan vətəndaşından seçilir. Direktor 6 il

müddətinə seçilir. Məktəbdə eyni bir şəxs yalnız iki dəfə direktor seçilə bilər.

3. Direktor seçkidən sonrakı 2 həftə ərzində direktor müavini/müavinləri, habelə direktorun səlahiyyətlərini icra etmə halı olduqda, direktorun vəzifəsini həyata keçirən şəxs haqqında məlumatları qeydiyyat üçün Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə göndərir.

4. Direktor səlahiyyətini həyata keçirə bilmədiyi təqdirdə onun vəzifəsini direktorun müavini, bu qanunla müəyyən olunmuş qaydada Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyində qeydiyyatdan keçirdikdən sonra icra etməyə başlayır. Yeni direktorun seçilməsi direktor müavini/müavinlərinin səlahiyyətləri həll olunduqdan sonra başlayır.

5. Ümumtəhsil müəssisəsində hər hansı başqa bir fəaliyyət növü ilə məşğul olmaq direktor vəzifəsi və məktəb fəaliyyəti ilə bir araya sığışmaz hesab edilir. Müəllim kadri çatışmazlığı olduğu təqdirdə direktorun, əgər onun Gürcüstan qanunvericiliyinə əsasən pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmağa hüququ varsa, qanunla müəyyən edilmiş qaydada pəraqoji fəaliyyətlə məşğul olmağa, müəllimlərin ümumi dərslərinin üçdə birini yerinə yetirmək üçün müəllim kimi işləməyə hüququ var. Yüksək dağlıq regionlarında və məhdud kontingentli məktəblər üçün kadr çatışmazlığı olduqda və ya digər vacib səbəblərin mövcud olduğu təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin razılığı ilə direktorun dərslərinə icazə verilə bilər.

6. Peşəkar sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələrində, müəssisənin bədii rəhbəri direktorun səlahiyyətlərini gerçəkləşdirə bilər.

Maddə 42. Məktəb direktorunun seçilməsi qaydası

1. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ictimai məktəbə direktor seçilməsini həmin vəzifəyə namizədlər arasında, nazirlik tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalara uyğun, açıq müsabiqə qaydası ilə, şəffaf, balanslı, ədalətli müsabiqə keçirilmək prinsiplərini əldə rəhbər tutmaqla həyata keçirir.

2. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin direktorluğa namizədlər arasında keçirdiyi açıq müsabiqənin üç nəfərdən az olmayan namizədləri arasında

ümumtəhsil müəssisəsinin qəyyumlar şurası təqdim edilən proqrama uyğun, siyahı üzrə səs çoxluğu ilə, açıq müzakirə, azad və müənasib seçki əsasında direktor seçir.

3. Əgər direktorluğa namizəd qəyyumlar şurasının üzvüdürsə, o müzakirələrdə iştirak etmir. Qəyyumlar şurasının bir namizədi təkrar təqdim etməsi yol verilməzdir.

4. Qəyyumlar şurası direktor seçkisinin aktlarını və qəyyumlar şurasının qəbul etdiyi qərarların surətini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə qeydiyyat üçün təqdim edir. Seçkilərin nəticəsini özündə əks etdirən sənədlər nazirlikdə qeydiyyatdan keçən andan qüvvəyə minir.

5. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən qeydiyyatdan keçmiş direktorla qəyyumlar şurası nazirlik tərəfindən təsdiq edilmiş müqavilənin şərtlərinə müvafiq əmək müqaviləsi bağlayır.

6. Əgər qəyyumlar şurası Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təqdim edilən heç bir namizədi seçməyibsə, Elm və Təhsil Nazirliyi yeni müsabiqə keçirir; qəyyumlar şurası təkrar irəli sürülən namizədlərin heç birini seçmədiyi təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi yeni direktor seçkisinə qədər direktorun vəzifəsini icra edən bir şəxsi təyin etmək səlahiyyətinə malikdir. Nazirlik qəyyumlar şurası tərəfindən təkrar seçkiyə namizədliyi irəli sürülən və qəyyumlar şurasının seçmədiyi şəxsi direktor təyin edə bilməz.

7. Məhdud kontingentli məktəbdə müsabiqənin üç dəfə pozulduğu təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi direktor vəzifəsini müvəqqəti icra etmək üçün yaşı 65-ə qədər olan şəxsi direktor təyin etməyə səlahiyyətlidir, qəyyumlar şurası həmin şəxslə qanunla müəyyən edilmiş müddətdə müqavilə imzalayır.

Maddə 43. Direktorun funksiyaları

1. Məktəbin direktoru:

a) Məktəbin idarəetməsini gerçəkləşdirir;

b) Bu qanunla və məktəbin nizamnaməsində nəzərdə tutulan hallarda məktəbi üçüncü bir şəxslə əlaqə qurmaq üçün təmsil edir;

q) Ümumtəhsil müəssisəsinin daxili qaydalarını, məktəbin büdcəsini təsdiq

üçün qəyyumlar şurasına təqdim edir;

d) Ştat cədvəlinin üzərində işləyir;

e) Pedaqoji şura tərəfindən hazırlanan məktəb təhsil planı üzərində işləməkdə iştirak edir;

v) Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş şərtlərə və qaydalara müvafiq olaraq müəllimlər və məktəbin başqa əməkdaşları ilə əmək müqaviləsi bağlayır;

z) Müəllimlə bağlanmış müqavilənin şərtlərinin pozulması təlim-tərbiyə fəaliyyətinin ləngiməsinə gətirib çıxarsa, əməli və ya qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada ixtisasa uyğun gəlməyən hallar baş verdiyi təqdirdə müqaviləni ləğv etmək səlahiyyəti var;

t) Hər il dekabrın 10-da məktəbin qəyyumlar şurasına maliyyə və təhsil prosesinin vəziyyəti barədə hesabat verir;

i) Gürcüstan qanunvericiliyi ilə qadağan olunmuş və məktəb nizamnaməsi ilə qəyyumlar şurasının və ya nəzarəti həyata keçirən orqanın razılığı olmadığı hallar istisna olmaqla məktəbin mülkiyyəti haqqında saziş bağlamağa səlahiyyətlidir;

k) Məktəb nizamnaməsində nəzərdə tutulan qaydada şikayətləri müzakirə etməyə və müvafiq tədbirlər götürməyə hüququ var;

1) Məktəbdə baş verən təlim-tədris prosesinə nəzarət etməyə;

m) Qəyyumlar şurası ilə razılaşdıraraq məktəbin nizamnaməsi layihəsini işləyib hazırlayır və şura ilə razılaşdırılmış layihəni təsdiq üçün Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə təqdim edir;

n) Gürcüstan qanunvericiliyi və məktəb nizamnaməsində nəzərdə tutulan başqa fəaliyyətləri gerçəkləşdirir;

2. Direktor Gürcüstan qanunvericiliyi və məktəb nizamnaməsi ilə nəzərdə tutulan qaydada fərdi hüququ aktları nəşr edir.

3. Peşəkar sənət təhsili və hazırlığı gerçəkləşdirən ümumtəhsil müəssisələri nizamnaməsində direktorun bu maddənin birinci bəndinin "Q", "D" və "E"

yarımbəndində nəzərdə tutulan səlahiyyətləri bədii rəhbərlə birlikdə gerçəkləşdirməsi nəzərdə tutula bilər.

Maddə 44. Direktorun səlahiyyətlərinin dayandırılması.

1. İctimai məktəbin direktorunun səlahiyyətləri səlahiyyətli orqan tərəfindən, qanunvericiliklə və ya müqavilə ilə nəzərdə tutulan hallarda, müəyyən olunmuş qaydada, habelə 65 yaşı tamam olanda, bu qanunun 42-ci maddəsinin 7-ci bəndində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla dayandırılır.

2. Direktorun səlahiyyəti müvafiq qərarın Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyində qeydiyyatdan keçdiyi andan dayandırılır.

3. Yeni direktorun seçilməsinə qədər direktorun səlahiyyətlərini bu qanunun 41-ci maddəsinin 3-cü bəndində nəzərdə tutulan qaydada, yalnız bu maddənin 32-ci maddəsinin 23-cü bəndi, 42-ci maddənin 6-cı bəndi və 49-cu maddənin 7-ci bəndi ilə nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, digər şəxs həyata keçirir.

IX FƏSİL.

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSISƏSİNİN PEDAQOJİ ŞURASI

Maddə 45. Pedaqoji Şura

1. Pedaqoji şuranın hər bir üzvü bərabər səviyyəli səs hüququna malikdir. Şuranın iclası üzvlərin yarısından çoxu iştirak etdikdə səlahiyyətlidir.

2. Qəyyumlar şurası nümayəndəsini dinləmək üçün şuranın üçdə birinin istədiyi vaxt pedaqoji şuranın iclasını çağırmaq hüququ var.

3. Pedaqoji şuraya onun 3 illiyə səs çoxluğu ilə seçilmiş sədri rəhbərlik edir. Pedaqoji şuranın sədri iclası çağırır və onu açır.

4. Pedaqoji şuranın səlahiyyətlərinə daxil olan ayrı-ayrı məsələləri şuranın tapşırığı ilə yaradılan işçi qrupu yerinə yetirir və onun qarşısında hesabat verir.

5. Pedaqoji şuranın qərarı səs çoxluğu və üstəgəl üç səs artıqlığı ilə qəbul edilir.

6. Peşəkar sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələrində pedaqoji şuranın səlahiyyətlərini bədii şura həyata keçirə bilər. Bədii şuraya seçilmiş və ya

nizamnaməyə müvafiq qaydaya uyğun təyin edilən bədii rəhbər başçılıq edir.

Maddə 46. Pedaqoji Şuranın funksiyaları

Pedaqoji Şura:

a) Direktor milli təhsil planına müvafiq olaraq təhsil planını qəyyumlar şurası ilə razılaşdıraraq işləyib təsdiq edir;

b) Qəyyumlar şurası ilə razılaşdıraraq mərhələləri və fənləri müvafiq milli təhsil planları və qiymətləndirmə mərkəzi tərəfindən tövsiyə edilən/ pedaqoqlar tərəfindən təqdir edilən və qrif almış dərslikləri seçir, təhsil ili ərzində çap olunmuş dərslikləri təsdiq edir;

q) Öz nümayəndəsini qəyyumlar şurasına seçir;

d) Lazım bildiyi müddətdə nümayəndəsini qəyyumlar şurasında müdafiə etmək səlahiyyətinə malikdir.

X FƏSİL

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSİSƏSİNİN ŞAĞİRD

ÖZÜNÜİDARƏETMƏ ORQANLARI

Maddə 47. Şagird birlikləri

1. Şagirdlərin özünüidarəetmə təşkilatı bu qanunla və məktəb nizamnaməsinə uyğun olan seçkili orqandır.

2. Baza və orta mərhələ şagirdləri öz idarəetmə orqanlarını yaradırlar.

3. Şagirdlərin özünüidarəetmə orqanı seçki ilə, açıq müzakirə ilə, şəffaflıqla və siniflərə görə, şagirdlərin nümayəndələrinin bərabərlik prinsipinin qorunması ilə seçilir;

4. Şagird özünüidarəetməsi orqanına özünüidarəetmə orqanı tərəfindən seçilən sədr rəhbərlik edir.

Maddə 48. Şagirdlərin özünüidarəetmə orqanının funksiyaları

Şagird özünüidarəetmə orqanı:

a) Məktəbin daxili qaydaları barədə tövsiyələr hazırlayır;

- b) Qəyyumlar şurasında məktəb üçün önəm daşıyan bütün məsələlərlə bağlı təkliflər verməyə səlahiyyətlidir;
- q) Öz nümayəndəsini qəyyumlar şurasına seçir;
- d) Məktəb nizamnaməsi ilə müəyyən edilən qaydada və Gürcüstan qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulan qaydada qrantlar ala bilər;
- e) Üzvlərinin birə beş səs çoxluğu ilə məktəb klubunu yaradır.

XI FƏSİL

ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSISƏSİNƏ DÖVLƏT NƏZARƏTİ, MÜLKİYYƏT, MALİYYƏLƏŞMƏ, HESABLAŞMA VƏ MÜHASİBAT HESABLAŞMALARI

Maddə 49. Dövlət nəzarəti

1. Məktəbdə dövlət nəzarətini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi, qanunvericiliklə nəzərdə tutulan digər dövlət nəzarət orqanları, habelə Abxaziya və Acarıstan muxtar respublikalarında təhsil nazirlikləri-Gürcüstan qanunvericiliyi, habelə bu qanunda nəzərdə tutulan tələblərə uyğun şəkildə həyata keçirilir.

2. Dövlət nəzarəti dedikdə ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyi və lisenziya şərtlərinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

3. İctimai məktəb hər ilin 1 mayından gec olmayaraq Gürcüstan qanunvericiliyinə müvafiq olaraq Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə keçən tədris ilindəki fəaliyyəti, təhsil prosesi və maliyyə fəaliyyəti barədə hesabat verir. Hesabatın təqdim edilmə formasını Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi müəyyən edir.

4. Bu qanunla nəzərdə tutulan nəzarətin gerçəkləşdirilməsinin məqsədi Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin bu məsələlər haqqında təsəvvürünün olması və ya yerində məktəb tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyinin və lisenziya şərtlərinin necə yerinə yetirilməsi barədə informasiyaya malik olmaqdır.

5. Məktəb Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tələb etdiyi informasiyanı 15 gün ərzində təqdim etməlidir.

6. Məktəb Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilmiş lisenziya

şərtlərinin pozduğu təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ona yazılı şəkildə xəbərdarlıq edir.

7. İctimai məktəb yazılı xəbərdarlıq aldıqdan sonra deyilən vaxtda bu pozuntunu aradan qaldırmayıbsa və ya 1 il ərzində 2 yazılı xəbərdarlıq alıbsa, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi qəyyumlar şurasını buraxmaq və ya vaxtından əvvəl məktəb direktorunun vəzifəsini ləğv etmək, onu direktorun vəzifələrini icra edəcək digər şəxsə dövr etmə səlahiyyətinə malikdir.

8. Əgər özəl məktəb yazılı xəbərdarlıq alıbsa və deyilən vaxta pozuntu faktlarını aradan qaldırmayıbsa və ya məktəbə 1 il ərzində 2 yazılı xəbərdarlıq olubsa, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi lisenziyanın fəaliyyətini dayandırmaq səlahiyyətinə malikdir.

Maddə 50. İctimai məktəbin mülkiyyəti

1. İctimai məktəbin tikintisi və müvafiq torpaq sahəsi dövlət mülkiyyətidir və məktəbə müddətsiz vaxta və pulsuz, əvəsiz müqavilə ilə Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilən qaydada verilir.

2. İctimai məktəb dövlət tərəfindən ona verilən mülkiyyətdən Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin razılığı əsasında, qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada istifadə edir.

Maddə 51. Ümumtəhsil müəssisəsinin maliyyələşməsi

1. Məktəbin əsas maliyyələşməsi bu qanunla və müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət tərəfindən vauçer verməklə, habelə bu qanunun 22-ci maddəsinin 5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.

2. İctimai məktəb Gürcüstan qanunvericiliyi ilə, icazə verilmiş başqa maliyyə vəsaiti ilə, habelə sağlamlığa təhlükə törətməyən və ya şagirdin fiziki və əqli qabiliyyətinə pis təsir etməyən iqtisadi fəaliyyətlə maliyyələşir. Alınmış vəsait qanunvericiliyə müvafiq olaraq yalnız məktəbin məqsədlərini və funksiyalarını gerçəkləşdirmək üçün istifadə edilir.

3. Məktəbin bütün gəliri və xərcləri onun büdcəsinə daxil edilir.

4. Məktəbin müstəqil bank hesabı və möhürü var.

Maddə 52. Ümumtəhsil müəssisəsinin hesablaşma və mühasibat qeydiyyatı

1. Direktor tərəfindən məbləğin ayrılması qəyyumlar şurası tərəfindən təsdiq edilmiş büdcə əsasında istifadə edilir.

2. Direktor vacib gəldiyi təqdirdə qəyyumlar şurasının razılığı olmadan büdcəsinin bir maddəsinin vəsaitlərini 10%-dən artıq olmadan ikinci maddəyə uyğun dəyişə bilər. Bu dəyişiklik müəllimlərin maaşının azalmasına gətirib çıxarmamalıdır. Direktor tərəfindən təklif edilən məktəb büdcəsinin qəyyumlar şurası təsdiq etdiyi təqdirdə əvvəlki ilin büdcəsi fəalliyyətini dayandırır.

3. Qəyyumlar şurası bu cür sazişə gəlməyə, dəyərin 5% artmasına razılıq verməlidir.

4. Məktəbdə maliyyə-iqtisadi fəaliyyətin hesabat-qeydiyyat sənədləri Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada aparılır.

XII FƏSİL

KEÇİCİ VƏ NƏTİCƏ ƏSASNAMƏSİ

Maddə 53. Qanunun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar normativ aktların qüvvədən düşmüş elan edilməsi

1. Bu qanun qəbul ediləndən 27 iyun 1997-ci ildə qəbul edilmiş "Təhsil haqqında" Gürcüstan qanununu 4-cü maddəsinin 5-ci bəndi; 11-ci maddənin 2-ci bəndi; 18-ci maddənin 4-cü bəndinin "O", "P", "J" və "S" yarım bəndləri; 20-ci maddənin "K", "L" və "N" bəndləri; 21-ci maddə; 22-ci maddənin 2-ci bəndi; 23-cü maddənin 3-cü bəndinin "A", "Q" və "A", "D" yarım bəndləri; 24-cü maddənin 6-cı bəndi; 29-cu maddənin 3-cü bəndi; 40-cı maddənin 3-cü bəndi; 44-cü maddənin 4-cü və 5-ci bəndi, habelə qeyd edilən qanunun bu qanunla uyğun gəlməyən digər normativ normaları, bu qanunla fərqli cəhətlər qüvvədən düşür.

2. 25 fevral 2003-cü il Gürcüstan Elm və Təhsil nazirinin 16 N-li əmri "Dövlət ümumtəhsil müəssisələrində tipik qərarların təsdiqi və tədbirlər haqqında" və dövlət

idarəetmə orqanları tərəfindən "Normativ aktlar haqqında" Gürcüstan qanununa uyğun olaraq qəbul edilmiş normativ akt, ya onun bu qanunda nəzərdə tutulan əlaqələrlə ziddiyyət təşkil edən bir hissəsi qüvvədən düşür.

Maddə 54. Hazırlanan qanun layihəsi

1. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi, 2007-2008-ci dərs ili başlayanadək "Təlim-tərbiyə fəaliyyəti haqqında" və "Peşəkar təhsil haqqında", "Pedaqoji fəaliyyət haqqında" və "Ümumtəhsil müəssisələri və proqramların akreditasiyası haqqında" qanun layihəsi hazırlasın.

2. Bu qanunun 30-cu maddəsinin "Z" bəndinin işlək olması üçün 2006-2007-ci tədris ili başlayanadək "Gürcüstan inzibati hüquq pozuntusu haqqında Kodeksində dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında" qanun layihəsi hazırlayıb Gürcüstan hökumətinə təqdim edilsin.

3. Gürcüstan hökuməti və Gürcüstan Parlamenti 2007-2008-ci ilin başlanğıcına qədər müvafiq qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər və əlavələr etmək barədə layihələr, ümumtəhsil müəssisələri üçün yeni statusun-gəlirsiz hüquqi şəxsin statusunu hazırlasın.

Maddə 55. Tərbiyəvi, ümumtəhsil-tərbiyə müəssisələri

1. Tərbiyəvi və ümum təhsil-tərbiyəvi müəssisələri özəl, ya da xüsusi və ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs formasında mövcud ola bilər.

2. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərbiyəvi və ümumtəhsil-tərbiyəvi müəssisələri ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsin təsisçiliyi timsalında onun nizamnaməsini təsdiq edir, ona dövlət nəzarətini təmin edir, onu yenidən qurur və ləğv edir.

3. Tərbiyəvi və təhsil-tərbiyəvi müəssisələri, məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsindən başqa, ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs qismində təqdim olunan, dövlətim mərkəzi büdcəsindən və qanunvericiliklə nəzərdə tutulan başqa gəlirlərlə maliyələşir.

Maddə 56. Məktəbdən xaric sənət və idman ümumtəhsil müəssisələri

Ümumtəhsil müəssisələrindən kənar, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, yalnız sənət və idman proqramlarını gerçəkləşdirən, ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsin təsisçiliyi qismində, öz təşəbbüsü ilə və ya özünidarəetmə orqanının təqdimatı əsasında təsis edilən və Gürcüstan Mədəniyyət, Abidələrin Mühafizəsi və İdman Nazirliyi tərəfindən dövlət nəzarətini həyata keçirən müəssisələr məktəbdən kənar sənət və idman ümumtəhsil müəssisələridir.

Maddə 57. Orta peşə təhsili müəssisələri

1. Orta peşə təhsili müəssisəsi ictimai, ya da özəl ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs formasında mövcud ola bilər.

2. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi orta peşə təhsili müəssisəsini ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq edilmiş hüquqi şəxs tərəfindən müvafiq nizamnamənin təsdiqindən, dövlət nəzarətini həyata keçirməklə onu təsis edə, yenidən qura və ləğv edə bilər.

3. Orta ümumtəhsil verməklə yanaşı peşəkar sənət və idman təhsili və hazırlığı verən, ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs tərəfindən təsis edilən, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi sahə nazirliklərinin təqdimatı əsasında yaradılan orta peşə təhsili müəssisələri; yalnız peşə sənəti, idman hazırlığı və təhsili ilə məşğul olan, ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs qismində sahə nazirlikləri təsis edən peşə təhsili müəssisələridir.

4. Mərkəzi büdcədən, ya da büdcədən və ya qanunvericiliklə icazə verilən başqa gəlirlərdən maliyyələşən və ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs olan orta peşə təhsili müəssisələridir.

5. Orta peşə təhsili almaq baza təhsili aldıqdan sonra ola bilər. Orta peşə ümumtəhsil müəssisəsinin standartı mütləq ümumtəhsil məktəblər üçün müəyyən edilmiş milli təhsil planına uyğun gəlməlidir.

6. Orta peşə təhsili müəssisələri akreditasiyadan keçir. Akreditasiya qaydası, şərtləri və peşə təhsil müəssisələrinin standartlarını Gürcüstan

Elm və Təhsil Nazirliyinin müvafiq sahə nazirliyi ilə razılaşmaqla, dövlət akreditasiya xidmətinin təqdimatı əsasında müəyyən edilir.

7. Orta peşə təhsil hüdudunda ümumtəhsil proqramı bu qanunla müəyyən olunan qaydada maliyyələşir. Ancaq özəl peşə təhsil müəssisəsi mərkəzi büdcədən və qanunla qadağan edilməyən başqa gəlirlər əsasında maliyyələşir.

Maddə 58. Ümumtəhsil müəssisəsinin ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs kimi təsis etməsini təmin etmək

1. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi 2005-ci ilin 1 avqustuna kimi Gürcüstan ümumtəhsil müəssisələrinin ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs tərəfindən təsis edilməsi qayğısına qalmalı, habelə mövcud ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxsin yeni nizamnaməsini bu qanuna müvafiq şəkildə təsdiq etməlidir.

2. İctimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsə verilən normalar ictimai və ya xüsusi məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxslər olmadıqda və dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən ümumtəhsil, təlim-tərbiyə müəssisələrinə də şamil edilir.

3. Bu maddənin birinci bəndində nəzərdə tutulan müəssisələr üçün Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi nizamnaməsinin vahid nümunəsini təsdiq edir. Bunun əsasında həmin müəssisələr təsis edilir. Elm və Təhsil Nazirliyi nizamnamənin nümunəsini nəşr edir və müvafiq olaraq ümumtəhsil müəssisəsinin təsisçisinin nizamnaməsi və planı ilə uyğun gəlməsini təmin edir.

4. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi, iqtisadi inkişaf, ədliyyə və maliyyə nazirlikləri bu qanun qəbul olunduqdan 1 ay müddətinə Gürcüstan dövlətinə Gürcüstan ümumtəhsil müəssisələrinin ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs kimi təsisçi olan müəssisənin lazımi fəaliyyətinin maliyyə və hüquqi təminatı planını təqdim edir.

5. Bu qanunun 5-ci maddəsinin 4-cü bəndi 2010 - 2011-ci təhsil ilindən mərhələli halda qüvvəyə minir.

6. Bu qanunun 36-cı maddəsinin 2-ci bəndi 2007-2008-ci təhsil ilinin

başlanğıcından qüvvəyə minir.

Maddə 59. Ümumtəhsil müəssisəsi idarəetmə orqanlarına ilk seçki keçirilməsini təmin etmək

1. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi 2006-2007-ci təhsil ilinin sonuna qədər ictimai məktəblərin qəyyumlar şurasının birinci seçkisinin keçirilməsini təmin etməlidir. İlk seçkilər Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuş sıra və qayda ilə keçirilə bilər.

2. Bu qanunun qüvvəyə minməsi bütün ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxsə şamil olunur, onlar proqramın heç olmasa bir mərhələsində, direktorun işdən azad edilməsi əsasında, bu qanunun Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən formalaşdırılan əmri əsasında gerçəkləşməsini təmin etməlidir. Bu qanuna müvafiq olaraq direktor seçiminə qədər Gürcüstan Elm və Təhsil və Elm Nazirliyi tərəfindən ümumtəhsil müəssisəsinin direktorunun vəzifəsini icra edən şəxsi seçki vaxtına qədər işdən azad etmək səlahiyyətinə malikdir.

3. Bu qanunun qüvvədən düşməsi ictimai məktəbdə mövcud olan qəyyumlar şurası üzvlərinin səlahiyyətlərinin ləğvindən başlanır.

4. Bu qanunun əsasında ilk dəfə seçilmiş direktorun səlahiyyətləri, Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyində qeydiyyatından və ümumtəhsil müəssisəsinin direktorunun səlahiyyətlərini və administrasiyanın direktor vəzifəsini icra edən şəxslərin səlahiyyətləri ləğv edildikdən başlanır.

5. İlk dəfə seçilən direktor qeydiyyatının birinci ayı ərzində müəssisənin bütün müəllimləri ilə əmək müqaviləsi bağlamağı təmin edir.

6. İctimai məktəbin akreditasiyadan keçməsi 2011-2012-ci tədris ilindən hesablanır. Bu vaxta qədər Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi bu ümumtəhsil müəssisələrinə Dövlət Akreditasiya Xidməti tərəfindən sonrakı akreditasiya verilməsini təmin edir.

7. Lisenziya almış özəl məktəbin akreditasiyası 2010-2011ci tədris ilinin başlanğıcından tədris proqramının sona çatmasına qədər gerçəkləşdirilir.

8. 2010-2011-ci təhsil ilindən bu qanuna müvafiq olaraq Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən akreditasiyaya alınmış ümumtəhsil müəssisələrində müəllim kimi yalnız ali təhsili olan, professional hazırlıq proqramı keçmiş, akreditasiya almaq imkanına malik, müvafiq sertifikat imtahanı vermiş şəxs ola bilər.

9. İctimai məktəblərin qəyyumlar şuraları birinci seçkinin nəticələri barədə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə şikayət edə bilərlər.

Maddə 60. Təhsil proqramlarında ümumtəhsil mərhələləri ilə uyğunluğunun təmin edilməsi

Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi 2006-2007 -ci təhsil ilinin başlanmasına qədər bütün ümumtəhsil müəssisələrində təhsilin milli təhsil planına müvafiq olmasını təmin etməlidir.

Maddə 61. Pedaqoq

"Pedaqoq fəaliyyəti haqqında" Gürcüstan qanununun qəbul edilməsi ilə əlaqədar qanunda nəzərdə tutulan qaydaya müvafiq bu qanunun 2-ci maddəsinin "Ç" yarımbəndinə şamil edilsin.

Maddə 62. Ümumtəhsil müəssisələrinin maliyyələşməsi

1. Bu qanunun 22-ci maddəsinin 3-cü bəndinə müvafiq olaraq ümumtəhsil mərkəzinin büdcədən maliyyələşməyə keçməsi mərhələli şəkildə, 2007-2008-ci illərdən gec olmayaraq gerçəkləşdirilir. Bu vaxta qədər isə ümumtəhsil yerli idarəetmə orqanları tərəfindən maliyyələşir. Heç bir rayonun tərkibinə daxil olmayan şəhərlər, habelə yeni idarəetmə orqanları mövcud olmayan yerlərdə ümumtəhsil müəssisələrini yerli özünüidarəetmə orqanları maliyyələşdirir. Dövlət yerlərin fərqliliyini nəzərə alıb yerli idarəetmə/özünüidarəetmə orqanları tərəfindən verilən maliyyəni və bir şagird üçün nəzərdə tutulan maliyyə normativləri arasındakı fərqi təmin etməlidir.

2. Bu qanunun 22-ci maddəsinin 3-cü bəndinə müvafiq olaraq ümumtəhsil mərkəzi büdcədən maliyyələşməyə keçənə qədər yerli idarəetmə/özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri qəyyumlar şurasında həlledici səs hüququ ilə iştirak

edirlər.

3. Bu qanunun 21-ci maddəsinin 2-cü bəndinə müvafiq olaraq 2005-2006-cı tədris ilinin başlanğıcına qədər qüvvədədir.

Maddə 63. 12 illik ümumtəhsilə keçmə

1. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi 2006-2007-ci tədris ilindən ümumtəhsil müəssisələrində mərhələli şəkildə 12 illik təhsilə keçməyi təmin edir.

2. 12 illik ümumtəhsil 2006-2007-ci ilin başlanğıcında 11-ci sinifdə olan şagirdlərə şamil edilmir.

3. Bu qanunun 28-ci maddəsində nəzərdə tutulan milli təhsil planları və Qiymətləndirmə Mərkəzinin nizamnaməsi 2006-2007-ci tədris ilinin başlanğıcınadək təsdiq olunmalıdır.

4. Milli Təhsil Planları və Qiymətləndirmə Mərkəzi yaradılma qədər onun funksiyalarını Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi və ictimai məhkəmə tərəfindən təsdiq olunmuş hüquqi şəxs-Qiymətləndirmə və İmtahanların Milli Mərkəzi birgə həyata keçirir.

Maddə 64. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu qanun nəşr ediləndən sonra fəaliyyət göstərir.

Prezident Mixail Saakaşvili.

Tbilisi, 8 aprel 2005-ci il

"ÜMUMİ TƏHSİL HAQQINDA" GÜRCÜSTAN QANUNUNA DƏYİŞİKLİKLƏR VƏ ƏLAVƏLƏRİN DAXİL EDİLMƏSİ HAQQINDA

17.03.2006

"ÜMUMİ TƏHSİL HAQQINDA" GÜRCÜSTAN QANUNUNA DƏYİŞİKLİKLƏR VƏ ƏLAVƏLƏRİN DAXİL EDİLMƏSİ HAQQINDA

Maddə 1. "Ümumi təhsil haqqında" Gürcüstan qanununa (Gürcüstan qanunvericiliyi aktı N 20, 04.05.2005-ci il, maddə 143) sonrakı dəyişikliklər və

əlavələr edilsin:

1. Birinci maddənin 2-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. Bu qanun Gürcüstanda ümumtəhsil fəaliyyətinin şərtlərini həyata keçirir, ümumtəhsilin idarə edilməsi və maliyyələşmə prinsiplərini və qaydalarını, bütün təhsil müəssisələrinin statusunu (təşkilatı formaya görə) bərpa edir, onun təsisçilərini, fəaliyyətini, yenidən qurulmasını, ləğv edilməsini və akreditasiya qaydalarını müəyyən edir.

2. 2-ci maddə:

a) "K" bəndi sonrakı redaksiyada formalaşdırılsın:

"K) Ekstrenat-ümumtəhsili təsdiq edən dövlət sənədinin o şəxslər tərəfindən almasının qaydasıdır ki, həmin şəxslər təhsili müstəqil başa vururlar";

b) "S" bəndi çıxarılsın.

3. 3-cü bəndin 2-ci bəndinin "e" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin.

"E) Ümumtəhsil müəssisəsinin akreditasiyası, maddi, texniki, proqramlı və insan resursları normativləri əsasında müəyyən edilsin.

4. 9-cu maddənin 4-cü bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"4. Eksterni formada ümumtəhsil almaq olar. Eksternat formasında təhsil almaq qaydaları və şərtlərini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi müəyyən edir. Ekstern formada ümumtəhsil alma təqdirdə ümumtəhsil almağı təsdiq edən sənəd Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi sisteminə daxil olan vahid əsasda verilə bilər. Ekstern formalı tam ümumtəhsili təsdiq edən akreditasiyadan keçmiş ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən verilən tam ümumtəhsili təsdiq edən sənədlə birlikdə qüvvədədir. "

5. 13-cü maddənin 3-cü bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"3. Məktəbə qəbulla bağlı hər hansı növ diskriminasiya yolverilməzdir. Bu norma peşəkar sənətkarlar və idmançılar hazırlayan və təhsil verən, tərkibi seçkili konkursla müəyyənləşən ümumtəhsil müəssisələrinə şamil edilmir.

6. 19-cü maddənin 3-cü bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"3. Məktəbin daxili qaydaları ilə, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş

cavabdehlik ölçülərindən başqa şagirdi dərstdən çağırmaq nəzərdə tutula bilər, məktəbi müvəqqəti tərk etmə və başqa fənləri buraxmağa icazə verilir. Şagirdi məktəbdən müvəqqəti buraxılmasının səbəblərini şagirdin valideynlərinə izah etmək lazımdır. Şagirdin dərslərindən çətinlik çəkməsi təqdirdə məktəb və şagirdlərin təhsili müvəqqəti tərk etməsi təqdirdə onu öz təminatından kənar qoymamalıdır.

7. 22-ci maddənin 2-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. Dövlət ibtidai və ya baza və ya orta ümumtəhsil proqramını gerçəkləşdirən məktəblər üçün vəsait ayırır. Bir şagird üçün xüsusi və ictimai məktəbdə təhsil almaq üçün verilən maliyyə normativi müvafiq vauçerlə dövlət maliyələşdirir. Bu, təhsil müəssisəsi və ya onun nümayəndəsi bu qanunun 32-ci maddəsinin 2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş ümumtəhsil müəssisəsinin yeni təsisçiləri kimi akreditasiyaya malik olduğu təqdirdə baş verir".

8. 26-cı maddə:

a) 1-ci bənd:

a.a) "Z" və "T" bəndləri sonrakı redaksiyada verilsin:

z) Ümumtəhsil müəssisəsinin maddi, texniki kreditləşməsi, proqram və dominatlı resurslarının normativləri.

t) Ümumtəhsil müəssisəsinin lisenziyalaşması gerçəkləşdirilir.

a.b) "c" bəndi çıxarılınsın;

a.q) "H" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"H) Umumitəhsil müəssisəsinin şagirdinin çıxardılması üçün lazım olan sənədlərin nüsxələri.

b) H⁵ bəndi əlavə ilə birlikdə məzmunu H⁶ bəndində:

H⁶) Gürcüstan qanunvericiliyi ilə başqa səlahiyyətlər gerçəkləşdirilsin.

9. 27-ci maddə sonrakı redaksiyada verilsin;

"Maddə 27. Ümumtəhsil sahəsində Gürcüstan nazirliklərinin səlahiyyətləri:

1. Ümumtəhsil almaqla birlikdə profil sənət və idman hazırlığı və təhsil verən

ümumtəhsil müəssisələri Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi müvafiq sahə nazirliklərinin təqdimatı ilə ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüququ şəxs tərəfindən bu cür müəssisələri təsis edirlər. Qeyd edilən müəssisələr Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi qaydada akreditasiyadan keçirlər. Milli təhsil planının yuxarı profilli sənədləri və idman hazırlığı və təhsili, habelə onların arasında ibtidai və baza mərhələli təhsil müəssisələri sahə nazirlikləri və ya yerli özünüidarəetmə orqanları tərəfindən maliyyələşdirilirlər.

2. Milli təhsil planının yuxarı profilli sənət və idman təhsili proqramını qanunvericiliyə uyğun olaraq yuxarıda qeyd edilən sahə nazirlikləri gerçəkləşdirirlər.

10. 29-cu maddənin 1-ci bəndi:

- a) "E" bəndi götürülsün;
- b) "N" və "O" bəndləri sonrakı redaksiyada verilsin;
- o) "İctimai məktəb tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyi pozulduğu təqdirdə ona yazılı xəbərdarlıq etmək səlahiyyətinə malikdir."

11. 31-ci maddə:

- a) 1-ci bənddən sonra 11 bəndi sonrakı məzmununda əlavə edilsin:

"11. Xüsusi məhkəmənin təsdiq etdiyi hüququ şəxs qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada başqa qeyri-hüququ şəxs olmadan ümumtəhsil fəaliyyətini gerçəkləşdirməyə səlahiyyətlidir. ";

- b) 3-cü, 4-cü və 5-ci bəndlər sonrakı redaksiyada verilsin:

"3. Ümumtəhsil müəssisəsinin lisenziyalaşdırılması Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən həyata keçir"

"4. Ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən yaradılan ibtidai, baza, orta ümumtəhsil proqramının dövlət tərəfindən qəbul edilməsi üçün qanunvericilik qaydasında qeydiyyatdan keçməsi vacibdir. İctimai məktəbin akreditasiya xərcləri dövlət, ancaq xüsusi məktəbinin maliyyələşməsini isə bu işdə maraqlı tərəf öz üzərinə götürür. Akreditasiyanın dəyərini Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi, Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və Gürcüstan Maliyyə Nazirliyi ilə birgə müəyyən edir.

5. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi qaydaya müvafiq olaraq akreditasiyadan keçmiş, habelə bu qanunun 32-ci maddəsinin 2-ci bəndində nəzərdə tutulan yeni təsisçilər tərəfindən təşkil edilən xüsusi məktəb bu qanunla müəyyən edilmiş qaydada dövlətdən maliyyə almağa səlahiyyətlidir .. "

12. 32-ci maddə:

a) 1-ci və 2-ci bəndlər sonrakı redaksiyada verilsin:

"1. Ümumtəhsil müəssisəsi ümumtəhsilin milli məqsədləri sənədi ilə və milli təhsil proqramının müvafiq təminat məqsədi ilə dövlətin öz tərəfindən akreditasiyadan keçirir. Dövlət akreditasiyadan keçmiş ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən verilən ümumtəhsil almağı təsdiq edən sənədi, habelə bu maddənin və ekstemə əlavə təminat olduqda qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada verilən sənədi tanıyır.

2. Akreditasiyadan keçmə bütün ümumtəhsil müəssisələri üçün məcburidir. Yeni təsisçilərin lisenziya almış ümumtəhsil müəssisəsi bu bəndin "A" və "B" bəndlərində nəzərdə tutulmuş qeydiyyatda alındığı bir il müddətindən gec olmayaraq akreditasiya almalıdır. Bundan sonra o yeni təsis edilmiş ümumtəhsil müəssisəsi statusunu itirir. Ümumtəhsil müəssisəsinin birinci akreditasiyası bu müəssisəsinin fəaliyyətə başlaması müddətindən sayılır:

a) 3 ildən sonra - əgər o ibtidai ümumtəhsil proqramını gerçəkləşdirirsə;

b) 2 ildən sonra - əgər o baza və ya orta ümumtəhsilin ibtidai ümumtəhsil proqramından kənar gerçəkləşdirirsə";

q) 18-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"18. Əgər ictimai məktəb sahə nazirliyinin təqdimatı ilə yaradılıbsa, akreditasiya alan şəxslər bunu sahə nazirliyi ilə razılaşdırırlar; bu cür ümumtəhsil müəssisələri akreditasiya ekspertləri qrupundan məcburi ümumtəhsil müəssisələrinin təhsil proqramında nəzərdə tutulan profillə, ya xüsusi sənəd, ifaçılıq, idman hazırlığı, ya da təhsil proqramının ekspertinin iştirakı ilə; bu hallarda ekspertlər qrupu üzvün namizədliyini akreditasiya almaq istəyənlə razılaşdırmalıdır; əgər akreditasiya almaq istəyən iki dəfə təklif edilən başqa-başqa namizədlər tərəfindən rədd cavabı alıbsa,

ekspertlər qrupunun sədrinin razılığı olmadan qrupun üzvlərindən birini təyin etmək səlahiyyəti var. Bu şəxs akreditasiya almaq istəyən şəxs tərəfindən arzu olunmayan şəxs olmamalıdır.

q) 21-ci və 22-ci bəndlər sonrakı redaksiyada verilsin:

"21. Ümumtəhsilin akreditasiyası olan ümumtəhsil müəssisələri və bu maddənin 2-ci-bəndində nəzərdə tutulan yeni ümumtəhsil müəssisəsinin yeni təsisçiləri tərəfindən, habelə ekstern qaydanın tətbiqini verən ümumtəhsil almağı təsdiq edən sənədi dövlət tanıyır."

22. Xüsusi məktəb dövlət tərəfindən o halda maliyyə alır ki, o akreditasiya alıb, şərti akreditasiya alıb və ya o bu maddənin 2-ci bəndində nəzərdə tutulan ümumtəhsil müəssisəsinin yeni təsisçisidir."

d) 24- ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"24. Xüsusi, eləcə də ictimai məktəbi qurtarmasını, yəni, əgər o ümumtəhsil müəssisəsinə akreditasiyası verilən, şərti akreditasiyadan keçən, ya da o bu maddənin 2-ci bəndində nəzərdə tutulan ümumtəhsil müəssisəsinin yeni təsisçi olan müəssisənin, habelə ekstern yolu ilə ümumtəhsili təsdiq edən sənədin sahibi olan şagirdlər vahid milli imtahanda iştirak edirlər. ":

e) 27-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"27. Ümumtəhsil müəssisəsinin akreditasiyası ləğv edilərsə və ya müəssisənin şagirdləri ümumtəhsili bu sinifdə olmaq istəmədiyi təqdirdə, əgər bu sinif mərhələsi bitməmişdirsə - onlar olduğu mərhələ sayılmaqla müəssisəsinin akreditasiyası ləğv edilərsə və ya onlar bu mərhələni bitirdiyi anda akreditasiya verilməyibsə şagirdlər həmin mərhələnin sinif şagirdi hesab edilirlər.

13. 35-ci maddənin 3-cü bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"3. Profil sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələri nizamnamədə nəzərdə tutulan bədii rəhbər vəzifəsi seçilməyibsə/onda bu təyinat yolu qanuna müvafiq və müəssisənin nizamnaməsi qaydası çərçivəsində gerçəkləşdirilir";

14.38-ci maddənin birinci bəndinin "İ" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

i) Milli təhsil planına müvafiq təhsil ilini bitirən imtahan vermək məqsədi ilə Milli İmtahan Mərkəzinə müraciət etmək və o da müvafiq müqavilə bağlamaqla bu işi direktora tapşırmaq səlahiyyətinə malikdir.

14. 41 -ci maddənin 6-cı bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"6. Profil sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələrinin bədii rəhbərləri direktorun səlahiyyətini gerçəkləşdirə bilər.";

16.43-cü maddə:

a) Birinci maddənin:

a.a.) "T" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"T) Məktəbin təsərrüfat şurası hər ilin 10 dekabrına qədər təhsil prosesinin vəziyyəti barədə hesabat verir, ancaq maliyyə fəaliyyəti barədə hesabat Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş müddətdə gerçəkləşdirilir.";

a.b.) "N" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"N) Təsərrüfat Şurasının tapşırığı ilə milli təhsil planına müvafiq olaraq təhsilini bitirən şagird imtahandan keçmək məqsədi ilə milli imtahan mərkəzinə müraciət edir və onlarla müvafiq müqavilə bağlayır. ";

a.q.) "N" bəndinə "o" bəndi əlavə edilməklə sonrakı məzmununda verilsin:

O) Gürcüstan qanunvericiliyini və məktəbin nizamnaməsində nəzərdə tutulan başqa fəaliyyəti gerçəkləşdirir. ";

Q) 3-cü bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"3. Profil sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələrinin nizamnaməsində direktorun bu maddə ilə nəzərdə tutulan səlahiyyəti bədii rəhbərlə birlikdə həyata keçirilə bilər".

17. 45-ci maddənin 6-cı bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"6. Profil sənət təhsili və hazırlığı verən ümumtəhsil müəssisələrinin pedaqoji şurasının səlahiyyətini bədii şura həyata keçirilə bilər. Bədii şuranın rəhbəri bəddi şura tərəfindən seçilir və nizamnamədə nəzərdə tutulan qaydada təyin edilir."

18. 49-cu maddə:

a) 2-ci, 3-cü və 4-cü bəndlər sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. Dövlət nəzarəti ümumtəhsil müəssisəsi tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyinin tələblərini yerinə yetirməsini nəzərdə tutur.

3. İctimai məktəb cari təhsil ili başlayana qədər ötən ilin fəaliyyəti və təhsil prosesi haqqında Gürcüstan qanunvericiliyinə müvafiq olaraq və təhsil prosesi haqqında Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinə hesabat verir. Hesabat formalarda və vaxtın müəyyən edilmiş qaydasında Elm və Təhsil Nazirliyinə təqdim edilir.

4. Bu qanunda nəzərdə tutulan nəzarətin məqsədi Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyinin tələb etdiyi məsələlər və məlumatları və ya yerində məktəb tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyinin tələblərinin necə yerinə yetirilməsini yoxlamaq məqsədi daşıyır.

b) 6-cı bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"6. Məktəb tərəfindən Gürcüstan qanunvericiliyi pozulduğu təqdirdə Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi ona yazılı xəbərdarlıq etmək səlahiyyətinə malikdir. ";

q) 8-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

19) 52-ci maddə:

a) 1-ci və 2-ci bəndlər sonrakı redaksiyada verilsin:

"1. Kütləvi məktəbin direktorunun məbləği bölüşdürməsi təsərrüfat şurası tərəfindən formalaşdırılmış məktəb büdcəsinə görə olur.

2. Direktor məsələnin təcili həll edilməsi gərəkən an himayədarlar şurasının razılığı olmadan büdcənin bir maddəsinin istiqrazlarının 10% -dən çox olmadan ikinci maddəyə görə paylaşdırma bilmək səlahiyyətlərinə malikdir. Bu dəyişiklik müəllimlərin maaşlarının azaldılmasına gətirib çıxarmamalıdır. Məktəbin büdcəsinin təsdiq edildiyi təqdirdə direktor hər ay ötən il büdcəsində verilən məbləğdən 1/12-həcmindən az olmayaraq verməyə məsuldur."

b) 4-cü bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"4. İctimai məktəbin iqtisadi-maliyyə hesabatı sənədləri Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir,

20.55-ci maddənin 2-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. Gürcüstan Elm və Təhsil Nazirliyi təlim-təhsil müəssisələrini ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs qismində maliyyələşdirir, onun nizamnaməsini təsdiq edir, ona dövlət nəzarətini təmin edir, onun yenidən qurulmasını, ləğv edilməsini, müəssisənin rəhbər vəzifəsinə təyin və azad edir.

21. 56-cı maddə sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 56. Məktəbdənkənar sənət və idman təhsil müəssisələri o təhsil müəssisələrindən kənardır ki, onlar yalnız sənət və idman proqramlarını ümumtəhsil proqramından kənar, qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada, ictimai məhkəmənin təsdiq etdiyi hüquqi şəxs qismində, öz təşəbbüsləri, ya da yerli özünüidarətinə orqanlarının təqdimatı ilə, Gürcüstan Mədəniyyət Nazirliyinin, Abidələrin Mühafizəsi və İdman Nazirliyi təsisçiliyi əsasında, onlara dövlət nəzarətini həyata keçirmək şərti ilə, onları yenidən qurmaq və ləğv etmək hüququ ilə, onların nizamnaməsini təsdiq etməklə, ona rəhbər təyin etmək və vəzifədən azad etməklə yaradılır.

22. 57-ci maddə:

a) Birinci bənddən sonra 1/1 bəndinə sonrakı məzmun əlavə edilsin:

"1/1. Xüsusi hüquqi şəxs başqa hüquqi şəxsdən kənar qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada orta peşə təhsil fəaliyyəti ilə məşğul olmağa səlahiyyətlidir.

b) 3-cü bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"3. Peşəkar sənət və idman orta təhsili və hazırlığı verən təhsil müəssisələri ictimai hüquqi şəxs qismində sahə nazirliyi tərəfindən onların nizamnaməsini təsdiq etməklə, direktorunu təyin etməklə, ona dövlət nəzarətini həyata keçirməklə, onu yenidən qurma və ləğv etmə hüququ ilə öz fəaliyyətlərini gerçəkləşdirirlər.

q) 5-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"5. Orta peşə təhsili baza təhsili aldıqdan sonra mümkündür. 2005-2006-cı təhsil ilinin axırına qədər ümumtəhsil proqramını gerçəkləşdirən və dövlətin 100% iştirakı ilə təsisi xüsusi hüquqi şəxs-orta peşə təhsili müəssisələri ümum təhsil almağı

təsdiq edən sənədi 2005-2006-cı təhsil ilinin sonuna kimi proqram maliyyəsi çərçivəsində maliyyəşən ümumtəhsil proqramları əsasında və 2 il müddətində orta peşə ümumtəhsili müddətində təhsil alan şagirdə verməyə səlahiyyətlidir".

d) 5-ci bənddən sonra 5/5 bəndə aşağıdakı məzmun əlavə edilsin:

"5/1 Lisenziyaya malik xüsusi hüquqi şəxs-orta peşə təhsil müəssisələri, yalnız orta peşə təhsili almağı təsdiq edən diplomdan xaric, ümumtəhsil proqramını bitirməyi təsdiq edən, ümumi təhsilə müvafiq mərhələli təhsil almağı təsdiq edən sənədi Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada verir.

Maddə 2. Bu qanun çap olunduğu gündən qüvvəyə minir.

Gürcüstan Prezidenti

Mixail Saakaşvili

Tbilisi, 17 mart, 2006-cı il

KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAQ ÜZƏRİNDƏ MÜLKİYYƏT HAQQINDA GÜRCÜSTAN QANUNU

I FƏSİL

ÜMUMİ QAYDALAR

Maddə 1. Qanunun məqsədləri

1. Qanunun məqsədləri:

a) torpaqdan səmərəli istifadə edilməsi və aqrar strukturun yaxşılaşdırılması əsasında təşkil olunmuş təsərrüfatın hüquqi cəhətdən təmin edilməsi;

b) torpaq sahələrinin parçalanmasının və onlardan qeyri-səmərəli istifadə olunmasının qarşısının alınması.

2. Qanun aşağıdakıları müəyyən edir:

a) torpaq sahələrinin və torpaq təsərrüfatlarının əldə edilməsi və özəlləşdirilməsi qaydasını;

b) kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələri ilə əlaqədar münasibətlərin qaydaya salınmasında dövlətin iştirakını.

Maddə 2. Qanunun təsir sahəsi

1. Bu qanunun təsiri kənd təsərrüfatı torpaqlarına aiddir.
2. Qanunun təsiri həmçinin aşağıdakılara da aiddir:
 - a) əgər sahələr və sahələrin bir hissəsi yaşayış məntəqələrində yerləşmişə və torpaq təsərrüfatına aiddirsə;
 - b) təyinat məqsədi dəyişdirilməmiş tikinti zonasındakı sahələrə;
 - v) meşə fondunun torpaqları hesabına artmış kənd sakinlərinin torpaq sahələrinə.

Maddə 3. Kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi anlayışı

1. Təsərrüfat və yardımçı tikililəri olan, yaxud olmayan torpaq kitabında (ümumi reyestrədə) kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi kimi qeydə alınmış bitkiçilik və heyvandarlıq məhsulları istehsalı üçün istifadə olunan torpaq kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi sayılır.

2. Aşağıdakılar da kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi sayılır:

- a) kəndə, icmaya, hüquqi şəxslərə məxsus olan otlaqların, biçənəklərin, meşələrin ərazisində həyətin (ailənin) mülkiyyət payı;
- b) ayrıca hüquq obyektinə ola bilən kənd təsərrüfatı torpaqlarının bir qismi.

Maddə 4. Torpaq (fermer) təsərrüfatı anlayışı

1. Üzərində müvafiq yaşayış və təsərrüfat tikintiləri, habelə müvafiq emal sənayesi və avadanlığı, obyektləri olan, kənd təsərrüfatı istehsalının əsasını təşkil edən kənd təsərrüfatı torpaq sahələrinin cəmi torpaq (fermer) təsərrüfatı sayılır.

2. Əgər bağçılıq və bostançılıq yoldaşlıqları sahələrindən və yaylaq sahələrindən əldə edilən gəlir ailənin gəlirinin yarısından çoxunu təşkil edirsə, həmin sahələr də torpaq (fermer) təsərrüfatı sayılır.

3. Torpaq (fermer) təsərrüfatı kənd (kəndli, fermer təsərrüfatı) və kənd təsərrüfatı üzrə hüquqi şəxs halında mövcud ola bilər.

4. Kənd təsərrüfatı, bu maddənin birinci bəndində müəyyən edilmiş bir fiziki şəxs, yaxud ər-arvadın və ailənin digər üzvlərinin birgə istifadəsində olan torpaq (fermer) təsərrüfatıdır.

5. Kənd təsərrüfatı torpaq kitabında (ümumi reyestrədə) qeydə alınmalıdır. Əgər bu təsərrüfat ər-arvadın, yaxud ailənin digər üzvlərinin ümumi mülkiyyətini təşkil edirsə, onlardan hər biri torpaq kitabında (ümumi reyestrədə) şərikli mülkiyyətçi sifəti ilə qeydə alınmalıdır.

Üçüncü şəxslərə münasibətlərdə kənd təsərrüfatı adından qalan mülkiyyətçilərin səlahiyyət vermiş olduqları şəriklərdən biri çıxış edir. Həmin şəxs torpaq kitabına (ümumi reyestrə) kənd təsərrüfatının başçısı kimi daxil edilir.

6. Qatışıq fəaliyyətlə məşğul olan hüquqi şəxs gəlirin yarısından çoxunu kənd təsərrüfatı fəaliyyətindən əldə edirsə, torpaq (fermer) təsərrüfatı sayılır.

Maddə 5. Kənd işçisi anlayışı

1. Kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan, əsas gəliri (bütün gəlirin yarısından çoxunu) həmin fəaliyyətdən əldə edən və torpaq təsərrüfatını müstəqil idarə edən fiziki, yaxud hüquqi şəxs kənd təsərrüfatı torpaq sahəsinin mülkiyyətçisi olub-olmamasından, yaxud həmin sahəni müqavilə üzrə götürüb-götürməməsindən asılı olmayaraq kənd işçisi sayılır.

2. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq ancaq Gürcüstan vətəndaşının mülkiyyətinə verilir. Gürcüstan vətəndaşlığı olmayan şəxsə və xarici dövlətin vətəndaşına kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq ancaq icarəyə verilir.

3. Torpaq kitabında (ümumi reyestrədə) qeydəalma nəticəsində Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi tərəfindən fiziki və hüquqi şəxslərə kənd işçisi statusu verilir.

4. Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyinin torpaq kitabında (ümumi reyestrində) qeydiyyatın təzələnməməsi əsasında kənd işçisinin statusu ləğv edilir.

5. Kənd işçisi statusunun verilməsi, təzələnməsi və ləğv edilməsi, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.

II FƏSİL

KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAQLARLA ƏLAQƏDAR MÜNASİBƏTLƏRİN ŞƏXSİ-HÜQUQİ

(MÜLKİ-HÜQUQİ) MƏHDUDIYYƏTLƏRİ

Maddə 6. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi hüququ

1. Gürcüstanda kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özgəninkiləşdirilməsinə aid qaydada, habelə xüsusi icazə əsasında ümumi məhdudiyyətlərlə yol verilir.

2. Kənd işçisi statusuna malik olan fiziki və hüquqi şəxslər arasında sövdələşmə bağlanarkən özəlləşdirmə üçün icazə tələb olunmur.

Maddə 7. Varislik

1. Kənd təsərrüfatında varislik ailənin sonuncu üzvünün ölümü ilə əlaqədar olaraq açılır.

2. Əgər kənd təsərrüfatı bir nəfər şəxsin mülkiyyətidirsə, sahibkar onu vəsiyyətlə kənd təsərrüfatı torpağının mülkiyyətçisi üçün nəzərdə tutulan şərtləri ödəməli və onun üçün bu qanununla müəyyən edilmiş öhdəlikləri yerinə yetirməli olan digər şəxsə verə bilər.

3. Bu qanunun dördüncü maddəsinin dördüncü bəndində xatırlanan kənd təsərrüfatı mülkiyyətçilərinin biri öldüyü halda miras olan əmlak mərhumun varisinə keçir.

4. Əgər bu maddənin 3-cü bəndində nəzərdə tutulmuş zəminlər mövcud deyildirsə və kənd təsərrüfatı bir nəfər şəxsin mülkiyyətidirsə, onun öldüyü təqdirdə həmin təsərrüfat aşağıdakı növbəliliklə verilir:

Əgər bir neçə varis kənd təsərrüfatını miras kimi almağı arzu edərsə, onlardan aşağıdakına üstünlük verilir:

a) son beş il ərzində miras verənlə birlikdə torpaq (fermer) təsərrüfatını idarə edənə və varislik açılan vaxtda həmin fəaliyyətlə məşğul olmaqda davam edənə;

b) miras verənin sağlığında torpaq (fermer) təsərrüfatını idarə etməmiş, lakin təcrübəsi və təsərrüfatı idarəetmə qabiliyyəti olan şəxsə. Əgər bu cür varislər bir neçə nəfərdirsə, bu halda varislik açılan vaxtda həmin kənd təsərrüfatında yaşayana üstünlük verilir:

2) Miras verənin həyat yoldaşına;

- 3) Əgər kənd təsərrüfatını valideynlərindən almış, yaxud valideynlərinin hesabına əldə etmişdirsə, miras verənin valideynlərinə;
- 4) Birinci növbədə varislər üçün nəzərdə tutulmuş qaydada miras verənin bacılarına, qardaşlarına və onlann uşaqlarına.

5. Əgər miras verənin varisləri həddi-buluğa çatmamış oğul (qız) olarsa, o, həddi-buluğa çatanadək təsərrüfatı idarəetmək vəzifəsi onun qəyyumlarına həvalə edilir. Həddi-buluğa çatdıqdan sonra varis təsərrüfatı müstəqil idarə etmək məsələsini həll edir.

6. Əgər varisliyi xarici dövlətin vətəndaşı, yaxud vətəndaşlığı olmayan şəxs alırsa, miras keçmiş torpaq sahəsini bu qanunda müəyyən edilmiş qaydada onlar özəlləşdirirlər.

7. Varislik açılan vaxtadək torpaq (fermer) təsərrüfatı, yaxud kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi icarəyə verilmişdirsə, bu halda təsərrüfatı özü idarə etməyi arzulayan və buna qadir olan varis bir il əvvəl bu barədə icarədarı xəbərdar edə və onun razılığı olduğu təqdirdə icarə haqqında müqaviləni poza bilər.

8. Torpaq (fermer) təsərrüfatı, yaxud kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi miras almamış şəxslərin ödənc tələb etmək hüququ vardır. Ödəncin növünü və həcmi qarşılıqlı razılaşma əsasında varislər müəyyən edirlər. Mübahisəli hallarda ödənc haqqında məhkəmə qərar çıxarılır.

Ödəncin həcmi müəyyən edilərkən onun kənd təsərrüfatının həyat qabiliyyəti üçün təhlükə törətməməsi vacibdir.

Maddə 8. Özəlləşdirmənin ümumi məhdudiyyətləri

Dördüncü bəndində göstərilmiş şəxslərlə birlikdə torpaq təsərrüfatını idarə edən mülkiyyətçi kənd təsərrüfatı torpaq sahəsini və ya torpaq (fermer) təsərrüfatını, yaxud ümumi, mülkiyyətdən öz payını ancaq həmin şəxslərin razılığı ilə özgəninkiləşdirə bilər. Razılıq notarial qaydada təsdiq olunmalıdır. Sahibkar bu cür razılıq ala bilməzsə, məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir.

Maddə 9. Müqavilə üzrə girovdan çıxarma hüququ

Özəlləşdirməni həyata keçirən şəxs torpaq əldə edən torpağı becərməkdən əl çəkdiyi təqdirdə torpaq sahəsini girovdan çıxarmaq hüququ haqqında torpaq sahəsini əldə edənlə razılığa gələ bilər. Özəlləşdirməni həyata keçirən şəxs ölkədə və torpaq sahəsini almış şəxs torpağı becərməkdən əl çəkəndə torpaq becərmək arzusunda olan özəlləşdirməni həyata keçirmiş şəxsin varisi müstəqil olaraq girovdan çıxarmaq hüququndan istifadə edə bilər.

Maddə 10. İcarədarın girovdan çıxarmada üstün hüququ

1. Torpaq (fermer) təsərrüfatının özəlləşdirilməsi zamanı on il ərzində həmin təsərrüfatı özü idarə etmiş icarədarın girovdan çıxarmada üstün hüququ vardır.

2. Kənd təsərrüfatı torpaq sahəsinin özəlləşdirilməsi zamanı icarədar artıq digər torpaq (fermer) təsərrüfatının sahibidirsə, yaxud belə təsərrüfatı idarə edirsə və icarəyə götürdüyü torpaq sahəsi onun təsərrüfatına bitişik ərazidə yerləşirsə, ona üstünlük verilir.

Maddə 11. Ümumi mülkiyyətdən payı girovdan çıxarmada üstünlük hüququ

1. Torpaq (fermer) təsərrüfatı üzərində ümumi mülkiyyətdən pay özəlləşdirilərkən təsərrüfatı özü idarə etmək arzusunda olan şərikli mülkiyyətçilərdən hər hansı biri girovdan çıxarmada üstün hüquqa malikdir.

2. Kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi üzərində ümumi mülkiyyətdən pay özəlləşdirilərkən torpaq (fermer) təsərrüfatının mülkiyyətçisi olan, yaxud belə təsərrüfatı idarə edən və əldə etdiyi sahə onun təsərrüfatına bitişik ərazidə yerləşən hər bir şərik girovdan çıxarmada üstün hüquqa malikdir.

Maddə 12. Dövlətin girovdan çıxarmada üstün hüququ

1. Dövlət Torpaq fondunun vasitəsi ilə yüksək şərt daxilində torpağı satmaq hüququna malikdir.

2. Aşağıdakı hallarda dövlət girovdan çıxarmada üstün hüquqdan istifadə etmir:

a) sahibkarın oğlu (qızı) torpaq (fermer) təsərrüfatını qəbul edib, onu müstəqil idarə etmək arzusunda olduğunu bildirərsə;

b) sahibkar ölmüşdürsə və onun varisi torpaq (fermer) təsərrüfatını müstəqil idarə etmək arzusundadırsa;

j) əgər torpaq (fermer) təsərrüfatı, yaxud kənd təsərrüfatı torpaq sahəsi sahibi tərəfindən dövlət ehtiyacları, yaxud ictimai ehtiyaclar üçün özəlləşdirilmişdirsə və ya məcburi qaydada müsadirə edilmişdirsə.

3. Əgər mülkiyyətçilərin əmək qabiliyyəti olmayan varisləri qalmışlarsa, varisin təsərrüfatı müstəqil surətdə idarə etmək qabiliyyətinə malik olması müəyyən edilənədək girovdan çıxarma hüququndan istifadə etməsinə yol verilmir.

Maddə 13. Girovdan çıxarmada üstünlük hüququnun müddəti

Səlahiyyətli şəxsin mülkiyyətçinin təsərrüfatı idarə etməni dayandırdığını bildiyi, yaxud bilməli olduğu gündən sonra bir ay müddətində girovdan çıxarmada üstünlük hüququ ləğv edilir.

Maddə 14. Özəlləşdirmə zamanı kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın dəyəri

Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın qiyməti onun girovdan çıxarma vaxtı rəsmi qeydə alınmış qiymətdən artıq olan, yaxud ona bərabər olan bazar qiyməti ilə müəyyən edilir.

III FƏSİL

KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAQLARLA ƏLAQƏDAR MÜNASİBƏTLƏRİN İCTİMAI - HÜQUQİ (İNZİBATİ-HÜQUQİ) TƏNZİMLƏNMƏSİ

Maddə 15. Gerçəkliyin tanınması üçün xüsusi icazə lazım olan sövdələşmələr

1. Kənd təsərrüfatı torpaq sahəsinin özəlləşdirilməsi və torpaq sahəsinin müqavilə əsasında digər şəxsə verilməsi üçün aşağıdakı hallarda xüsusi icazə tələb olunur:

a) kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan qeyri-kənd təsərrüfatı məqsədləri üçün (məqsədli istifadənin dəyişdirilməsi) istifadə olunduqda;

b) torpaq sahəsi kənd təsərrüfatı üçün istifadə olunmayacaq tikinti zonasına verildikdə.

2. Aşağıdakılar torpaq sahəsinin özəlləşdirməsi və tarazlaşdırılması.

a) torpaq sahəsi üzərində ümumi mülkiyyətin bir hissəsinin başqasına güzəşt edilməsi, yaxud onun özəlləşdirilməsi;

b) torpaq sahəsinin uzufukt (ömürlük istifadə - red.) hüququ ilə yüklənməsi. Uzufukt qaydası Gürcüstanın mülki məcəlləsi ilə müəyyən edilir.

3. Özəlləşdirmə məqamının başlanmasının həlledici şərtləri bunlardır:

a) bağlanmış müqaviləyə əsasən mülkiyyətin onu əldə edənə keçməsi;

b) torpaq sahəsinin müsadirə olunmasına başlanması;

v) məqsədli istifadənin dəyişdirilməsi əsasında səlahiyyətli şəxsə torpaqdan qeyri-kənd təsərrüfatı məqsədləri üçün istifadə etməyə icazə verən sövdələşmə, yaxud mülkiyyətçinin sahədən məqsədli istifadə olunmasını dəyişdirməsinə səbəb olan hərəkəti;

q) kənd təsərrüfatı torpaq sahəsinin tikinti zonasına verilməsinə başlanması.

Maddə 16. Özəlləşdirməyə icazə verən orqan. Ərizə ilə müraciət etmək hüququ olan şəxslər

1. Məsələnin məhkəməyə aid olmadığı hallarda müvafiq dövlət torpaq xidməti özəlləşdirməyə icazə verilməsi haqqında qərar qəbul edir.

2. Müqavilənin iştirakçısı olan tərəflərin və bu müqavilənin onun xeyrinə bağlanan şəxsin icazə almaq barədə ərizə ilə müraciət etmək hüquqları vardır.

Maddə 17. İcazə verilməsi haqqında qərar qəbul edilməsi

1. Ərizə daxil olan gündən sonra bir ay müddətində icazə vermək haqqında qərar qəbul olunmalıdır. Əgər bu qanunun 16-cı maddəsinin 1-ci bəndində xatırladılan orqan həmin müddət ərzində ərizəni yoxlayıb qərar qəbul etməmişdirsə, o, ərizəçiyə bu barədə izahat verməli və müddətin daha bir ay uzadıldığını bildirməlidir.

2. Əgər həmin müddət keçdikdən sonra da icazə verilməsi haqqında qərar qəbul edilməzsə, bu halda icazə verilmiş sayılır və müqavilənin tərəf müqabilləri

müqavilədə nəzərdə tutulmuş hüquq və vəzifələri yerinə yetirə bilərlər.

3. İcazə verilməsinə rədd cavabı barədə qərar qəbul edilən gündən bir ay müddətində məhkəməyə şikayət etmək olar. Müqavilənin iştirakçısı olan tərəflərin və həmin müqavilənin onun xeyrinə bağlandığı şəxsin şikayət etmək hüququ vardır.

4. Əgər icazə verən orqandan yuxarı orqan verilmiş icazə ilə razı deyildirsə, o da icazəni dəyişdirmək, yaxud ləğv etmək tələbi ilə bir ay müddətində məhkəməyə müraciət edə bilər.

5. Əgər bu maddənin 3-cü və 4-cü bəndlərində xatırladılan şəxslər şikayət etmək hüququndan istifadə etməzlərsə, şikayətdən bir ay keçdikdən sonra qərar qüvvəyə minmiş sayılır.

Maddə 18. Torpaq kitabında (ümumi reyestrdə) özəlləşdirmənin və icazənin qeydə alınması vəzifəsi

Özgəninkiləşdirmə üçün əsasla çevrilən sövdələşmə ilə yanaşı, icazə də torpaq kitabına (ümumi reyestrə) daxil edilir. İcazə torpaq kitabına (ümumi reyestrə) ancaq şikayət müddəti keçdikdən və icazə vermək haqqında qərar qüvvəyə mindikdən sonra yazılır.

Maddə 19. İcazə verilərkən məhdudiyyətlər

1. İcazə verilməsindən aşağıdakı hallarda imtina edilir:

a) əgər ərazi baxımından bir-birilə əlaqəli olan torpaq sahələri özəlləşdirmə nəticəsində ən azı beş hektar azalırsa;

b) sahədən kənd təsərrüfatı məqsədləri üçün istifadə olunmayacağına;

2. Qanunla bilavasitə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla kənd təsərrüfatı torpaq sahəsindən qeyri-kənd təsərrüfatı təyinatı üçün istifadə olunması qadağandır.

3. İcazə verilməsinə qadağa aşağıdakı hallarda şamil edilmir;

a) müvafiq dövlət orqanları tərəfindən həyata keçirilən torpaqdan səmərəli istifadəyə şərait yaradıldığı hallarda;

b) müsadirə edildikdə;

j) məcburi icra zamanı.

Maddə 20. Torpaq becərlməməsinə görə sanksiyalar

1. İki il dalbadal torpağı becərməyən, torpaqdan istifadəyə görə müəyyən olunmuş vergini ödəmə yən, təsərrüfatı idarə etməyən və bu halda onu digər şəxsə icarəyə verməyən mülkiyyətçi barəsində vergi qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş sanksiyalar tətbiq olunur.

2. Torpaq sahəsi alan şəxsin üzərinə də bu qanunla torpaq təsərrüfatı, yaxud torpaq sahəsi mülkiyyətçisinin üzərinə qoyulmuş təəhhüdlər qoyulur.

Maddə 21. Sövdələşmələrin mülki və inzibati-hüquqi nəticələri

1. 19-cu maddənin tələblərinə, yaxud bu qanunda nəzərdə tutulmuş özəlləşdirmə haqqında sövdələşmələrin şərtlərinə cavab verməyən sövdələşmələr etibarsız sayılır.

2. İcazə vermiş orqan, əgər bu icazə torpaq sahəsini əldə edənlər tərəfindən təqdim olunmuş saxta göstəricilər əsasında verilmişdirsə, özünün verdiyi icazəni ləğv edə bilər.

Əgər torpaq kitabında (ümumi reyestrdə) sövdələşmənin qeyd olunduğu gündən on il keçmişdirsə, icazə verən orqanın onu ləğv etmək hüququ yoxdur.

3. Əgər torpaq kitabında (ümumi reyestrdə) sonralar etibarsız sayılmış sövdələşmə qeydə alınmışdırsa, icazə verən orqanın torpaq kitabında (ümumi reyestrdə) düzəlişlər olunmasını tələb etmək hüququ vardır. Düzəliş keçirildikdən sonra icazə ləğv edilir.

4. Torpaq (fermer) təsərrüfatından, yaxud kənd təsərrüfatı torpaq sahələrindən müvafiq olaraq girov, yaxud mərc qaydasında istifadə olunması Gürcüstan qanunvericiliyində müəyyən olunmuş qaydalara uyğun olaraq tənzimlənir.

5. Bu qanunla müəyyən edilməmiş qaydalar Gürcüstan mülki məcəlləsi ilə tənzimlənir.

Gürcüstan prezidenti Eduard Şevardnadze

Tbilisi, 22 mart 1996-cı il.

"KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAQ ÜZƏRİNDƏ MÜLKİYYƏT HAQQINDA" QANUNUN QÜVVƏYƏ MİNMƏSİ BARƏDƏ

Gürcüstan parlamentinin qərarı

Gürcüstan parlamenti QƏRARA ALIR:

1. "Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq üzərində mülkiyyət haqqında" Gürcüstan qanunun bu qərarın 6-cı bəndində nəzərdə tutulmuş qanun qəbul edildikdən, 10 və 11-ci bəndlərdə nəzərdə tutulmuş tədbirlər həyata keçirildikdən sonra qüvvəyə minsin.

2. Gürcüstan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 yanvar 1992-ci il tarixli 48 N-li, 6 fevral 1992-ci il tarixli 128 N-li, 10 mart tarixli 290 N-li, 22 sentyabr 1992-ci il tarixli 949 N-li, 16 yanvar 1993-cü il tarixli 503 N-li, 29 noyabr 1994-cü il tarixli 815 N-li, 10 mart 1995-ci il tarixli 129 N-li qərarlarının, Gürcüstan Respublikası Dövlət Şurasının 21 oktyabr 1992-ci il tarixli dekretinin, Gürcüstan Dövlət başçısının 30 dekabr 1994-cü il tarixli 249 N-li sərəncamının, Gürcüstan prezidentinin 22 fevral 1995-ci il tarixli 54 N-li fərmanının, yenə də onun 16 fevral 1996-cı il tarixli 166 N-li fərmanının tələblərinə müvafiq olaraq Gürcüstan vətəndaşlarına verilmiş həyətbaşı, ailə üçün torpaq sahələri, həmçinin 1992-ci ilədək onların qanuni istifadəsində olan bağ, bostan, yaylaq, məskənsalma sahələri, həyətyanı sahələr onların xüsusi mülkiyyəti elan edilir və onların barəsində "Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq üzərində mülkiyyət haqqında" qanun tətbiq olunur.

3. Bu qanunun 2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş normativ aktlara müvafiq olaraq həyətlərə (ailələrə) məxsus olan, ancaq müəyyən edilmiş qaydada və ölçüdə sahiblərinə verilməmiş torpaq sahələri bu qanunun qəbul edildiyi tarixdən sonra bir il ərzində pulsuz olaraq mülkiyyətə verilir.

4. Kənd yerlərində yaşayan və tibb, maarif, mədəniyyət sahələrinə daxil olan işçilərin həyətləri (ailələri) kənddə yaşayan və kənd təsərrüfatı ilə məşğul olanlara bərabər tutulur və imkan daxilində onlara birinci kateqoriya ilə müəyyən edilmiş norma üzrə müvafiq inzibati vahiddə torpaq sahələri ayrılır.

5. Yuxarıda göstərilmiş normativ aktlar pozulmaqla əldə edilmiş

(mənimsənilmiş) hər hansı torpaq sahəsinə həmin həyətlərin mülkiyyət hüququ verilmir.

6. İkinci bənddə nəzərdə tutulmuş normativ aktlar müvafiq olaraq kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələri vətəndaşların mülkiyyətinə verildikdən sonra torpaqdan istifadə və qalan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar üzərində mülkiyyət münasibətləri müvafiq qanunla tənzim edilir. Gürcüstan parlamentinin aqrar məsələlər komitəsinə tapşırılsın ki, həmin qanun layihəsini 1996-cı il avqustun 1-dək parlamentin müzakirəsinə versin.

7. Sərhədyanı, sahiləyən zolaqda və sərhədyanı zonada kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan istifadə rejimi xüsusi qanunla müəyyən edilir.

8. Tarix, arxeologiya, şəhər tikintisi və arxitektura, monumental incəsənət abidələrinin mühafizəsinin təmin edilməsi məqsədi ilə müəyyən edilmiş zonalarda, habelə Gürcüstan pravoslav kilsəsinə verilmiş torpaq sahələrində kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan istifadə rejimi qanunla tənzim edilir.

9. Gürcüstan ərazisinin bir hissəsinə müvəqqəti olaraq nəzarət edən separatçı qurumlar tərəfindən əldə edilmiş torpaqların hüquq statusu ilə əlaqədar aktlar etibarsızdır.

10. Gürcüstan hökuməti 1996-cı il sentyabrın 1-dək bu qanunun icrası üçün vacib olan maliyyə, təşkilati və metodoloji tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edir.

11. Parlamentin tabeliyində olan torpaq fondu yaradılsın.

12. Aqrar məsələlər komitəsinə tapşırılsın ki, 1996-cı il iyunun 1-dək bu qanunun qəbul edilməsi ilə əlaqədar olaraq "Girov haqqında" Gürcüstan Respublikası qanununda edilmiş dəyişiklik və əlavələri Gürcüstan parlamentinin müzakirəsinə versin.

13. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların xüsusi mülkiyyətə verilməsi torpaq üzərində mülkiyyətçilərin uçotu və qeydə alınmasına, torpaq kadastrı xidmətinin hazırlığına müvafiq olaraq ayrı-ayrı bölgələr üzrə həm eyni vaxtda, həm də mərhələlərlə həyata keçirilə bilər. Bununla yanaşı, torpaq üzərində mülkiyyəti təsdiq edən

sənədin qəbul olunması üçün mülkiyyətçi Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş Gürcüstan vətəndaşı bəyannaməsini qəbul etdiyini təsdiqləməkdən ötrü onun altından imza etinəlidir.

Gürcüstan parlamentinin sədri, Zurab Jvaniya.

Tbilisi, 22 mart 1996-cı il.

KƏND TƏSƏRRÜFATI TORPAQLARININ İCARƏYƏ VERİLMƏSİ HAQQINDA GÜRCÜSTAN QANUNU

Maddə 1. Ümumi müddəalar

1. "Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsi haqqında" Gürcüstan qanunu Gürcüstan Respublikasının "İcarə haqqında" qanununa müvafiq olaraq işlənilib hazırlanmışdır və kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsi qaydasını, müddətini, icarə haqqını, tərəflərin hüquq və vəzifələrini və icarənin digər şərtlərini müəyyən edir.

2. Kənd təsərrüfatı icarəsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məqsədlə təsərrüfat fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün müqavilə əsasında kənd təsərrüfatı təyinatlı, yaxud kənd təsərrüfatı təyinatı üzrə istifadə etmək üçün mövcud qaydaya müvafiq olaraq icazə verilmiş torpağa (bundan sonra "kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa") bina və tikililərə, qurğu və dəzgahlara, digər maddi əmlaka müddətli və satınalma yolu ilə sahib olunması və istifadə edilməsi deməkdir. İcarəçi təsərrüfat fəaliyyətini müstəqil surətdə həyata keçirir.

Maddə 2. Kənd təsərrüfatı üzrə icarə obyektləri

Kənd təsərrüfatı üzrə icarə obyektləri aşağıdakılardır:

a) kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar (əkinəyararlı, çoxillik bitkilərin tutduğu sahələr, becərilən sahələr, təbii biçənək və otlaqlar);

b) mövcud qaydaya müvafiq olaraq kənd təsərrüfatı təyinatı üzrə istifadə olunmuş, yaxud istifadə etməyə icazə verilmiş su fondunun və meşə fondunun torpaqları;

v) bağ, bostan və yaylaq sahələri;

q) mövcud qaydaya müvafiq olaraq kənd təsərrüfatı üzrə istifadə olunmuş, yaxud istifadə oluna bilən sənaye, nəqliyyat, rabitə və digər qeyri kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələri;

d) məqsədli təyinatları hələlik dəyişdirilməmiş və mövcud qaydaya müvafiq olaraq onlardan kənd təsərrüfatı məqsədi ilə istifadə olunmasına icazə verilmiş kənd, rayon mərkəzi və şəhər hüdudlarındakı torpaq sahələri;

e) kənd təsərrüfatı məqsədi ilə torpaqdan icarə yolu ilə istifadə olunması ilə əlaqədar yaşayış və təsərrüfat bina və tikililəri, qurğu və dəzgahlar, təsərrüfat inventarı və kənd təsərrüfatı məqsədi ilə istifadə oluna bilən digər əmlak.

Maddə 3. Kənd təsərrüfatının icarə subyektləri

1. Kənd təsərrüfatının icarə subyektləri aşağıdakılardır :

a) icarədar - kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın mülkiyyətçisi, yaxud ona səlahiyyəti çatan şəxs

b) icarəçi - kənd təsərrüfatı torpağını icarəyə götürən fiziki şəxs, fiziki şəxslər qrupu, yaxud hüquqi şəxs.

2. Şəhər idarəetmə orqanı idarə heyəti ərazisi hüdudlarındakı dövlət mülkiyyəti olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların icarəyə verilməsinə səlahiyyəti olan şəxs müvafiq şəhər idarəetmə orqanı, yaxud onun səlahiyyət verdiyi şəxsdir.

3. Şəhər idarəetmə orqanı idarə heyətinin ərazisi hüdudlarından kənarında mövcud olan rayon sərhədlərindəki dövlət mülkiyyəti olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların icarəyə verilməsinə səlahiyyəti olan şəxs müvafiq rayon idarəetmə orqanı, yaxud onun səlahiyyət verdiyi şəxsdir.

Maddə 4. Kənd təsərrüfatı icarəsi müqaviləsi, onun qanuni şəkə salınması və qeydiyyatdan keçirilməsi qaydası

1. İcarəçi müqavilə əsasında torpaqdan istifadə etmək hüququ qazanır. İcarə müqaviləsi icarədarla icarəçinin icarə münasibətlərini müəyyən edən sənəddir və bu, müəyyən müddətə könüllülük və tərəflərin razılığı əsasında, yazılı formada, bu

qanuna və Gürcüstanın digər normativ aktlarına müvafiq olaraq bağlanır.

2. İcarə haqqında müqavilədə aşağıdakılar nəzərdə tutulmalıdır:

Torpaqdan başqa digər icarə əmlakının tərkibi və dəyəri, icarə müddəti, torpaqdan və digər əmlakdan istifadə etmək üçün icarə haqqının həcmi və ödənməsi qaydası, tərəflərin hüquq və vəzifələri, məsuliyyəti, icarə müddəti keçdikdən sonra icarə obyektlərinin geri qaytarılması şərtləri, icarəyə götürülmüş obyektlərin qorunması və onlardan istifadə olunması şərtləri. İcarə münasibətləri başlayanadək və qurtardıqdan sonra tərəflər icarəyə götürülmüş torpağın və digər obyektlərin həcmi və vəziyyətini birlikdə əks etdirir və əmlakın əks edilməsi protokolunda qeyd alırlar.

3. İcarəyə götürülmüş torpağın planı kənd təsərrüfatı icarəsi müqaviləsinin ayrılmaz hissəsidir, onu torpaq ehtiyatlarının və torpaq kadastrının müvafiq rayon (şəhər) xidməti müəyyən edir.

4. Toxumçuluq, tingçilik, cinsçilik, cins-sınaq (heyvandarlıq, quşçuluq, arıçılıq, balıqçılıq), elmi-tədqiqat müəssisələrinin sınaq-seleksiya təsərrüfatları və cins-sınaq stansiyaları, təlim-təcrübə təsərrüfatları və sahələri, iri heyvandarlıq kompleksləri və istixana kombinatları tərəfindən istifadə olunmuş, yaxud istifadə edilməli olan dövlət mülkiyyəti torpaqları həmin strukturlarla razılıq və icazə əsasında icarəyə verilir. Həmçinin dağaran otlaq və biçənəkləri də icazə əsasında icarəyə verilir. Həmin icazəni Gürcüstan (Abxaziya və Acarıstan muxtar respublikaları) Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi verir. Gürcüstan (Abxaziya və Acarıstan muxtar respublikalarının) Meşə Departamentinin müvafiq yerli xidməti dövlət meşə fondunda mövcud olan biçənək və otlaqlardan icarə yolu ilə istifadə olunmasına icazə verir.

Dövlət mülkiyyəti olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar ancaq Gürcüstan Dövlət torpaqdan istifadə və mühafizə komissiyasının icazəsi ilə Gürcüstan (Abxaziya və Acarıstan muxtar respublikaları) Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi və Meşə Departamenti ilə (meşə fondu torpaqları üzrə) razılıq əsasında 10 ildən artıq müddətə icarəyə verilir.

Aşağıdakı hallarda icazə verən orqanın icarə müqaviləsinin bütünlüklə, yaxud

qismən dəyişdirilməsini tələb etmək hüququ vardır:

a) İcarə haqqı mövcud qaydadan yan keçməklə müəyyən edilmişdirsə;

b) torpağın icarəyə verilməsi torpaqdan istifadənin inhisarlaşdırılmasına, parçalanmasına, tam istifadəsinə mane olan şərtlərin ortaya çıxmasına, müəyyən olunmuş istifadə rejiminin pozulmasına səbəb olursa.

İcazə verən orqan torpağın icarəyə verilməsi haqqında sorğunu aldığı gündən sonra bir ay müddətində icarəçiyə məlumat verməlidir. Əgər icazə verən orqan göstərilən müddətdə müqavilənin pozulması, yaxud onda dəyişiklik edilməsi və ya icazə verilməməsi barədə icarəçinin qarşısında tələb qoymamışdırsa, icazə verilmiş sayılır. Həmçinin icazə verilməsinə görə məsuliyyət bütünlüklə bu orqanın üzərinə qoyulur. İcazə verilməsi qaydasının pozulması ilə əlaqədar mübahisəli məsələlər mövcud ümumi qaydalara müvafiq olaraq həll edilməlidir.

Bu bənddə göstərilmiş hallarda icazə icarə müqaviləsinin qeydiyyatdan keçirilməsi (yaxud reyestrə daxil edilməsi) üçün əsasdır; bütün digər hallarda icarə müqaviləsinin qeydiyyatdan keçirilməsi üçün icazə tələb olunmur.

Notarial qaydada təsdiq edilmiş kənd təsərrüfatı icarəsi müqaviləsi müvafiq şəhər və rayon torpaq ehtiyatları və torpaq kadastrı xidmətləri tərəfindən qeydə alınır. Əgər müqavilədə hazırkı vəziyyət nəzərə alınmamışdırsa, müqavilə qeydiyyat günündən qüvvəyə minir.

5. Kənd təsərrüfatı icarəsinin müddəti icarədarla icarəçinin razılığı əsasında və bu qanunun tələbinə müvafiq olaraq müəyyən edilir; icarə müddəti icarə müqaviləsində qeyd edilməlidir.

Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların icarəyə verilməsinin əsaslandırılmış layihələri olduqda və onların həyata keçirilməsi nəticəsində nəzərə çarpaçaq nəticələr gözləndikdə və tərəflər icarənin müddətləri barədə razılığa gələ bilmədikdə torpaqların icarəyə verilməsi müddətlərini icarəyə icazə verən mərkəzi orqan müəyyən edir.

6. Kənd təsərrüfatı icarəsi müqaviləsi Gürcüstan Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq

Nazirliyinin təsdiq etdiyi forma üzrə bağlanılır.

7. Dövlət mülkiyyəti olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq aşağıdakı qaydada icarəyə verilir:

Dövlət mülkiyyəti olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağı icarəyə götürmək arzusunda olan fiziki və hüquqi şəxs bu qanunun 3-cü maddəsinin 2-ci və 3-cü bəndlərində göstərilmiş, nəzdində Gürcüstan (Abxaziya və Açaristan muxtar respublikaları) Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyinin, Dövlət Torpaq Ehtiyatları Torpaq Kadastrı Departamentinin, dövlət əmlakının idarə edilməsi, maliyyə və hüquq xidmətlərinin nümayəndələrindən ibarət ərizələrə baxan daimi fəaliyyət göstərən komissiya yaradılmış orqana ərizə ilə müraciət edirlər. Hər bir konkret halda olduğu kəndin (kəndlərin) nümayəndələri komissiya tərkibinə daxil edilir.

Komissiya icarəyə verilən əmlak haqqında məlumatların dərc olunmasını təşkil edir, ərizələri qəbul edib, qeydiyyatdan keçirir, ərizələrinin baxılmağa qəbul edilib-edilməməsi barədə ərizəçilərə yazılı şəkildə məlumat verir.

Komissiyanın hər üzvünün bir səs hüququ vardır.

Əgər komissiya üzvlərinin əksəriyyəti iştirak edirsə, komissiyanın iclası səlahiyyətlidir.

Mübahisəli məsələlər üzrə qərarlar iclasda iştirak edən komissiya üzvlərinin qərarının çoxluğu ilə qəbul edilir. Səslərin yan bölündüyü halda komissiya sədrinin səsi həlledicidir. Komissiya qərarı barədə protokol tərtib edilir və komissiyanın bütün üzvləri tərəfindən imzalanır. Komissiyanın qərarı rayon idarə heyəti tərəfindən təsdiq olunur.

Məlumat dərc edildikdən sonra komissiya əlaqədar olan bütün fiziki və hüquqi şəxslərə icarəyə verilən obyektlər əvvəlcədən tanış olmağa imkan verir.

Ərizələrin qəbulu komissiyanın iclasından üç gün əvvəl dayandırılır.

Komissiya ərizə daxil olduğu gündən sonra bir ay müddətində ərizəçiyə cavab verilməlidir.

8. Əgər torpağın icarəyə götürülməsi haqqında bir nəfərdən artıq adam müraciət

edirsə və icarəçini müəyyən etmək mümkün deyilsə, 4-cü maddənin 7-ci bəndində göstərilən komissiya icarəyə verməni müsabiqə qaydasında həyata keçirilir.

Müsabiqənin keçirilməsi qaydaları Gürcüstan parlamentinin "Dövlət əmlakının icarəyə verilməsi barədə əsasnamənin təsdiq olunması haqqında" 1994-cü il 20 sentyabr tarixli qərarı ilə təsdiq olunmuş əsasnamənin 7-ci və 8-ci bəndləri ilə tənzimlənir.

Maddə 5. Kənd təsərrüfatı icarə haqqı və onun ödənilməsi qaydası

1. icarəçi icarəyə götürdüyü torpaqdan və digər əmlakdan istifadəyə görə kənd təsərrüfatı icarə haqqı verir.

2. Kənd təsərrüfatı icarə haqqına torpağın icarəsinə görə ödənc və icarəyə verilmiş digər maddi əmlaka görə ödənc daxildir. Torpaqdan başqa digər əmlaka görə icarə haqqı icarə müqaviləsində ayrıca sətirlə göstərilir.

3. icarəyə götürülmüş sahədə olan faydalı qazıntılardan, yeraltı sülardan, çoxillik bitkilərdən və orada mövcud olan digər maddi əmlakdan istifadəyə görə ödənc (yaxud amortizasiya ayırmaları) kənd təsərrüfatı torpaqlarının icarəsinə görə ödəncə daxil deyildir. Torpağa görə icarə haqqı icarə müqaviləsində ayrıca sətirlə göstərilir.

4. icarə haqqının həcmi icarə müqaviləsi ilə müəyyən edilir. Bundan əlavə dövlət mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsinə görə illik ödənc həmin torpaqlardan istifadəyə görə mövcud qayda üzrə müəyyən edilmiş vergi sayılır.

5. Tərəflərin razılığı ilə kənd təsərrüfatı icarə haqqı dəyişdirilə bilər. Tərəflərdən biri kənd təsərrüfatı torpaqlarından və amortizasiya normalarından istifadəyə görə gəlir normalarını, dövlət tərəfindən tənzim olunan qiymət və tarifləri, habelə Gürcüstan qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər halların dəyişdirildiyi təqdirdə icarə haqqının həcmi dəyişdirilməsini tələb etmək hüququna malikdir.

Əgər kənd təsərrüfatı icarəsi haqqında müqavilə bağlandıqdan sonra müqavilədə nəzərdə tutulmuş təəhhüdlərə mane olan təəhhüdlər qarşıya çıxarsa,

əlaqədar tərəf müqavilədə dəyişikliklər edilməsini tələb etmək hüququna malikdir. Bu qayda icarə müqaviləsinin müddətinə şamil edilmir.

6. İcarə haqqının verilməsi əgər mövcud icarə qanunvericiliyində və müqavilədə başqa bir şey nəzərdə tutulmamışdırsa, icarəçi Gürcüstan qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər vergilərdən azad edilmir.

7. İcarə haqqının ödənilməsinin müddəti və qaydası icarə müqaviləsi ilə müəyyən edilir.

8. İcarə obyektlərinin siyahıya alınması və icarəyə verilən sahələrin planının tərtib edilməsi, notariusun təsdiqi və icarə müqaviləsinin qeydə alınması üzrə xərcləri icarəçi çəkir.

Maddə 6. Əmlakın icarəyə verilməsi

İcarədar icarə obyektlərini icarəçiyə sahələrin planına, protokolda qeydə alınmış əmlakın siyahıya alınmasının vəziyyəti və miqdarına müvafiq olaraq təhvil verməyə borcludur. İcarəyə verilən obyektlər icarəçiyə icarə müqaviləsinin qeydə alındığı gündən etibarən tərəflər arasında razılaşdırılmış müddətə verilir. Bu qaydanın pozulduğu təqdirdə icarəçi icarə obyektlərinin ona verilməsini və onları vaxtında almaması nəticəsində çəkdiyi zərərin ödənilməsini, yaxud müqavilənin şərtlərinin yerinə yetirilməməsinə görə müqaviləni pozmaq və zərərin ödənilməsini tələb etmək hüququna malikdir. Fikir ayrılığının baş verdiyi halda mübahisə ümumi qaydalara müvafiq olaraq həll edilir.

İcarədar icarəyə verilmiş obyektlərin siyahıya alınması protokolunda qeyd edilmiş, yaxud icarədardan asılı olmayaraq vurulmuş zərəərə görə məsuliyyət daşımır.

Maddə 7. İcarəyə verilmiş obyektlərin vasitəli icarəyə verilməsi

1. Vasitəli icarə dövlət mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa şamil edilmir.

2. Əgər mövcud qanunvericilikdə, yaxud icarə müqaviləsində başqa bir şey nəzərdə tutulmamışdırsa, icarəçinin torpaqdan başqa icarəyə götürdüyü digər obyekt, yaxud onun bir hissəsini icarədarın icazəsi ilə vasitəli icarəyə vermək hüququna ma-

likdir. Bu zaman icarə müqaviləsinə əsasən icarəçinin icarədar qarşısında məsuliyyəti dəyişilməz qalır.

İcarəçinin icarəyə gətirdiyü sahədə onun mülkiyyəti olan bina və qurğuları icarəyə vermək hüququ vardır.

Maddə 8. İcarəyə götürülmüş obyektlərdən istifadə olunması və onların saxlanması

1. İcarədar təyinatına və müqaviləyə müvafiq olaraq kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqdan istifadə etməyə, icarəyə götürülmüş obyektlərə qulluq göstərilməsinin təmin olunmasına borcludur. İcarəçi icarə müqaviləsinə müvafiq olaraq öz fəaliyyətinin istiqamətini müstəqil olaraq müəyyən edir və özünün istehsal etdiyi məhsula, əldə etdiyi gəlirə sərəncam verir.

2. Əgər mövcud qanunvericilikdə və icarə müqaviləsində başqa şey nəzərdə tutulmamışdırsa, icarəçi icarəyə verilmiş bina və qurğuları, avadanlıq və dəzgahları, digər maddi vasitələri öz hesabına təmir etməyə səlahiyyətlidir. İcarəçinin icarə obyektlərini təmir etmək haqqında təəhhüdü icarə müqaviləsində əks etdirilir. İcarəçi müqavilədə nəzərdə tutulmuş, yaxud icarədarla razılaşdırılmış icbari təmiri həyata keçirmək və icarədardan bu zaman çəkilməmiş xərclərin ödənilməsini, yaxud onların icarə hesabına ödənilməsini tələb etmək hüququna malikdir.

3. İcarədar icarəyə verilmiş obyekti nəzərdən keçirmək hüququna malikdir, bu barədə icarəçiyə əvvəlcədən xəbərdarlıq edilməlidir.

4. İcarəçi icarədarın razılığı ilə icarə müddəti ərzində öz səlahiyyətlərini arvadına, yaxud həddi-buluğa çatmış oğluna (qızına) vermək hüququna malikdir.

5. İcarəyə verilən torpağın, habelə yolların, arxların, suvarma kanallarının və hasarların (əgər bu təbii hadisələrin nəticəsi deyildirsə) təsərrüfatda istifadə üçün yararsız hala salındığı zaman icarəçi müqavilə müddəti keçənədək öz vəsaiti ilə zədələnməni aradan qaldırmağa və yaxud icarədarın zərərini ödəməyə borcludur.

Maddə 9. İcarə obyektləri üzərində mülkiyyət

1. İcarəyə verilmiş torpaq sahəsi icarədarın mülkiyyəti olaraq qalır.

2. İcarəyə götürülmüş obyektədən istifadə olunarkən yaradılmış məhsul və gəlir, habelə icarə müqaviləsində digər bir şey nəzərdə tutulmamışdırsa bu gəlirin hesabına əldə edilmiş əmlak icarəçiyə məxsusdur.

3. İcarədarın razılığı ilə icarəçinin girov qoyduğu, smetaya müvafiq olaraq icarəyə verilmiş sahədəki çoxillik bitkilər, habelə tikilmiş binalar və qurğular icarə müqaviləsində başqa şey nəzərdə tutulmadığı təqdirdə icarədarə məxsusdur. Müqavilənin fəaliyyəti dayandırıldıqdan sonra icarəçi çoxillik bitkilərin, bina və qurğuların qalıq dəyərinin ödənilməsini təmin etmək hüququna malikdir.

İcarəyə götürülmüş sahədə icarədarın razılığı olmadan girov qoyulmuş çoxillik bitkilər, icarəçinin tikdiyi bina və qurğular icarədarə məxsusdur.

4. İcarəyə götürülmüş obyektlərə zərər vurmada ayrılma bilən öz təkmilləşdirmə vasitələri ilə həyata keçirilmiş bütün işlər icarəçinin mülkiyyətidir. Əgər icarəçi icarədarın razılığı ilə təkmilləşdirmə vasitələri hesabına icarəyə verilmiş obyektlər üçün zərər verməyən işlər görmüşdürsə, icarədar müqavilə müddəti keçdikdən sonra ayrılmaz təkmilləşdirmələrin dəyərini icarəçiyə ödəməlidir. İcarəçinin icarədarın razılığı olmadan həyata keçirdiyi ayrılmaz təkmilləşdirmələrin dəyəri isə ödənilmir.

Maddə 10. İcarəyə götürülmüş obyektlərin girovdan çıxarılması

1. Torpaqdan başqa digər obyektlərin tam, yaxud qismən girovdan çıxarılmasına qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qadağa icarə müqaviləsində əks etdirilir.

2. Digər kənd təsərrüfatı obyektlərinin satıldığı təqdirdə icarəçi onları girovdan çıxarmaq üçün üstün hüquqa malikdir; fiziki şəxs - icarəçi həmin hüququ həddi-buluğa çatmış uşaqlarına və arvadına verə bilər. Əgər icarə obyektləri icarədarın uşaqlarının və arvadının xeyrinə özəlləşdirilirsə, yaxud dövlət və ya ictimai məqsədlər üçün onların məcburi özəlləşdirilməsinə yol verilirə, girovdan çıxarmaq üçün üstünlük hüququ mövcud deyildir.

Maddə 11. İcarə müqaviləsinin təzələnməsi, dəyişdirilməsi, fəaliyyətinin dayandırılması və pozulması

1. İcarə müqaviləsinin müddəti keçdikdən sonra tərəflər onun təsir müddətini

davam etdirmək hüququna malikdirlər.

Müqavilə təzələnərkən tərəflərin razılığı ilə müqavilənin şərtləri dəyişdirilə bilər.

Mövcud qanunvericilikdə, yaxud müqavilədə nəzərdə tutulmuş hallarda tərəflərdən birinin tələbi ilə müqavilədə nəzərdə tutulmuş şərtlər dəyişdirilə bilər.

2. Əgər icarə müqaviləsi müddəti keçdikdən sonra tərəflərdən heç biri müqavilənin təsirinin dayandırılması, yaxud şərtlərinin dəyişdirilməsi barədə ərizə verməzsə, bu həmin müddətə və həmin şərtlərlə uzadılmış sayılır. Əgər torpaq sahəsi, yaxud kənd təsərrüfatı istifadə üçün yararsızdırsa, icarə müqaviləsinin təsiri dayandırılmış sayılır. İcarəyə götürülmüş sahə mövcud qaydaya müvafiq olaraq müsadirə olunub dövlət ehtiyacları, yaxud ictimai ehtiyaclar üçün verilmişdirsə, habelə əgər icarədar icarəyə verilmiş sahə hüdudlarında icazəsi olmadan yerin təkindən istifadə etməyə başlamışdırsa, yaxud burada mühüm qazıntı ehtiyatları kəşf edilmiş, nadir arxeoloji abidə aşkara çıxarılmışdırsa, icarə müqaviləsinin təsiri dayandırılmış sayılır.

3. Tərəflərin razılığı ilə icarə haqqında müqavilə vaxtından əvvəl pozula bilər. Yalnız mövcud qanunvericiliyə müvafiq olaraq, yaxud müqavilədə nəzərdə tutulmuş hallarda tərəflərdən birinin tələbi ilə icarə haqqında müqavilənin vaxtından əvvəl pozulmasına yol verilir.

İcarəçinin müflisləşdiyi təqdirdə onun əmlakını satan şəxs əvvəlcədən icarə müqaviləsinin pozulmasını tələb etməyə borcludur.

Əgər icarəçi:

a) icarəyə götürdüyü obyektlərdən təyinatı üzrə istifadə etmir və müqavilənin şərtlərini pozursa;

b) qəsdən, yaxud səhlənkarlığı üzündən icarəyə götürdüyü obyektlərin vəziyyətini pisləşdirirsə;

c) ödənc müddəti keçdikdən sonra üç ay ərzində icarə haqqını ödəmirsə; əgər icarə haqqının verilməsi müddəti müqavilədə müəyyən edilməmişdirsə, təsərrüfat

ilinin sonu onun ödənilməsi müddəti sayılır;

ç) icarə müqaviləsində onun vəzifəsinə daxil edilən icarə obyektlərini təmir etmərsə, icarədar müqavilənin vaxtından əvvəl pozulmasını tələb etmək hüququna malikdir.

Aşağıdakı hallarda icarəçinin müqavilənin vaxtından əvvəl pozulmasını tələb etmək hüququ vardır:

a) əgər icarədar icarə obyektlərinin təmiri, icarəçinin maddi ehtiyatla və xidmətlə təmin edilməsi üzrə müqavilədə nəzərdə tutulmuş təəhhüdləri yerinə yetirmirsə;

b) icarəyə götürülmüş torpaq sahəsi və digər icarə obyektləri icarəçinin məsuliyyət daşımadığı vəziyyətə görə istifadəyə yararsız olarsa;

c) icarəçi əlil olmuş, əmək qabiliyyətini itirmiş, yaxud törətdiyi cinayətə görə azadlıqdan məhrum olunmuş, onun barəsində digər cəza tədbiri görülmüş və buna görə icarə müqaviləsinin şərtlərini yerinə yetirə bilmirsə. Bu təqdirdə icarəçi ilə birlikdə yaşayan, yaxud onunla birlikdə işləyən onun ailə üzvləri yeni icarə müqaviləsi bağlamaqda üstün hüquqa malikdirlər.

İcarə müqaviləsinin təzələnməsi, dəyişdirilməsi, müqavilənin təsirinin dayandırılması və pozulması, yazılı formada həyata keçirilir.

4. İcarə müddəti keçənədək icarəyə verilmiş torpağı və digər icarə obyektlərini başqa şəxsə vermək arzusunda olan icarədar bu barədə bir il əvvəl, yaxud tərəflərin razılığa gəldiyi müqavilədəki müddətdə icarəçiyə məlumat verməyə borcludur.

Həmin bənddə göstərilmiş dəyişikliklər ancaq vacib şəraitdə - icarəçinin razılığı və tərəflərin son qarşılıqlı haqq-hesabının çəkildiyi zaman həyata keçirilə bilər.

5. İcarəyə verilmiş qeyri-kənd təsərrüfatı təyinatlı sahənin başqasına verildiyi, yaxud onun dövlət ehtiyacları və ictimai ehtiyaclar üçün məcburi surətdə özəlləşdirildiyi təqdirdə icarəçi müqavilənin təsirinin dayandırılması nəticəsində ona vurulmuş zərərin ödənilməsini tələb etmək hüququna malikdir.

Maddə 12. Mülkiyyətçinin əvəz edildiyi, yaxud icarəçinin öldüyü təqdirdə

icarə müqaviləsinin təsiri

1. Torpaqdan başqa digər icarə obyektlərinin icarəçidən özgə şəxsin mülkiyyətinə keçməsi hüququ, habelə torpaq üzərində mülkiyyətçi olan fiziki şəxsin, yaxud torpağı icarəyə verməyə səlahiyyət qazanmış şəxsin hüququ icarə müqaviləsi şərtlərinin, dəyişdirilməsi, yaxud onun pozulması üçün əsas deyildir. Mülkiyyətçinin səlahiyyət verdiyi hüquqi şəxsin - icarədarın yenidən qurulduğu, yaxud ləğv edildiyi təqdirdə mövcud qanunvericilikdə başqa şey nəzərdə tutulmamışdırsa, onun hüquq və vəzifələri hüquqi varisinə keçir.

2. İcarəçinin öldüyü təqdirdə icarə müqaviləsində nəzərdə tutulmuş varisin icarəçi olmağa razılıq verdiyi və icarə müqaviləsində başqa bir şey nəzərdə tutulmadığı hallarda onun varisinə keçir. İcarədar müqavilənin bağlanması icarəçinin fərdi keyfiyyətləri ilə əlaqədar olduğu və icarə müqaviləsində əks etdirildiyi hallardan başqa bu cür şəxsə müqavilədə nəzərdə tutulmuş hüquq və vəzifələr verməkdən imtina etmək hüququna malik deyildir.

Maddə 13. Dövlət mülkiyyəti olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə götürülməsi zamanı üstünlüklər və məhdudiyyətlər.

1. Dövlət mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatı torpaqlarının icarədə istifadə etmək üçün alınması müsabiqəsində iştirak edərkən aşağıdakılar eyni şərtlərlə üstünlüklərə malikdirlər:

a) kənd, rayon (şəhər) ərazisində yerləşən və "İnhisarçılar haqqında" Gürcüstan qanunu ilə icazə verilmiş kənd təsərrüfatı müəssisələri yaratmaq məqsədi güdən kənd təsərrüfatı müəssisələri, yaxud fiziki şəxslər;

b) sosial-iqtisadi səmərəyə nail olunması, yaxud mədəni floranın yerli (milli) genefondunun saxlanması, qabaqcıl istehsalat texnologiyasının tətbiqi, aqrotexniki tədbirlərin səmərəli surətdə həyata keçirilməsi üçün əlverişli şəraitin nəzərdə tutulduğu torpağın icarəsi haqqında müqavilə layihəsi;

j) icarəyə verilmiş torpaqdan istifadə edənlər - kooperativ, yaxud dövlət kənd təsərrüfatı və ya "İnhisarçılar haqqında" Gürcüstan qanunu ilə icazə verilmiş kənd

təsərrüfatı müəssisələri yaratmaq məqsədi güdən qeyri kənd təsərrüfatı müəssisələri, təşkilatları və idarələri;

ç) təbii fəlakətə və digər səbəblərə görə yığcam məskunlaşmış şəxslərin həyatı (təsərrüfat).

2. İcarəyə verilmiş torpaq sahəsində yerləşən binalar və kənd təsərrüfatı təyinatlı qurğular icarəyə verilərkən torpaqdan istifadə edənə və icarəçiyə üstünlük hüququ verilir.

3. İcarəyə verərkən torpaq sahələrinin mexanikləşdirmədən səmərəli istifadə edilməsinə və aqrotexniki tədbirlərin səmərəli surətdə həyata keçirilməsinə maneələr törətməyə qadir olan torpaq sahələrinin parçalanması qadağandır.

4. Faydalı qazıntıların və mühafizə olunan ərazilərin istifadəsiz qalması hüdudlarında nadir arxeoloji və tarixi abidələrin olduğu torpaqlar Gürcüstan Ətraf Mühitin və Təbii Ehtiyatların Mühafizəsi Nazirliyinin, Dövlət Geologiya Departamentinin, Gürcüstan EA Arxeoloji Tədqiqatlar Mərkəzinin və Abidələrin Mühafizəsi üzrə Baş İdarəsinin razılığı ilə icarəyə verilir.

Maddə 14. İcarə obyektlərinin icarədara qaytarılması

İcarə müqaviləsinin müddəti qurtardıqda icarəçi obyektləri icarədara müqavilədə nəzərdə tutulmuş vəziyyətdə qaytarmağa borcludur.

İcarəçi icarəyə götürdüyü torpağa və digər obyektlərə vurulmuş zərəri mövcud qanunvericiliyə müvafiq olaraq icarədara ödəməlidir.

Əgər icarəçi icarə münasibətləri başa çatdıqdan sonra icarəyə götürdüyü obyektləri qaytarmazsa, icarədar icarə obyektlərinin qaytarılmasının ləngidilməsinə görə təyin edilmiş icarə haqqının ödənilməsinə, habelə icarəçinin həmin müddət ərzində, yaxud icarəyə götürdüyü bütün il ərzində əldə etdiyi səmərəyə görə icarə haqqı verməsini tələb edə bilər. İcarədar digər zərərlərin ödənilməsinə də tələb edə bilər.

Maddə 15. İcarə dövründə baş verən mübahisəli məsələlərə baxılması

İcarə dövründə müqavilənin yerinə yetirilməsi, şərtlərin dəyişdirilməsi, yaxud onun ləğv edilməsi üzrə icarədarla icarəçi arasındakı mübahisəli məsələlərə məhkəmə

tərəfindən baxılır və həll edilir.

Maddə 16. İcarəçinin əmlak hüququnun müdafiəsi

İcarəçinin icarəyə götürdüyü obyektlər üzərində hüququ qanunla müdafiə edilir. Tərəflər icarə münasibətləri dövründə icarə obyektlərinə vurulan zərəri icarə müqaviləsinə və mövcud qanunvericiliyə müvafiq olaraq ödəyirlər.

Gürcüstan prezidenti Eduard Şevardnadze

Tbilisi, 28 iyun 1996-cı il.

"KƏND TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAĞIN İCARƏYƏ VERİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN QANUNU BARƏDƏ GÜRCÜSTAN PARLAMENTİNİN QƏRARI

Gürcüstan parlamenti QƏRARA ALIR:

1) "Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsi haqqında" Gürcüstan qanunu dərc olunduğu vaxtdan qüvvəyə minsin.

2) "Respublikanın kənd təsərrüfatında icarə münasibətləri haqqında" əsasnamə Gürcüstan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22 yanvar 1991-ci il tarixli, 22 nömrəli qərarına əsasən bağlanmış kənd təsərrüfatı icarəsi müqavilələri 1996-cı il dekabrın 31-dək "Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa müvafiq vəziyyətə salınsın, 1997-ci il yanvarın 1-dən bu qanuna uyğun olmayan müqavilələr ləğv edilsin.

3) Yerli idarəetmə orqanları Gürcüstan Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi ilə birlikdə "Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa müvafiq olaraq kənd təsərrüfatı icarəsi müqavilələrinin qeydiyyatdan keçirilməsi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

4) Gürcüstan ərazisinin bir qisminə müvəqqəti olaraq nəzarət edən separatçı qurumlar tərəfindən ələ keçirilmiş torpağın hüquq statusu ilə əlaqədar aktlar qüvvəsini itirmiş hesab edilsin.

5) Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağın icarəyə verilməsinin maksimum müddəti 49 təqvim ili müəyyən edilmişdir.

6) Bir hüquqi, yaxud fiziki şəxs tərəfindən icarəyə götürülmüş kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin hüdudlarını və rayonlar arasında kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağı, o cümlədən qış və yay otlaklarından istifadə məsələlərini Gürcüstan icra hakimiyyəti müəyyənləşdirir və tənzimləyir.

Gürcüstan parlamentinin sədri Zurab Jvaniya

Tbilisi, 28 iyul 1996-cı il.

"DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏND-TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI TORPAQLARIN ÖZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

09.06.1999-cu il

Gürcüstan parlamenti qərara alır:

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa (parlament xəbərləri 1 007, 30.04.96,səh.16) sonrakı əlavələr və dəyişikliklər edilsin:

1.3-cü maddəyə sonrakı məzmununda 3-cü və 5-ci bəndlər əlavə edilsin:

"3.Yüksək dağlıq regionlarda torpaq xüsusi, icma və dövlət mülkiyyəti ola bilər.

4. Yüksək dağlıq regionlarının hələ də icma ənənələri olan kəndlərində otaracaqlardan istifadədə icma qaydaları fəaliyyət göstərir.

5.Yüksək dağlıq regionlarındakı otaracaqlar ümumu kənd və icma mülkiyyəti hesab olunur. Kəndlər arasında otaracaqların sərhədləri ənənəvi qaydada müəyyən olunmuş hüdudlarla, bir-biri ilə sərhəd olan kəndlərin kənd məclislərinin razılaşdırılması əsasında müəyyən edilir. Razılaşma olmadığı təqdirdə mövcud mübahisə məhkəmə yolu ilə həll edilir. Biçənəklər icma mülkiyyətidir, ondan icmanın razılığına əsasən bölməklə istifadə edilir."

2. 5-ci maddəyə sonrakı məzmununda 6-cı, 7 -ci bəndlər əlavə edilsin:

"6.Kənddə keçmişdə daimi yaşamış şəxslərdən arzu edənlər və ya icma ona kəndə geri qayıtmaq imkanı verərsə, kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqdan və biçin sahələrindən ayıra bilər. Boşalmış kəndlərə əhalinin məskunlaşması məsələsi Gürcüstan qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada birgəyaşayış məntəqəsi və kənd özünüidarəetmə orqanı yaradılmaqla gerçəkləşdirilir.

7. Kənd məclisi yeni məskunlaşdırılanları yerli büdcədən və fondan maliyyələşdirir, təbii resursların istismarından, otaracaqların icarəsindən, başqa-başqa istehsal fəaliyyəti ilə, büdcə və qeyri-büdcə vəsaitlərindən istifadə edirlər."

3. 6-cı maddəyə sonrakı məzmununda 3 -cü, 4-cü bəndlər əlavə edilsin:

"3. Dedoplistcğaro və Marneuli rayonlarının ərazilərindəki qış otaracaqlarının müəyyən edilmiş sahələri daimi istifadə üçün Axmeta, Tianeti, Duşeti və Kazbeki rayonlarına verilir. Müvafiq olaraq Axmeta, Tianeti, Duşeti, Kazbeki rayonlarının yüksək dağlıq regionları daimi olaraq yay otaracağı kimi Dedoplistcğaro, Marneuli və Zalqa rayonlarına verilir.

4. Yüksək dağlıq regionlarda mövcud olan erroziyalı torpaqların qorunması üçün dövlət məqsədyönlü razılıq verir.

4. Bu qanunun birinci maddəsinin birinci və 2-ci bəndləri Gürcüstan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar haqqında qanunvericiliyinə müvafiq olaraq icarəyə və xüsusi mülkiyyətə verilmiş torpaq sahələrinə şamil olunmur.

11. Bu qanun 1 yanvar 2000-ci ildən qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti

Eduard Şevardnadze

Tbilisi, 09 iyun 1999-cu il

**"DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏND-TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI
TOPRPAQLARIN OZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN
QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA**

14.06.2000-ci il

Gürcüstan parlamenti qərara alır:

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa (parlament xəbərləri 1 007, 30.04.1996-cı il) sonrakı əlavələr və dəyişikliklər edilsin:

1.1-ci maddənin 2-ci bəndinin "A" yarımbəndindəki "və dədə-baba təsərrüfatları" sözü götürülsün.

2.2-cü maddənin 2-ci bəndinin "A" yarımbəndi " dədəbabaya aid təsərrüfat" sözü "kənd təsərrüfatı ərzaqının istehsalı və ictimai reyestrdə kənd-təsərrüfatı torpaq sahəsi kimi qeydiyyatdan keçirilsin" sözü ilə əvəz edilsin.

3.3-ci maddənin 1-ci bəndindəki "yerli icma kitabında (ictimai reyestrdə)" sözü "ictimai reyestrdə" sözü ilə əvəzlənsin.

4. 4-cü bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 4.Kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpağın mülkiyyətə verilməsi

1. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq mülkiyyətə yalnız Gürcüstan vətəndaşına və Gürcüstan qanunvericiliyinə müvafiq olaraq Gürcüstanda qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxsə verilə bilər.

2. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq mülkiyyəti hüquqi-fiziki şəxsə, icmanın və Gürcüstan qanunvericiliyinə müvafiq olaraq Gürcüstanda qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxsə verilə bilər.

5.3-cü maddənin 3-cü, 5-ci bəndləri 4-cü maddənin 3-cü, 5-ci bəndlərinə sayılsın, ancaq 5-ci maddənin 6-cı və 7 -ci bəndləri 4-cü maddənin 6-cı və 7-ci bəndlərinə sayılsın.

6. 5-ci bəndin 1-ci, 2-ci və 5-ci bəndləri çıxarılsın.

7. 6-cı maddənin:

a) Birinci bəndindən "xüsusi icazə əsasında verilmiş" sözü çıxarılsın.

b) 2-ci bənd çıxarılsın.

8. 8-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 8. Özəlləşdirmədə xüsusi məhdudiyət və ümumi mülkiyyət payının üstün satış hüququ

Xüsusi mülkiyyətdə olan kənd-təsərrüfatı təyinətli torpağın hər bir həmpayı öz payına görə sərəncam verə bilsin, ancaq torpaqdan istifadə sərəncamında başqalarının fikrini bölüşsün və bu qərar birgə olsun. Pay satışa çıxarılanda onun başqası tərəfindən alınmaq hüququ var.

9.9-cu, 11-ci, 12-ci, 14-cü, 18-ci maddələr çıxarılsın.

10.10-cu maddədə:

a) Birinci maddə çıxarılsın;

b) 2-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. Kənd təsərrüfatı təyinətli torpaq sahələrinin özəlləşməsində icarədarın onu almaqda üstün hüququ var."

11. 13-cü maddənin başlığında və mətndəki "satış üçün" sözü "satış", "bir ay müddətinə" sözü isə "iki həftə" sözü ilə əvəzlənsin.

12. 19-cu maddə sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 19. Kənd-təsərrüfatı təyinətli torpaqlardan istifadədə və özəlləşdirmədəki qadağalar

Kənd-təsərrüfatı təyinətli torpaq sahəsinin qeyri-təsərrüfat təyinatı, qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla dəyişdirilə bilməz.

13. 20-ci maddənin 2-ci bəndi çıxarılsın.

14. 21-cu maddə sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 21. Hüquqi məhkəmənin nəticəsində sazişə gəlmək

1. Bu qanunun tələblərinə uyğun gəlməyən saziş olmuş sayılır.

2. Bu qanunla nəzərdə tutulan əlaqələr Gürcüstan Mülki Kodeksi ilə tənzimlənir."

15.22-ci maddədə "5-ci" sözü "4-cü" sözü ilə əvəz edilsin.

11. Bu qanun dərc ediləndən sonra qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti

Eduard Şevardnadze

Tbilisi, 14 iyun 2000-ci il

**"DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏND-TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI
TOPRPAQLARIN ÖZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN
QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA
20.06.2003-cü il**

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa (parlament xəbərləri 1 007, 30.04.96, səh.1 6) sonrakı əlavələr və dəyişikliklər edilsin:

1.4-cü bənd:

a) Birinci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"1.Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa sahib olmaq haqqı yalnız Gürcüstan vətəndaşının, ailənin, habelə Gürcüstan qanunvericiliyi ilə Gürcüstanda qeydiyyatdan keçmiş, fəaliyyətini əsasən kənd təsərrüfatı sahəsində gerçəkləşdirən hüquqi şəxsin ola bilər."

b) 2-ci bənd çıxarılsın.

q) 4-cü və 5-ci bəndlər sonrakı redaksiyada verilsin:

"4. Ailə təsərrüfatı torpaq sahəsi olan, onda yaşayış yeri və təsərrüfatı sahəsi olan, habelə istehsal işi obyektı və bir fiziki şəxsin mülkiyyətində və ya arvadının və ya ailə üzvlərinin ümumi mülkiyyətindən təşkil edilmiş vahiddir.

5. Ailə təsərrüfatı yerli kitabda (ictimai reyestrdə) qeydiyyatdan keçməlidir. Əgər bu təsərrüfat arvadın və ya ailənin başqa üzvlərinin ümumi mülküdürsə yerli kitabda (ictimai reyestrdə) onların hər biri ailə təsərrüfatının bərabərhüquqlu sahibi kimi qeydiyyatdan keçməlidirlər.

d) 5-ci bənə sonrakı məzmununda 51 bəndi əlavə edilsin:

"51. Arsiani və Acara-İrnereti dağ silsiləsində mövcud olan sup-alp və alp

otaracaqları dövlət mülkiyyəti elan edilsin və onlar Gürcüstan Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi Acarıstan Muxtar Respublikası Nazirlər Şurası ilə razılaşıdırılaraq aparıcı olaraq 5-5 il müddətinə, müvafiq normativ aktlarla, müvəqqəti istifadə üçün o rayonlara, o ailələrə, qəsəbələrə və kəndlərə verilsin ki, onlar həmin ərazidə yerləşiblər və əvvəllər də bu otaracaqlardan istifadə ediblər. ";

e) 6-cı bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"6. Hər hansı üçüncü bir şəxsə əlaqədə ailə təsərrüfatının adı ilə bərabərhüquqlu mülkiyyətçilərdən biri geridə qalanların ona verdiyi səlahiyyətə müvafiq çıxış edir. Bu şəxs yerli kitabda (ictimai reyestrədə) ailə təsərrüfatının başçısı kimi qeyd olunmalıdır. ";

v) 7-ci bənd çıxarılsın.

2. 6-cı maddənin 3-cü və 4-cü bəndləri çıxarılsın.

3. 8-ci maddə sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 8. Özəlləşdirmədə ümumi məhdudiyyətlər

Yerli (ailə) təsərrüfatını arvadı və ya ailə üzvləri ilə birgə aparan mülkiyyətçi kənd təsərrüfatı torpaq sahəsini ya yerli (ailə) təsərrüfatında və ya ümumi mülkiyyətçilər öz payını özgələşdirməyə razılıq verdiyi təqdirdə o özəlləşdirilə bilər. Razılıq notarial qaydada təsdiq edilməlidir. Razılığı rədd etmək üçün mühüm səbəb mövcud olmalıdır. Əgər mülkiyyətçi razılığı ala bilmirsə, o, məhkəməyə müraciət edə bilər. ",

4.Qanuna sonrakı məzmununda 9-cu bənd əlavə edilsin:

"Maddə 9. Satış üçün müqavilə hüququ

Torpaq sahəsini satışla özəlləşdirən onu alanla o halda razılaşa bilər ki, satan bu torpağı özü işlətməkdən vaz keçsin. Əgər alan torpağı işlətməyə özəlləşdirənin vəfat etməsindən sonra başlasa, satış hüququnu müstəqil şəkildə öz xeyrinə istifadə etmək istəsə özəlləşdirənin varisi torpağı özü işlətmək arzusunda olduğunu bildirməklə ondan istifadə edə bilər.

1.10-cu maddə sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 10. İcarəçi tərəfindən üstün alış hüququ

1. Əgər onun özü bundan istifadə edəcəksə, yerli (ailə) təsərrüfatın özəlləşdirilməsində icarədarın üstün alış hüququ var.

2. Kənd-təsərrüfatı torpaq sahəsinin özəlləşdirilməsində alış üçün icarədarın üstün hüququ var. İcarədar tərəfindən alışa rədd cavabı verildiyi təqdirdə, bu sahə ilə sərhəd təşkil edən torpaq sahəsinin sahibinin və ya onun icarədarının bu torpaq sahəsini almağa üstünlüyü var.

6. Qanuna sonrakı məzmununda II-ci və 12-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 11. Ümumi mülkiyyətdə payı olanın alışda üstün hüququ

1. Yerli (ailə) təsərrüfatda ümumi mülkiyyət payı olanın özəlləşmədə bu təsərrüfatı almaq istəyənlə müqayisədə alıcı kimi üstünlüyü var.

2. Kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin ümumi mülkiyyət payının özəlləşdirilməsində yerli (ailə) təsərrüfatda mülkiyyətçi olan hər bir mülkiyyətçinin və ya həmin təsərrüfatla eyni ərazidə yerləşən və o təsərrüfatla sərhəddi olan təsərrüfatın alışda üstün hüququ var.

Maddə 12. Satışda dövlətin üstün hüququ

1. Gürcüstanda torpaq bazarını tənzimləmək, torpaqdan istifadə və müdafiə etmək, ondan səmərəli istifadə və mühafizə etmək proqramını maliyyələşdirmək üçün Gürcüstan dövlət büdcəsindən Gürcüstanın yerli fondu yaradılır. Yerli fondun vasitəsi ilə qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada və müəyyən edilmiş hallarda üstün alış hüququ var.

2. Dövlət tərəfindən üstün alış hüququna tətbiq olunmur, əgər:

a) Mülkiyyətçinin övladı dədə-baba (ailə) təsərrüfatını tam, sənədlərlə əsaslandırılmış şəkildə götürmək istədikdə;

b) Mülkiyyətçi dədə-baba (ailə) təsərrüfatını və ya kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsini dövlət və ya ictimaiyyət üçün gərəkli olduqda və ya məcbur olub özgələşdirirsə.

3. Əgər mülkiyyətçi dəyişməz mülkiyyətçi kimi qalırsa, dövlət tərəfindən üstün

satış hüququ ona 0 vaxta qədər tətbiq edilmir ki, onun mülkiyyətçi kimi təsərrüfatı müstəqil idarə etməsi müəyyən olunmayıb."

17.19-cu maddənin mətni birinci bənd kimi sayılsın və maddəyə sonrakı məzmununda 2-ci bənd əlavə edilsin:

"2. Özəlləşdirmə nəticəsində qalan sahə 5 hektardan az olduğu təqdirdə torpaq sahəsinin özgələşdirilməsi qadağan edilir.

Maddə 2. Bu qanun dərc ediləndən sonra qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti

Eduard Şevardnadze

Tbilisi, 20 iyun 2003-cü il

**"DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏND-TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI
TOPRPAQLARIN ÖZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN
QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA
26.11.2004-cü il**

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa (parlament xəbərləri 1 007, 30.04.96, səh.16) sonrakı əlavələr və dəyişikliklər edilsin:

1.2 V FƏSİL və 22-ci maddənin başlığı sonrakı redaksiyada verilsin: "Keçici əsasnamələr"

2. 22-ci maddənin mətni birinci bənd kimi sayılsın və bu maddəyə sonrakı məzmununda 2-ci bənd əlavə edilsin:

"2. Acarıstan Muxtar Respublikasında yaşayan, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada torpaq sahəsi olan, lakin verilməyən torpaq sahəsi qanunvericiliklə nəzərdə tutulan qaydada 31 dekabr 2006-ci ilədək icmalara (ailələrə) verilir".

Maddə 2. Gürcüstan hökuməti bu qanun qüvvəyə minəndən bir il ərzində qanunun fəaliyyət göstərməsi üçün lazım olan maliyyə, təşkilati və metodoloji tədbirlərin həyata keçməsinə təmin edir.

Maddə 3. Bu qanun dərc ediləndən sonra qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti Mixail Saakaşvili

Tbilisi, 26 noyabr 2006-cü il

**"DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏNDTƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI
TOPRPAQLARIN ÖZƏLLƏŞDIRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN
QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA**

08.12.2006-cı il

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa (Gürcüstan qanunvericiliyi aktları 142,29.07.2005-ci il, maddə 3003) sonrakı əlavələr və dəyişikliklər edilsin:

1.3-cü maddəyə:

a) "B" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

b) Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi dövlət mülkiyyətində mövcud olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar Gürcüstan vətəndaşları, ya da Gürcüstanda qeydiyyatdan keçmiş xüsusi hüquqi şəxslərə satınacaq formasında, yalnız müqəddəs avtokefal kilsəsinə satmaq istisna olmaqla, xüsusi mülkiyyətə verilir;"

b) "E" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"E) Xüsusi auksion- iştirakçılar arasında mülkiyyətin satılma qiymətini bir dəfəyə yazılı şəkildə təklif edən auksion formasıdır. Bu formalı auksionda konkret inzibati vahidin əhalinin (kənd, qəsəbə və şəhər əhalisi) və əhali birliklərinin (icmalar) ərazi sərhədləri icma kitabında qeydiyyatda olan və ya şəxsiyyət vəsiqəsi əsasında qeydiyyatı olan Gürcüstan vətəndaşlarının iştirak etmə hüququ var;"

q) "Z" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"z) Özəlləşdirmə planı-özəlləşdirmə torpaqları sahələri kadastrda planlaşdırılır, kadastr informasiyası, formaları, torpağın harda yerləşməsi, keyfiyyəti (yaxşı/qeyri məhsuldar) haqqında məlumatlar, bunun əsasında hesablanmış torpaq sahələrinin ilkin qiyməti və onun haqqında informasiya vahidləri hazırlanmasıdır.

c) "İ" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"İ) İcma kitabı-inzibati vahid-əhalinin (kəndin, qəsəbənin və şəhərin) ərazi sərhədlərində icmaların və konkret məskunlaşma məntəqələrində yaşayan şəxslərin və icma üzvlərinin olması faktını, orada yaşayan şəxslərin sayını özündə əks etdirən jurnaldır.

2.6-cı maddənin 2-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. İcarəyə verilən kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələrinin özəlləşdirmə məqsədi ilə xüsusi auksionunun təşkili və keçirilməsini Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi müvafiq ərazi orqanları ilə birgə keçirir."

3. 8-ci maddə sonrakı redaksiyada formalaşdırılsın:

"Maddə 8. Torpaq sahəsinin hazırlanması və natural təqdimatı

İcarəyə verilmiş kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin hazırlanması və natural təqdimatı və kadastr xəritələrinin hazırlanmasını yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri Kütləvi Reyestrin Milli Agentliyinin müvafiq ərazi xidmətlərində mövcud informasiyanı daxil etməklə gerçəkləşdirilir. Kütləvi Reyestr Milli Agentliyinin müvafiq ərazi xidmətləri onların əlində olan məlumatın yayılması qayğısına qalmalıdır."

4.13-cü maddənin 2-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"2. Konkret inzibati vahidinin-məskunlaşmış əhalinin (kəndin, qəsəbənin və şəhərin) və məskunlaşmış əhali birliyinin (icmanın) ərazi sərhədlərində icma kitabında qeydiyyatda olan və ya şəxslərin şahidlik əsasında Gürcüstan vətəndaşı kimi qeydiyyatda olan şəxslərin xüsusi auksionda iştirak etmək hüququ var.

5. 14-cü maddə:

a) Başlıq sonrakı redaksiyada verilsin:

"İcarəyə verilən torpaqların özəlləşdirilməsində

Yerli özünüidarəetmə orqanının nümayəndəliyi

Orqan və Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi və onun ərazi orqanının öhdəlikləri

b) Birinci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

1) İcarəyə verilən torpaq sahələrinin yerli özünüidarəetmənin nümayəndəlik orqanının öhdəlikləri :

a) Özəlləşdirilən torpaq sahəsinin seçilməsi və onun optimal ölçülü sahələrinə (3 hektardan az olmayaraq) bölmək (əgər sahənin ölçüsü 3 hektardan azdırsa qeyd edilən məhdudiyət fəaliyyət göstərmir.)

b) Özəlləşdirmə planı layihəsini tərtib edilməsi və Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin müvafiq ərazi orqanlarına təsdiq üçün göndərilməsi;

q) Satışa çıxarılan torpaq sahəsi barədə informasiyanın açıqlığını təmin etmək";

q) 2-ci maddə:

q.a.) "A" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"a) Özəlləşdirmə planını layihəsinin müzakirəsi,

Gürcüstanın Ətraf Mühitin Müdafiəsi və Təbii Resurslar Nazirliyinin müvafiq ərazi orqanları ilə razılaşdırılması və təsdiq edilməsi.";

q.a.) "B" bəndindən sonra "B1" bəndi artırılaraq sonrakı redaksiyada verilsin:

"b 1) Xüsusi auksionun təşkili və keçirilməsi, auksionda qalib gəlməni təsdiq edən aktının tərtib edilməsi və auksionda qalib gəlmiş şəxsə vermək;".

6. Qanuna 151 maddəsi əlavə edilərək sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 151. Xüsusi və açıq auksionda iştirak etmək şərtləri

1. Xüsusi və açıq auksionda iştirak etmək üçün maraqlanan şəxs "beh" şəklində torpaq sahəsinin özəlləşdirilməsinin ilkin satış qiymətinin 30%-ni ödəməyə borcludur.

2. Açıq və xüsusi auksionda iştirak baş tutduğu təqdirdə "bes" ödəmə Gürcüstan İqtisadi Nazirliyinin müvafiq ərazi orqanı tərəfindən müəyyən edilən hesabata keçirilməklə gerçəkləşdirilir.

3. Auksionda qalib gələn şəxs qalib gəlməsini təsdiq edən aktı imzalamaqdan imtina edərsə akt onun qalib statusunu geri alır və onun "beh" ödəməsi geri qaytarılır.

4. Auksionda məğlub olmuş və auksiondan kənar qalmış iştirakçılara "beh" ödənilməsini təsdiq edən qəbz təqdim ediləndən sonra Gürcüstan İqtisadi İnkişaf

Nazirliyinin müvafiq ərazi orqanının tapşırığı əsasında qaytarılır. Bank müəssisəsi "beh"i Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin müvafiq ərazi orqanının tapşırığı ilə beş təqvim günü gün ərzində qaytarır."

7. 16-cı maddənin 1-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"1. Xüsusi və açıq auksionda qalib gələn şəxs qələbəsini təsdiq edən aktı aldığı bir ay ərzində torpaq sahəsinin və ondan azad olmuş tərpənməz əmlakın haqqını ya haqqın tam 20 %-dən azını ödəyir və bunu Gürcüstan İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin müvafiq ərazi orqanına təqdim edir. Anksionda qalib gəlmiş şəxsin ödədiyi "beh" torpaq sahəsinə ödənilən haqq ödəməsi sayılır. Haqqın ödənilməsini təsdiq edən sənədin təqdimatından sonra torpağın və başqa tərpənməz əmlakın alınmasını təsdiq edən aktı ictimai reyestrə mülkiyyət hüququ qeydiyyatından keçirmək olar.

Ancaq haqqın hissə-hissə ödənilməsi təqdirdə torpağın və başqa tərpənməz əmlakın alınmasını təsdiq edən aktın verilməsi və ipoteka müqaviləsi bağlanmaqla ictimai reyestrə mülkiyyətin və ipoteka hüququnun qeydiyyatı üçün verilir. Əgər qalib gələn şəxs müəyyən edilmiş vaxtda haqqı ödəməyi təsdiq etməyən sənədi təqdim etməsə auksionun nəticələri ləğv olunmuş elan edilir və qalib şəxsə ödədiyi "beh" qaytarılmır.

8. 17-cı maddə sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 17. Mülkiyyət və ipoteka hüquqlarının qeydiyyatı

Bu qanunun əsasında özəlləşdirilmiş kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin mülkiyyət və ipoteka hüquqları ictimai reyestrin qeydiyyat xidmətinə haqqın ödənilmədiyi o təqdirdə qeydiyyatdan keçə bilər ki, birgə və Gürcüstan Vegi Kodeksinin 217-ci və 275.-ci maddələrində nəzərdə tutulan tələblərin yerinə yetirilməsi (etiraf olunması) haqqında vergi orqanları bu barədə və ipoteka hüququnda hər hansı dəyişiklərin olmamasını və ipoteka hüququnun ləğv edilməsini bilməyiblər".

9. 18-cı maddənin 5-ci bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

"5. Bu qanunun əsasında əmlak əlaqələri Gürcüstan Mülki Kodeksinin 183-cü və 289-cu maddələrində nəzərdə tutulan tərpənməz əmlak hüquqlarını meydana

gətirən notarial qaydada təsdiq sənədin mövcudluğunu vacib hesab edir."

Maddə 2. Bu qanun nəşr edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti

Mixail Saakaşvili

Tbilisi, 8 dekabr 2006-cı il

**DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏND-TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI
TOPRPAQLARIN ÖZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN
QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA**

29.12.2006-cı il

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında "Gürcüstan qanununun (Gürcüstan qanunvericiliyi aktları 142, 29.07.2005-ci il, maddə 303) 2-ci maddəsinin 3-cü bəndinin "A" bəndi sonrakı redaksiyada verilsin:

a) Bu qanunu fəaliyyətə başlayana qədər dövlət və ya yerli özünüidarətinə orqanları (idarələr) tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada verilən aktlarla xüsusi və hüquqi şəxslərə icarəyə verilən otlaq və biçənəklər, onların içərisində və həndəvərindəki dövlət mülkiyyəti hesab olunan inşaat-tikinti sahələri olan otlaqlar uçota götürülmüşdür.

Maddə 2. Bu qanun dərc edilən gündən qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti

Mixail Saakaşvili

Tbilisi, 29 dekabr 2006-cı il

**"DÖVLƏT MÜLKİYYƏTİ OLAN KƏND-TƏSƏRRÜFATI TƏYİNATLI
TOPRPAQLARIN ÖZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA" GÜRCÜSTAN
QANUNUNA ƏLAVƏLƏR VƏ DƏYİŞİLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA**

19.06.2000-cı il

Gürcüstan parlamenti qərara alır:

Maddə 1. "Dövlət mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaqların özəlləşdirilməsi haqqında" Gürcüstan qanununa (parlament xəbərləri 1 007, 30.04.1996-cı il, səh.16) sonrakı əlavələr və dəyişikliklər edilsin:

1 .4-cü maddəyə:

a) Birinci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"1. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların mülkiyyətçisi olmaq hüququ Gürcüstan vətəndaşının, icmanın, Gürcüstan qanunvericiliyinə müvafiq, Gürcüstanda qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxsin, habelə bu bəndin 11,12 və 13 -cü bəndləri ilə nəzərdə tutulan hallarda xarici vətəndaşın və xaricdə qeydi yyatdan keçmiş hüquqi şəxsin vəsiyyətnamə ilə götürdüyü kəndtəsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələrində mülkiyyət hüququ var və xarici-bunnnla yanaşı kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsindən qanunauyğun, Gürcüstan vətəndaşı kimi istifadə edə bilər."

b) Birinci bənddən sonra 11,12 və 13-cü bəndlər əlavə edilsin:

"11. Xarici və xarici də qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxslər mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsini öz vaxtında Gürcüstan vətəndaşının, icmanın və ya Gürcüstan qannnvericiliyinə müvafiq olaraq Gürcüstanda qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxsin adına özəlləşdirməlidir.

12. Bu maddənin 11 bəndində nəzərdə tutulan öhdəliklərin yerinə yetirilməsi mümkün olmadığı təqdirdə xarici və xaricdə qeydiyyatdan keçmiş hüquqi şəxs məhkəmə qərarı və müvafiq dövlətin xeyrinə kompensasiya ödəməklə mülkiyyətində olan kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsini geri qaytarır.

13. Kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin geri verilməsi "Vacib ictimai təlabata görə mülkiyyətin geri verilməsi qaydası haqqında" Gürcüstan qanunu ilə müəyyən edilmiş normalara uyğun gerçəkləşdirilir."

Q) 6-cı bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"6. İcma təsərrüfatının adı ilə hər hansı üçüncü bir şəxslə əlaqəyə girən bərabərhüquqlu icma üzvü geridə qalan icma üzvlərindən bu səlahiyyət razılığını almalıdır."

1. 8-ci bənd sonrakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 8. Özəlləşdirmənin ümumi məhdudiyyəti

Yerli (icma) təsərrüfatı arvadı və ya ailə üzvlərinin birgə idarə edən mülkiyyətçi kənd-təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsini və ya yerli (icma) təsərrüfatı yalnız onun (onların) razılığı ilə özəlləşdirə bilər. Razılıq notarial qaydada təsdiq edilməlidir. Razılaşmaya mühüm səbəb üzündən yox deyilə bilər. Əgər mülkiyyətçi razılıq ala bilməsə, bununla bağlı məhkəməyə müraciət edə bilər. "

3. 10-cu və 11-ci maddələr çıxarılsın.

4. 19-cu və 11-ci bəndlər çıxarılsın.

5. 20-cu maddə çıxarılsın.

Maddə 2. Bu qanun dərc ediləndən sonra qüvvəyə minir.

Gürcüstan prezidenti

Mixail Saakaşvili

Tbilisi, 19 iyun 2007-ci il